

Hvor havner kontrakten -
kystkommuner kæmper
om arbejdspladser

møllekamp side 12-14

Prøv igen:
Vælgere tilgiver straffede
politikere

comeback side 3

Komikere glemmer
at gøre grin med
kommunalpolitik

politisk satire side 18-19

Kommunen. **DK**

Politik fra rødderne

TORS DAG 8. OKTOBER 2020 NR. 9. 63. ÅRGANG

Ingen aner om anbringelser gør godt eller skidt

Effekten af anbringelser er ikke videnskabeligt undersøgt
- alligevel presser regeringen hårdt på for at øge antallet.

side 6-7, leder side 2

Kommuner **står alene**, når det kommer til **cybersikkerhed**. Hverken den tidligere eller nuværende regering har inviteret dem med i **den nationale strategi** for cybersikkerhed. En stor fejl, mener eksperter.

cyberangreb side 16-17

Leder

Redaktør Morten Guldberg

Social satsning kan vise sig dårlig anbragt

Tænk lige over det en gang: Kan man som ansvarlig myndighed allokere svimlende budgetbeløb på at splitte familier ad med alle de sociale ar, der følger med uden at have andet end en formodning om, at indsatsen virker?

Det korte svar er ja. Som det fremgår af artiklerne i magasinet, skal kommunerne på regeringen og statsminister Mette Frederikssens (S) opfordring skrue op for antallet af anbringelser/tvangsfjernelser.

Tusindvis af børn og unge skal anbringes i pleje, selvom der ikke findes et eneste forskningsprojekt, herhjemme eller i udlandet, som sandsynliggør, at den brutale indgriben i relationer mellem barn og forældre har en gennemsnitlig gavnlig effekt. Tværtimod peger den eneste tilgængelige forskning på området, et studie fra USA, i modsat retning.

Det udelukker ikke, at anbringelser kan være en fornuftig strategi for flere end de tragiske enkeltsager fra Tønder, Rebild og Brønderslev, som fylder i medierne og sætter følelser på den politiske diskurs. Vi ved det bare ikke, fordi villigheden til at investere i relevant forskning har været ikke-eksisterende.

Det er både tidskrævende og kompliceret at forske i effekten af anbringelser, og det er givetvis den væsentligste forklaring på, at den glimrer ved sit fravær. Men det retfærdiggør ikke, at man øger antallet af anbringelser - til en gennemsnitspris på 600.000 kr. årligt - reelt uden at ane, om det gør gavn eller det modsatte.

På Christiansborg lader man sig ikke anfægte af mangel på evidens og videnskabeligt grundlag for at træffe vidtrækkende beslutninger på mavefornemmelse. Regningen betales pekuniært af kommunerne, socialt af de berørte familier.

Læs i denne udgave af Kommunen.dk også om, hvordan kommunerne fortsat lades i stikken i forhold til cybersikkerhed og den nationale strategi. Her er kommunerne holdt ude af sparehensyn, men det er en rigtig farlig strategi, vurderer eksperterne, vi har talt med - netop kommunerne er specielt udsatte i forhold til digitale angreb, når det gælder personfølsomme oplysninger og livsvigtige funktioner som medicindosering m.m.

I samme forbindelse kan vi berette, hvordan 31 borgmestres kodeord til blandt andet sociale medier hurtigt lader sig opspore med et par klik på nettet. Midt i en coronatid er det ganske tankevækkende, hvor svært vi har ved at tage digitale smitterisici alvorligt.

Flere og flere kommunale budgetter kommer på plads i disse dage efter lange eller korte forhandlingsrunder. Sådan her så det ud, da borgmester Thomas Kastrup-Larsen (S) og hans socialdemokratiske kolleger gjorde sig klar til de sidste forhandlinger i Aalborg Kommune.

Foto: Instagram-profilen @borgmesteriaalborg

Kvindelige politikere fortæller om sexismen i byrådsalene

Sexisme er også udbredt i flere byråd, viser en rundspørge, Radio4 har foretaget. 122 kvindelige byrådsmedlemmer har svaret ja til, at de har oplevet sexismen i forbindelse med byrådsarbejdet. En af dem er Sofie Janing (S) fra Slagelse, der blandt andet nævner en episode, hvor hun blev klappet bagi til et udvalgsmøde sidste år. Rundspørgen kommer efter flere uger, hvor kvindelige byrådspolitikere har berettet om lignende sager i kommunalpolitik. Og det ikke kun fra trælse kolleger, kvinderne har oplevet upassende adfærd. I JyskeVestkysten lyder det fx, at kvindelige byrådsmedlemmer modtager klamme kommentarer fra borgerne og får tilsendt billeder af mænds kønsdele. Efter sådanne meldinger har KL sat gang i en undersøgelse af sexismen i byrådene.

Schotministeriet
MichaelSchoet

Der er et påfaldende sammenfald mellem folk der synes at #metoo er gået over gevind, at der ikke findes racisme i Danmark og synes at folk der går op i klimaet er nogle tosser. Man får næsten indtrykket, at emnet er underordnet, de er bare imod nogen former for fremskridt.

"Skal jeg ikke lige smide dig op på bordet og tage dig bagfra?"

Sagt af mandligt byrådsmedlem ifølge en anonym, kvindelig kollega i rundspørge. I Nordjyske

Ombudsmanden kigger på Frederiksbergs "heldige" borgmester

Simon Aggesen (K) var med egne ord "meget heldig på boligmarkedet", da han tjente 11 mio. kr. i ren gevinst på at købe en lejlighed, bo i den, sætte den i stand og dele den i to lejligheder, som han så solgte. Ekstra Bladet har afdækket handlen i løbet af den seneste måneds tid, hvor avisen blandt andet har peget på, at Simon Aggesen selv har argumenteret mod hurtige køb og salg af bolig med høj gevinst. Umiddelbart tyder intet på, at borgmesteren skulle have handlet ulovligt. Nu går ombudsmanden ind i sagen. Han blander sig ikke i selve bolighandlen, men han har sendt en række spørgsmål til Frederiksberg Kommune for blandt andet at afdække, om Simon Aggesen var inhabil, da Frederiksberg godkendte opdelingen af lejligheden. Hele sagen skete, før Simon Aggesen blev borgmester. Dengang var han rådmand og medlem af by- og miljøudvalget. Man kan læse den konservative borgmesters egen udlægning af handlen på hans facebookprofil.

Brøndbys byråd vil navngive boulevard efter bykonge

Indimellem bliver en borgmester synonym med den kommune, han eller hun står i spidsen for. Det gælder i særlig grad Kjeld Rasmussen (S), der var Brøndbys borgmester i 39 år. Han døde i 2018, og nu mener et enigt byråd, at den gamle bykonge skal hædres ved at ændre navnet på en vej i kommunen. Brøndbyvester Boulevard skal i stedet blive til Borgmester Kjeld Rasmussens Boulevard. Beslutningen er på vej i høring hos vejens beboere. Staten anbefaler ellers, at kommuner venter tre til fem år med at navngive en vej efter afdøde personer, men Brøndbys nuværende borgmester Kent Max Magelund (S) mener, tiden er rede nu. Det var da også Kent Max Magelund selv, der foreslog vejnavnet.

- Det er Kjelds fortjeneste, at Brøndby har udviklet sig fra en mark til en moderne, levende kommune med idræt som omdrejningspunkt, sagde han til Folkebladet Glostrup og Vestegnen.

139

Gruppen af fremtrædende erhvervsfolk, forskere og borgmestre/politikere som i en fælles appel opfordrer regeringen og Folketinget til at gøre mere på klimaområdet.

Flere politikere har forsøgt at gøre comeback med en dom bag sig. Nogle har haft større held end andre. På billedet ses Klaus Riskær, Linda Sommer, Per B. Jeppesen og Peter Brixtofte.

Foto: Liselotte Sabroe, de Konservative Lolland, Skive Kommune og Ilan Brender, Ritzau Scanpix

En dom i bagagen står ikke i vejen for et comeback i byrådet

Når en politiker får en fængselsdom, ryger vedkommende automatisk ud af byrådet. Men efter straffen står vælgerne klar til at tilgive eller glemme, viser erfaringen.

o I'll be back

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

I 2016 røg den konservative lokalpolitiker Linda Sommer ud af Lolland Byråd. Dengang var hun politiassistent og efterforsker hos Sydsjællands og Lolland-Falsters Politi, og en dag hjalp hun en Bandidos-rocker i arresten i Maribo med en tjeneste. Hun sørgede for, at han kunne se sin kones fødsel via Facetime på Linda Sommers iPad.

Det mente retten var embedsmisbrug, og i 2016 blev hun idømt 20 dages betinget fængsel.

Straffen kostede hende jobbet og pladsen i byrådet. Den sidste del sker i dag helt automatisk. En politiker bliver nemlig udelukket fra byrådet, hvis man får en fængselsstraf. Hvad end den er betinget, ubetinget, kort eller lang.

- Jeg synes, jeg betalte en høj pris i forhold til at lade et menneske se sit barn komme

til verden via Facetime bag lås og slå. Det var hårdt, siger Linda Sommer.

Hun var ikke færdig med politik. I 2017 stillede hun op for Lokallisten Lolland, hvor hun var tæt på at blive valgt, og nu prøver hun igen. Denne gang er hun tilbage hos De Konservative og klar til kommunalvalget som nummer to på partiets liste i Lolland.

- Jeg fik flere personlige stemmer ved sidste valg, end jeg fik tidligere. Og jeg har da heller ikke fået færre venner på Facebook, LinkedIn eller i virkeligheden. Tværtimod. Det kan måske være, der har siddet en enkelt i kroen og øffet over noget, men det er ikke kommet til mit kendskab, siger hun.

Vælgerne tilgiver

Faktisk har politikere som Linda Sommer en udmærket mulighed for at gøre comeback. Vælgerne har det med at se forbi en dom, fortæller Roger Buch, kommunalfor-

sker og forskningsleder ved Danmarks Medie- og Journalisthøjskole.

- Vælgerne grunde kan være mange. Nogle borgere kan tænke, at dommen intet har med politik at gøre, så den politiker kan jeg godt stemme på. Fx. kunne det være, hvis personen har fået frakendt sit kørekort for spirituskørsel eller for at have kørt alt, alt for stærkt. Men vælgeren tænker måske også: "Politikeren mener så mange gode ting og ved en masse om lokalsamfundet og kommunens udvikling, så derfor må jeg bære over med, at han har den der dom," siger Roger Buch.

Han understreger, at der ikke er forskning på området, men derimod mange eksempler på politikere, som har klaret sig fint efter en dom.

- Mogens Glistrup er et ekstremit eksempel på, at vælgerne kan tilgive. Han blev jo dømt for skattesvig og skulle i fængsel og røg derfor ud af Folketinget. Men han præsterede at blive valgt ind igen inde fra fængslet. Han kunne ikke føre valgkamp derinde, fra, men han var opstillet og blev valgt. Så blev han kendt uværdig til at sidde i Folketinget, og en suppleant tog hans plads, siger Roger Buch og fortsætter:

- Men ved næste valg var han kommet ud og stillede op igen og blev genvalgt.

Sådanne sager finder man næppe i kommunalpolitik. Men ved seneste kommunalvalg gjorde to eksborgmestre comeback med domme i bagagen.

Bedrageri og magtmisbrug

Per B. Jeppesen var den ene. Han var en populær socialdemokratisk borgmester i Skive i midten af 2000'erne, men måtte pludselig forlade politik i 2011, hvor han sad som byrådsmedlem og 2. viceborgmester.

Dengang var han direktør for Kulturcenter Limfjorden, hvor han forsøgte at overføre 62.000 kr. fra centret til sin egen konto for at betale et forlig i en sexchikanesag. Det og et par andre forseelser resulterede i en dom for bedrageri og mandatsvig på seks måneders betinget fængsel og 120 timers samfundstjeneste.

Per B. Jeppesen kaldte senere forbrydelsen sit livs fejltagelse, og er nu tilbage i byrådet. Denne gang for Skivelisten.

Og sådanne comebacks er ikke ualmindelige. For vælgerne er også glemsomme, fortæller kommunalforsker Roger Buch.

- Jeg tror, rigtig mange vælgerne ikke er klar over domme. Man fører jo ikke valgkamp på, at man har en dom, og jeg mindes heller ikke, at det er indgået i en valgkamp, hvor andre har taget det op og kriti-

seret kandidaten. Så der er formentlig en meget stor del af vælgerne, der ikke ved det, siger Roger Buch og fortsætter: - Men selvfølgelig har det stået i den lokale avis, og rygterne har svirret i lokalsamfundet, så der er uden tvivl også en god portion, der godt er klar over det.

Søren Enemark (S) i Glostrup er den anden eks-borgmester, som gjorde comeback i 2017. Han tabte sin borgmesterposten ved valget i 2009, fordi en SF'er droppede sin opbakning til ham.

Herefter bad han sin sekretær om at grave kompromitterende oplysninger frem om SF'eren fra cpr-registret. Da det kom frem, trak Søren Enemark sig fra byrådet og modtog senere en dom på 30 dages ubetinget fængsel.

Håndfaste regler

I dag er der klare regler for, hvornår en politiker ryger ud af byrådet. Sådan var det ikke tidligere. For et par år siden, skulle valgbarhedsnævnet tage stilling, hver gang en kommunalpolitiker fik en dom. Nu er nævnet nedlagt.

- Det er meget bedre, at vi har nogle automatiske regler. Med valgbarhedsnævnet var det ikke helt entydigt, hvad der betød udelukkelse af byråd. Der var en klar tendens, men den var ikke fuldstændig 100 pct. Det skabte

usikkerhed, samtidig med, at nævnet jo også kostede penge, siger Roger Buch.

En fængselsdom (både ubetinget og betinget) betyder automatisk udelukkelse, og det samme gør ubetinget frakendelse af kørekortet. Herefter gælder regler for, hvornår politikerne bliver valgbar igen.

Rustet til barskhed

Mens Linda Sommers retssag om facetimefødslen stadig kørte, fik hun tilsendt blomster fra Søren Pape Poulsen (K).

- Er du da sindssyg en opbakning. Og det var ikke kun Søren Pape, der sendte blomster. Hele mit hus duftede i flere uger, og det blev ved og ved. Folk skrev læserbreve i avisen, og alt muligt, siger Linda Sommer.

Siden dommen har hun arbejdet nogle år på Grønland, og da hun for nylig returnerede til Lolland, strømmede tilbuddene til om blandt andet bestyrelsesposter.

Nu har hun lagt den gamle dom bag sig og forsøger et comeback i byrådet.

- Politik kan godt være barsk, har jeg lært. Så er spørgsmålet, hvor godt man er rustet til det. Jeg kan godt se mig selv i øjnene. For jeg har ikke taget af kassen, og jeg har ikke forulempet nogen.

Kommunerne fjerner tusindvis af udsatte børn og unge uden sikker viden om effekten

Folketingets partier skal forhandle om "barnets lov". Regeringen vil have flere og tidligere anbringelser, men fagfolk og forskere advarer: Vi har intet videnskabeligt grundlag at handle på.

◉ tvang

Af Bruno Ingemann
bruno@kommunen.dk

Sidste år blev 342 børn fjernet fra deres far og mor med tvang. Ved årets udgang var der i alt 2.624 tvangsfjernede børn i Danmark. Og står det til regeringen skal flere fjernes, og børnene skal fjernes mens de er små:

.-Vi skal blive bedre til at anbringe tidligere, siger Social og Indenrigsminister Astrid Krag (SF).

Men fagfolk og eksperter advarer, for der er et kæmpestort problem med anbringelser allerede i dag, både dem, hvor der er samtykke og dem med tvang: Ingen ved, hvilken effekt anbringelsen har på et barn. Måske får barnet et bedre liv, måske et værre. Måske ville det have været bedre for barnet at blive hos sin familie.

Ingen ved det, for der er ikke forsket i effekterne af anbringelser.

"Det her er nogle af de mest indgribende afgørelser man overhovedet kan blive udsat for som borger i Danmark", sagde juridisk ekspert, vicedirektør i den uafhængige tænketank Justitia, Birgitte Arent Eiriksso, da Folketingets socialudvalg i september holdt høring om udsatte børn.

Det skete som optakt til forhandlingerne om den

nye "barnets lov", som ventes at gå i gang på Christiansborg inden for nogle uger. Regeringen har varmet op til den nye lov, siden statsminister Mette Frederiksen i sin nytårstale sagde, at flere børn skal anbringes uden for deres familier.

Behov for viden og forskning

KL udleverede dagen efter høringen et notat til socialordførerne på Christiansborg. Som det første slår KL fast: "Regeringens udspil skal bygge på forskning og viden".

En af notatets forfattere er kontorchef i KL Janet Samuel, og hun siger til Kommunen.dk:

-I dag ved vi ikke, om en anbringelse virker, vi kan heller ikke sige, at en anbringelse ikke virker. Vi ved kun, at en anbringelse kan være nødvendig og helt afgørende for barnet, hvis barnet er udsat for overgreb og vanrøgt.

I notatet står der blandt andet: "Hvis vi for alvor vil ændre noget, bliver vi nødt til at have noget at stå på; noget vi ved virker bedre end noget andet. For KL og kommunerne er det derfor vigtigt, at regeringen afsætter de nødvendige midler til forskning på området. Det gælder både i forhold til indsatser og eventuelle nye lovregler. Det skyl-

der vi børnene, de unge og deres familier."

Det er ikke svaret

Første oplæg på høringen i Folketingets socialudvalg kom fra Helle Støve, chef for Børn og familie i Favrskov Kommune og formand for Børne- og Kulturchefforeningen.

Hun indledte med at slå fast, at kommunernes børne-chefer ikke mener, at flere og tidligere anbringelser er svaret på, hvordan vi bedst hjælper udsatte børn og unge.

Det var en direkte replik til regeringens udspil "Barnet først". Heri slås regeringens mål fast: "Flere og tidligere anbringelser".

Helle Støve efterlyser i lighed med andre mere faktuel viden om effekterne af anbringelser:

-Vi ved ikke, hvad der er virkningsfuld eller god kvalitet i en anbringelse. dvs. hvad der hjælper den unge bedst videre. Er det veluddannet personale, er det de relationelle kompetencer, er det en specifik pædagogisk tilgang, er det i plejefamilier, kommunale døgninstitutioner, private opholdssteder osv.?

Bør gøre det bedre

En af eksperterne, som kom med input til den politiske proces på høringen, var forskningschef i Trygfonden, Anders Hede, og han adresserede også den manglende forskning.

Han sagde blandt andet, at det er et grundlæggende problem, at vi ikke ved, om der er en positiv udvikling på området med udsatte børn og unge:

-Det kræver et stort forsknings- og udviklingsmiljø. Det findes kun i meget lille omfang i dag, og jeg tror, at de mennesker, der arbejder kontinuerligt med anbringelser på en meget

konkret måde, ikke fylder en hel række i det her lokale, sagde han med et blik ud på stolerækkerne.

Over for Kommunen. dk uddyber Anders Hede:

-Der er ingen tvivl om, at nogle børn skal anbringes, ellers ville de gå i hundene. Men der er helt klart også en del anbringelser, der er sket på et tvivlsomt grundlag og med et meget tvivlsomt forløb. Vi kan se, hvordan børnene efterfølgende klarer sig, og det er i gennemsnit virkelig ikke godt, noget går slet ikke godt. Vi bør kunne gøre det her betydeligt bedre.

Anders Hede fortæller om et forskningsprojekt i Glasgow Kommune. Det handler om børn af prostituerede, der også slås med stof- og alkoholmisbrug. Der trækkes lod mellem deltagerne i projektet, og den ene halvdel får tilbudt en forbedret version af kommunens sædvanlige indsats over for udsatte børn, mens børnene i den anden halvdel straks anbringes i familiepleje og moderen får en frist på et halvt år til at komme ud af sit misbrug. Lykkes det, får hun barnet tilbage, ellers bliver det bortadopteret til en plejefamilie. Efterfølgende måles der så på, hvordan børnene trives og klarer sig.

Ifølge Anders Hede er der behov for forskning af denne størrelse og kompleksitet på området med anbringelser af udsatte børn og unge i Danmark.

Vent ti år

Også Rockwool Fonden har et skarpt blik på den manglende forskning på området.

-Selvfølgelig er der forsket i anbragte børn, men der mangler effektstudier. Vi kan godt se, at anbragte børn klarer sig

dårligt i voksenlivet, men det er ikke det samme som, at anbringelsen er forklaringen. Vi kan konstatere, at vi har en gruppe børn og unge, som har det vanskeligere på den lange bane end andre, men ved ikke om

det skyldes anbringelsen.

Sådan siger Rockwool Fondens forskningsleder Signe Hald Andersen. Forskningsenheden er aktuell med en ny bog: "Hvad vi ved om børn og deres opvækstvilkår".

Flere tvangsfjernes

- I 2019 var 13.600 børn og unge anbragt. Det er et fald i forhold til 2015, hvor antallet var 14.261. Det er især blandt de ældre børn og unge, at der var et fald. Blandt anbringelser af de yngste børn fra 0-5 år var et fald på 1,5 pct. i forhold til 2015, mens der var en stigning på 1,1 pct. for de 6-11-årige.
- I perioden fra 2015 til 2019 steg antallet af anbringelser uden samtykke med 13,5 pct. fra 2.311 børn og unge i 2015 til 2.624 børn og unge i 2019. I 2019 udgjorde andelen af tvangsanbringelser 19,3 pct. af alle anbringelser, mens den tilsvarende andel var 16,2 pct. i 2015.

Kilde: Danmarks Statistik

Anbringelser er dyre

- Anbringelser er ofte blandt de dyreste former for foranstaltninger, særligt institutionsanbringelser. Det er derfor afgørende, at en anbringelse virker efter hensigten.
- Den gennemsnitlige udgift for et års anbringelse er faldet en smule med 0,23 pct. i perioden 2013-2017 til 633.820 kr. Samtidig er antallet af børn og unge, der anbringes, faldet.
- Nøgletallet viser den gennemsnitlige udgift for et års anbringelse. Gennemsnitsudgiften opgøres som de samlede udgifter til anbringelser i 2017 divideret med antallet af helårsanbragte 0-22-årige i 2017. Nøgletallet inkluderer alle typer anbringelser undtagen anbringelser på sikrede døgninstitutioner pga. den særlige finansieringsmodel herfor

Kilde: KL, Kommunale indsatser til udsatte børn og unge Udsatte børn - Nøgletal 2019

Signe Hald Andersen forklarer, hvorfor det er vanskeligt at forske i effekterne af anbringelser:

- Man kan lave et forsøg med 1000 genetiske identiske rotter, hvor man giver halvdelen piller, mens den anden halvdel ikke får piller. Men sådan kan man ikke forske i børn. At anbringe halvdelen af alle danske børn er ikke farbart.

Hun peger på, at der er lavet ganske få studier af effekterne af at anbringe udsatte børn og unge i USA og Canada og henviser til den amerikanske forsker Joseph Doyle. Han udgav i 2007 en rapport om et studie af anbragte børn i Illinois.

Et system gjorde det tilfældigt hvilken socialrådgiver, der skulle træffe afgørelsen om en eventuel anbringelse. Og børnene blev desuden

delt i grupper, en hvor man var sikker på, at løsningen var en anbringelse, en anden gruppe, hvor man var sikker på, at barnet ikke skulle anbringes og en tredje, hvor man var i tvivl om løsningen. Og Joseph DoYLES fandt, at for gruppen af børn, hvor man var i tvivl om løsningen, var det bedst at lade børnene blive i hjemmet.

Den slags data findes ifølge Signe Hald Andersen ikke i Danmark.

Hun har også lyttet til udmeldingen fra Mette Frederiksen om flere og tidligere anbringelser:

-Vi ved ikke, om tvangsanbringelser er en god ide, så det er en meget bastant udmelding at lægge alle appelsiner i den kurv, når alle detaljer ikke undersøgt. For eksempel kan vi se, at børn af forældre, som selv har været anbragte,

har en forøget risiko for at blive anbragt. Men ikke hvorfor. Er de dårlige forældre, eller har de været så meget i systemet, at en anbringelse ses som en acceptabel løsning?, spørger hun retorisk.

- Der er brug for mere forskning, før vi kan lave en ny lov. Vi ved ikke hvad der virker, slår Signe Hald Andersen fast.

Hvad kan vi gøre?

-Vente ti år, vente på effektstudier. Med vores samvittighed skal vi vide, at det, vi tilbyder barnet, er bedre end det, der sker derhjemme. Så det ikke bliver økonomien, som er det vigtigste, eller hvad der nu kan være på spil.

Imod flere anbringelser

Men intet tyder på, at regeringen vil vente ti år med en ny "barnets lov", som foreskriver flere og

tidligere anbringelser af udsatte børn og unge.

På Christiansborg ruster socialordførerne sig til de kommende forhandlinger med Social- og Indenrigsminister Astrid Krag (S).

En af den er SF's ordfører Trine Torp. Hun har endnu ikke fået et konkret udspil fra regeringen og ved ikke, hvad planen er, men forventer, at der indkaldes til forhandlinger inden for nogle uger.

Trine Torp, forskere og fagfolk efterlyser viden og forskning om effekterne af anbringelser. Hvad er din reaktion på det?

- Jeg er meget enig med dem i, at det er et område, hvor vi bygger på erfaringer uden en gedigen forskning. Og jeg deler deres bekymring. Hvis vi bare lovgiver uden at vide, hvilken betydning indsatserne

får for børnene, kan vi ikke være sikre på, at vi gør det rigtige.

Hvad skal man gøre ved det?

Man skal afsætte penge til forskning og til at opbygge et forskningsmiljø, der kan følge området over lang tid.

Er det Folketinget, der skal gøre det?

Ja, det giver ikke mening kun at ændre lovgivning, hvis vi ikke tænker ind, at vi skal skaffe viden om, hvad der virker.

Men er det i det hele taget en god ide at gå ind til forhandlingerne uden den viden?

-Det kommer an på beslutningerne. Vi har ikke været optaget af, om vi anbringer for få. Vores opmærksomhed er på kvaliteten i indsatsen for de

udsatte børn og unge. Det kan vi godt forhandle om.

Vil i modsætte jer kravet om flere og tidligere anbringelser?

-Vi har signaleret, at det vil vi ikke være med til, og regeringen er også begyndt at padle den anden vej, og de sætter ikke tal på, hvor mange børn der skal anbringes. Men en naturlig konsekvens af, at ville anbringe tidligere er også at anbringe flere. Og det ved jeg ikke om er rigtigt, det med tidligere anbringelser, og hvilke børn vil de anbringe?

Hvordan kan SF's holdning opsummeres?

-Vi ønsker tidligere og bedre indsatser for udsatte børn og unge og deres familier.

Tidligere anbringelser

Kommunen.dk har også forsøgt at få et interview med Social og Indenrigsminister Astrid Krag, men det blev ikke imødekommet, i stedet fik vi tilbudt at sende et skriftligt spørgsmål, som ville blive besvaret skriftligt.

Kommunen.dk skrev derfor: "Hvorledes forholder ministeren sig til den manglende forskning i effekterne af anbringelser. Og vil ministeren anbefale, at den kommende barnets lov fører til flere anbringelser?"

Ministerens presseafdeling sendte dette svar:

Hermed citat fra Astrid Krag: "Jeg tror ikke nogen af os kan være uenige om, at vi i dag svigter alt for mange børn, der vokser op og oplever omsorgssvigt, vold og overgreb. Resultatet er tydeligt: udsatte børn bliver alt for ofte udsatte voksne. Tidligere anbragte ender for ofte i hjemløshed, kriminalitet, uden uddannelse og uden for arbejdsmarkedet. Regeringen ønsker at hjælpe børn tidligere og bedre, end det sker i dag, hvor vi alt for længe tillader svigt. Vi ved, at de første år er de vigtigste i barnets opvækst, og at de, der anbringes sent, får større udfordringer end de, der anbringes tidligt. Derfor er det også regeringens klare overbevisning, at vi skal blive bedre til at anbringe tidligere. Og så er antallet af anbringelser i mine øjne knap så væsentligt."

Der er brug for mere forskning, før vi kan lave en ny lov. Vi ved ikke hvad der virker.

Signe Hald Andersen,
forskningsleder, Rockwool Fonden.

Et rådhus med potens: Assens bor i en gammel fabrik

Assens Rådhus ligger i en renoveret sukkerfabrik. Facaden er skøn, og foran bygningen tårner en skorsten sig op, men indenfor forsvinder magien.

Arkitektur

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Skorstenen er umulig at overse, når du kører ind i byen. Selve ordet skorsten føles forkert at bruge om den massive konstruktion. For med en højde på 62 meter og en markant sokkel minder den mere om et monument fra det antikke Grækenland end udstødningsrøret på en fabrik.

Vi er i Assens for at lave en lille rådhusanmeldelse. Hver måned besøger Kommunen.dk et af landets rådhus for at opleve arkitekturen og høre bygningernes skæve historier. Her skiller Assens sig ud fra alle andre, da forvaltningerne arbejder i en nedlagt sukkerfabrik.

Bygningerne er massive og facaderne fyldt med flotte

detaljer som buer over fabriksvinduerne. Indenfor er der sket en komplet renovering, og alle rum fremstår topmoderne. Sådan var det ikke altid.

Sukkerfabrikken blev bygget i 1884 og var en indgroet del af Assens' identitet. Her arbejdede hundredvis af egnens indbyggere, og hvert år strømmede lokale landmænd til med traktorlæs fulde af sukkerroer.

Men i 2006 lukkede fabrikken. Og det var måske heldigt for Assens Kommune.

Nyt eller gammelt?

Man manglede nemlig et nyt rådhus, og løsningen lå ikke lige for. De seks gamle kommuner, Haarby, Tommerup, Assens, Vissenbjerg, Glamsbjerg og Aarup, slog sig sammen i 2007, og det krævede en stor bygning at samle alle forvaltninger.

Den første tid boede kommunen i fire af de gamle rådhus, og der var indædt debat om løsningen. Her vandt sukkerfabrikken over alternativer som et helt nyt rådhus eller udbygning af et af de gamle rådhus. Med fabrikken kunne man give en gammel bygning nyt liv, samtidig med at kommunen kunne begynde på en frisk uden indgroede vaner fra et gammelt rådhus.

Sukkerfabrikkens udseende er imponerende, og den er formet som en gigantisk træ-længet gård. I den ene fløj ligger en nedlagt politistation, som der nu er snak om at genåbne, mens den anden

fløj er lukket af og stadig venter på en renovering.

Blandede møbler

Trine Brusch viser os rundt indenfor. Hun er er HR-konsulent og var med til at gøre Assens Rådhus til et rart sted at arbejde, da alle forvaltninger, undtagen jobcentret, flyttede ind i 2011. Rummene er lyse og moderne og ud over nogle tykke mure og søjler hist og her, ligner rådhuset næsten et nybyggeri indefra.

Sorte løbere ligger på det knastfrie trægulv for at dæmpe lyden af fodtrin, mens væggene er dækket med træpaneler i ask, og loftet har trolldtektplader. Det giver en rar akustik, mens vi er på besøg, men Trine Brusch fortæller, at man stadig arbejder på at dæmpe støj, fordi larm nemt vandrer i rummene og generer nogle afdelinger.

Hun viser os ind i byrådsalen. I enden er store flotte fabriksvinduer, der giver et godt lys over kæmpestore malerier på den ene væg i det højloftede rum. Møblerne i byrådsalen er nye som et af de få steder i huset.

For at spare penge, genbrugte Assens nemlig skriveborde, stole og planter fra de gamle rådhus. Derfor står flotte, gamle byrådsstole i ét mødelokale, mens et andet rum har et mix af stole fra kantiner og kontorer fra de forgangne årtier. Rundt i kontorerne er der også vidt forskellige hæve-sænkeborde, så for at binde rummene sammen købte Assens en lysegrå reol til hver medarbejder, som går igen i hele huset.

Poleret

Da vi er på besøg, er blot 40 ud af 350 ansatte på rådhuset på grund af corona, og borgerne skal bestille tid for at komme ind på borgerservice.

Rundt på gangene hænger billeder af, hvordan fabrikken så ud, før renoveringen

Rådhusanmeldelse

Af Frederik Haukrogh, arkitekt MAA

► **Ankomst:** En kort gåtur fra Assens centrum møder man sukkerfabrikens store vinduer og fine murværksdetaljer, som er typiske for 1800-tallets industriarkitektur. Bygningen virker bastant, men ikke dominerende. Den udstråler en vis tyngde, uden at være pompøs eller afvisende. Indenfor dørene er et lille atrium, hvor byens borgere kan søge hjælp ved skrankerne.

► **Byrådsalen:** Rådhusets ceremonielle rum er ikke højtideligt som i andre rådhus. Akustikpaneler, synlige rørføringer og kontorstole med hjul giver salen en nøgtern og praktisk karakter. Tilskuere kan iagttage byrådets arbejde fra en siddetrappe. Salen formår dog næppe at skabe en romantisk ramme om de borgerlige vielser, der også udføres her.

► **Fra fabrik til rådhus:** Transformationen fra sukkerfabrik til rådhus resulterer i et moderne og behageligt kontormiljø til kommunens administrative personale. Neutrale farver på vægge og lofter blødes op af gulve og paneler i træ, der bidrager til de åbne kontormiljøer med varme og menneskelighed. Det lyse, moderne interiør er dog skabt på bekostning af sporene fra bygningens fortid, der enten er fjernet eller dækket af hvid maling. Væk er rustpletter, rustikke betonflader og tilsværtede mursten, der ellers kunne give rådhuset tiltrængt karakter og atmosfære.

6/10

Assens Rådhus

- Sukkerfabrikken er oprindeligt tegnet af arkitekt Ove Petersen.
- Assens Kommune flyttede ind i 2011. Renoveringen er tegnet af Årstiderne Arkitekter, Arkitektfirmaet Gråbrødrene og Signal Arkitekter.
- En række siloer og nyere bygninger i gården blev revet ned. Samtidig var skorstenen i dårlig stand og blev renoveret for 1,8 mio. kr.
- Assens Kommune har 40.965 indbyggere.

Hver måned anmelder Kommunen.dk et af Danmarks rådhus. Med på turen er arkitekt Frederik Haukrogh. Kender du et interessant eller overset rådhus, vi skal skrive om? Send da en mail til christian@kommunen.dk

TRANSPORTABLES^{EUR} MED DETALJER FOR FEINSCHMECKERE.

EUROPALLEN HAR FÅET ET LØFT NU SOM ET INNOVATIVT LOUNGEMØBEL

**TRANSPORTABLES^{EUR} ER EN HYLDEST TIL
EUROPALLEN, DER BÆRER EN FORTÆLLING,
DE FÆRRESTE SKÆNKER EN TANKE.
FØR NU.**

Det er en ny serie transportable borde/bænke i en gammelkendt og nytænkt version i massivt egetræ fra bæredygtige skove. Håndlavet af dygtige danske møbelsnedkere.

TransporTables^{EUR} er til loungeområder og for feinschmeckere, der værdsætter storytelling og innovation.

80 x 120 cm massivt egetræ med industrihjul.

... med 12 mm diamantglas, polerede kanter.

... med specialdesignet læderhynde og diamantglas.

IDÉ OG DESIGN

Niels-Henrik Bruun Iversen har re-designet europallen med omtanke, og skrevet historien om den. Det er en hyldest til den gammelkendte europalle, der bærer en fortælling, som begynder i 1887 i Amerika. Læs historien og se hele kollektionen her:

www.Transportables.dk

TransporTables^{EUR}

Salg og showroom: CEBES Stephen Høj
Engdraget 20, 6800 Varde Tlf. 3140 4678
Showroom efter aftale. www.Transportables.dk

Kampen for strøgets fremtid bliver lang og sej

KL vil have private aktører på banen, når bycentre skal tilpasses nethandel og færre butikker - men samarbejde snarere end konkurrence mellem kommunerne skal med, mener ekspert.

Bycentre under pres

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Butikkerne forsvinder fra strøgene i hele landet, nethandlen æder systematisk af omsætningen støttet af corona, og lige uden for døren lurer en veritabel monsterkonkurrent i Amazon, som i andre lande har vendt op og ned på indkøbsmønstre med voldsom effekt.

Det traditionelle bycentrum i små såvel som store byer er under forandring. En ufrivillig af slagsen, for de fysiske butikker kan ikke længere fylde hverken strøg eller sidegader. Den virkelighed må alle danske kommuner forholde sig til. For det kommer til at ændre det traditionelle samlingspunkt i købstæderne, som bliver nødt til at gentænke sammensætning og rammer, før markedet tager sagen i egen hånd og lægger gaderne øde.

Det store spørgsmål er, hvordan man tackler udfordringen.

KL har længe været opmærksom på behovet for en fælles indsats og lancerede for nylig rapporten "Genstart Handelsbyerne", der indeholder en række overordnede anbefalinger til den fremtidige strategi.

KL vil først og fremmest gøre bycentrenes fremtid til et fælles anliggende mellem

offentlige myndigheder og private interessenter. Ikke blot butiksejere og lejere, men også ejendomsbesiddere af de traditionelt kostbare matrikler i hjertet af byerne.

Den såkaldt BID model - Business Improvement Districts - hvor medlemsskab og økonomisk bidrag er obligatorisk for bymidternes interessenter, er populær i blandt andet Holland og Storbritannien, hvor KL har været på studiebesøg.

Private aktører skal med

- Erfaringerne fra udlandet har været gode, når man har samlet kræfterne mellem offentlige og private. Kommunerne kan facilitere samarbejdet, og vi kan bidrage ved at overveje, om vi kan flytte funktioner, som naturligt understøtter bylivet tættere på centre. Det kan for eksempel være borgerservice og biblioteker. Men vi skal have de private aktører med, hvis det skal batte noget, siger Leon Sebbelin (R), borgmester i Rebild og formand for KL's Kultur-, Erhvervs-, og Planudvalg.

Her skal der lovgivning på banen, og KL håber på hjælp fra Christiansborg, hvor man er med i ministerens arbejdsgruppe om byernes fremtid. BID-arbejdet er allerede igang i en række byer, men samarbejdet er skrøbeligt uden tvang,

og ejendomsejerne - som ofte besidder store arealer af bymidterne - er typisk ikke repræsenteret i cityforeninger, handelsstandsforeninger osv.

De er centrale aktører, fordi de sidder med traditionelt dyre kvadratmeter og høje udlejningspriser i områder, hvor interessen og betalingsvnen allerede er under voldsomt pres. KL vil have dem til at bidrage aktivt med både ideer og midler til at forskønne forretningskvarterer og forberede dem til en ny fremtid.

Kontroversiel opfordring: Afskaf dialogkrav

Til gengæld vil KL gerne løse de lovgivningsmæssige rammer, når planloven revideres i efteråret, og her er anbefalingerne kontroversielle, når man spørger uafhængige eksperter.

I "Genstart Handelsbyerne" foreslår KL således, at man "afskaffer krav om ekstra dialog med nabokommuner ved udvidelse af såkaldte "aflastningscentre" i planloven.

Aflastningscentre er betegnelsen for butikcentre med større butikker (Elgiganten, Thansen etc.) placeret udenfor byerne.

Det forslag undrer Per Nyborg, adm. direktør i ICP, Institut for Center-Planlægning, som rådgiver kommuner, Erhvervsministeriet og andre offentlige myndigheder omkring detailhandel.

Netop aflastningscentre har været et stridspunkt i kommunernes indbyrdes konkurrence, for når man samler både større og mindre butikker udenfor byerne, koster det omsætning andre steder. Også udenfor kommunegrænserne, hvor nabokommunerne må håndtere endnu en uvelkommen trussel mod strøgbutikkerne.

- Det gode eksempel er Holstebro, hvor man via forhand-

"Udgangspunkterne er vidt forskellige, og derfor blokerer firkantede regler for ideer og løsninger, som varierer fra by til by. Men derfor kan man stadig samarbejde og lytte til nabokommunerne, uden at det behøver at være tvang"

Leon Sebbelin (R), borgmester i Rebild og formand for KL's Kultur-, Erhvervs-, og Planudvalg.

ling med nabokommunerne fandt ud af at gøre den planlagte udvidelse af et aflastningscenter mindre for at mindske de negative effekter. Derfor undrer det mig meget, at KL foreslår dialogkravet med nabokommuner fjernet fra planloven, når det nu faktisk har vist sig at fungere i praksis. Det savner jeg en forklaring på, siger Per Nyborg.

Mindre kage i større konkurrence

Tom Nielsen, professor i by- og landskabsplanlægning på Arkitektskolen Aarhus, forstår heller ikke opfordringen fra KL.

- Vi har en stadig mindre kage, og den bliver ikke større af, at kommunerne konkurrerer om den indbyrdes. Samarbejde om fælles strategi og løsningsmodeller giver

langt mere mening - lempelser i planloven over de senere år har allerede skubbet til udviklingen, hvor omsætning og butikker er flyttet fra centrum til storcentre og aflastningscentre, siger Tom Nielsen, som hellere ser stramninger end lempelser, når planloven revideres.

Leon Sebbelin fastholder imidlertid, at planloven kan blokere for individuelle løsninger i kommunernes arbejde med at forny forretningsliv og kvarterer.

- Udgangspunkterne er vidt forskellige, og derfor blokerer firkantede regler for ideer og løsninger, som varierer fra by til by. Men derfor kan man stadig samarbejde og lytte til nabokommunerne, uden at det behøver at være tvang, siger han.

At kommunerne har en vigtig rolle i at sikre bycentrenes fremtid, er der enighed om.

- Kommunerne kan facilitere samarbejdet mellem parterne, som i fællesskab skal finde løsninger. Kommunerne har både det praktiske og juridiske overblik til at samle trådene og gøre det muligt at realisere løsningsforslag. Mange steder har man også arbejdet med bycentrenes udfordring gennem længere tid, så jeg er ikke i tvivl om, at viljen til at gøre noget, er til stede, siger Per Nyborg.

Enighed er der også om, at kampen for en bæredygtig fremtid for strøgene og bymidterne bliver både lang og sej.

- Bycentre vil uundgåeligt skrumpe i størrelse, og man vil finde flere butikker med forskellige varer, delebutikker vil blive en del af udbudet. Kædebutikker vil nok stadig dominere, men der vil altid være iværksættere, og det er netop vigtigt at have en blanding, så man kan tilbyde noget unikt. Kunsten bliver at nytænke bymidterne og skabe oplevelser, så de fortsat er interessante at besøge, siger Per Nyborg.

Syddfynsk projekt til styrke Bornholms detailhandel

- ▶ Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse støtter butiksudvikling i 100 virksomheder i gadeplan over hele Bornholm med projektet "Genstart Erhverv i Gadeplan - Responsible Island Bornholm" med 6,4 mio. kr.
- ▶ Indsatsen, der medfinansieres af EU's Socialfond, skal nå ud til 100 virksomheder i øens detailhandel. Gennem individuelt tilpassede kompetenceløft til ledere og medarbejdere skal virksomhederne klædes på til blandt andet den digitale omstilling.
- ▶ Den kommende indsats på Bornholm bygger på erfaringerne fra et tilsvarende og succesfuldt projekt på Syddfyn, som Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse gav en tillægsbevilling før sommerferien. Her har digitale udviklingsplaner, tilpasset hver enkelt forretnings behov og ønsker, skabt mere omsætning og flere arbejdspladser.
- ▶ Bag projektet står et partnerskab med Erhvervshus Hovedstaden, Business Center Bornholm, øens lokale handelsstandsforeninger, brancheorganisationer - bl.a. Dansk Erhverv, samt Bornholms Regionskommune.

Kilde: Erhvervsfremmestyrelsen

Elefanten i rummet: Amazon-slangen er altid sulten

Udover digitale udfordringer, aflastningscentre og ændrede købemønstre har fremtidens bycentre en navngiven udfordrer, som forbløffende få har lyst til at forholde sig til.

○ e-handel

Af Morten Guldberg
morten@kommunen.dk

Det skorter ikke på udfordringer for den del af detailhandlen, som stadig baserer sig primært på fysiske butikker i danske bycentre. Men udover de etablerede problemer med ændrede købemønstre, corona, aflastningscentre og kannibalisering byerne imellem, udgør én navngiven udfordrer den måske største trussel for butikslivet, som vi kender det.

Amazon har allerede erobret et par procent af den danske handel på nettet, men Danmark er fortsat et fnug for verdens største formidler af digital køb.

I Tyskland og Storbritannien har Amazon hurtigt erobret halvdelen eller mere af nethandlen, kæden er i ni europæiske lande og er

senest i fuld gang med at etablere sig i Sverige.

Hvornår Danmark bliver tilstrækkelig interessant et marked, til at Amazon opretter en dansk hjemmeside, ved ingen, men at det sker, tvivler direktør for Dansk Internethandel, Niels Ralund, ikke et sekund på.

- De skal lige have en formiddag ledig. Det kan blive i efteråret eller næste år, vi er for små til at være et interessant marked for dem, men selvfølgelig kommer Amazon. Og så står vi over for en konkurrent af et helt andet format, end noget vi kender, siger Niels Ralund.

Amazon Prime-abonnementet agerer stødtand for elefanten i rummet. Med medlemskabet følger gratis levering af varer i et år for 69 euro eller 639 kr., og det får hurtigt kunderne til at flytte al aktivitet over på platformen. Amazon tilbyder dag-

til-dag levering, i eksempelvis Tyskland leverer man nu inden for to timer til kunder i Berlin og München. Og her kan ingen konkurrenter være med.

På verdensplan har Amazon 1,5 millioner Prime-kunder, som i snit lægger næsten 9.000 kr. til omsætningen hvert år - mere end dobbelt så meget som ikke-medlemmer.

- Overalt, hvor de kommer frem har de udløst kæmpe butiksdød. Og tab af arbejdspladser. Det er paradoksalt, at Amazon har skabt 100.000 nye arbejdspladser på verdensplan, men hvor mange er forsvundet? Nok en faktor syv eller otte. Når du handler billigt hos Amazon, har det en pris. De vil ikke efterlade andet tilbage i Danmark end dårlige arbejdspladser, vurderer Niels Ralund.

Amazon er altædende på markedet og er kendt for sin jagt på fagforeninger, sin foragt for skatte- og afgiftsbetaling og sin enestående evne til at skaffe sig favorable vilkår hos myndighederne, når de åbner et nyt marked.

Niels Ralund har råbt Folketinget op i flere år med advarsler om, hvad Amazons lobbyvirksomhed kan føre til, hvis politikerne lader sig

"Overalt, hvor de kommer frem, har de udløst kæmpe butiksdød. Og tab af arbejdspladser. Det er paradoksalt, at Amazon har skabt 100.000 nye arbejdspladser på verdensplan, men hvor mange er forsvundet? Nok en faktor syv eller otte."

Niels Ralund, direktør for Dansk Internethandel

Han er ikke så pessimistisk som tidligere i forhold til Amazons betydning for det etablerede handelsliv i Danmark. Han tror ikke, amerikanerne erobrer mere end en femtedel af markedet, og det skyldes først og fremmest, at de danske nethandeludbydere har gjort store fremskridt de senere år.

Undgå benovelsen

- Eksempelvis Imerco, Salling og Matas har udviklet deres e-handel, så den er tilpasset kundernes behov. Matas har øget sin e-handel til 26 pct. af den samlede omsætning. De butikker, som ikke vil forstå samme besked, har ingen fremtid, siger Niels Ralund og tilføjer:

- Det, vi kan gøre, er at blive bedre til e-handel, mens politikerne skal undgå benovelsen og løfterne, som følger med planer om centraler og centre. Vi får færre og mindre butikker, mere underholdning og en ny type butikker, netbutikker med aflæggere. Måske bliver billedet ikke så dårligt endda, selvom nogle gågader er 400 meter for lange. Vandpiber og tatoveringer kan ikke holde interessen alene, og derfor skal der stadig være attraktive, fysiske butikker.

lokke af hæren af lobbyister, som er obligatorisk følge for tech-giganten.

- Vi tager dem ikke alvorligt nok endnu. Vi hører ikke noget fra de store organisationer, og det kan undre mig, når nu Amazon har så radikal en indstilling til at betale nogetsomhelst, siger han.

Store rabatter i Sverige

Svenske Aftonbladet har i en artikelrække afdækket, hvor-

dan Amazon skaffer sig skatterabatter og tilskud i Sverige på løfter om nye arbejdspladser i blandt andet en 15.000 m² stort lagercentral udenfor Stockholm.

- Amazon har gjort det fantastisk, og de er selvfølgelig velkomne, hvis de overholder overenskomster, betaler skat og konkurrerer på lige vilkår med alle andre. Men det gør de bare ikke nogen steder, siger Niels Ralund.

Amazon lover ofte mange arbejdspladser, når de indtager et nyt land - ofte med enorme distributionscentre som Amazon Fulfilment Centre i Peterborough i det østlige England, hvor koncernen har lovet 7.000 nye job.

Foto: Daniel Leal-Olivas, AFP/Ritzau Scanpix

Aalborg viser vejen til en levende bymidte

Ingen kan genstarte handelslivet i byerne alene, mener Dansk Erhverv, som peger på partnerskabet mellem en række aktører i Aalborg som en model, der kan rulles ud over hele landet.

o bymidter

Af Bruno Ingemann
bruno@kommunen.dk

En frisk vind presser sig gennem gågaderne i Aalborgs midtby denne fredag formiddag. Jeg står foran byens vartegn, domkirken Budolfi Kirke, sammen med Lene Lykkegaard, udviklingschef i Aalborg Business og Rie Malling, arkitekt og byplanlægger i Aalborg Kommune.

Mødestedet er ikke valgt tilfældigt af Lene Lykkegaard. Området blev åbnet for nyligt efter at have været byggeplads i et par år og er et eksempel på, hvad de nye vinde gør ved den gamle industriby.

Her lå tidligere en superbrugs med et stort parkeringsanlæg ovenpå. Omkranset af trist beton og kedelige facader. Nu er pladsen uigenkendelig med

restauranter, en bager og ikke mindst et finurligt forløb med zig-zaggende trapper, grønne planter og flotte sten. Bilerne er gemt af vejen under jorden i en ny parkeringskælder.

De store ændringer har også givet bedre plads til både kirken og det gamle posthus lige ved siden af, så begge bygninger nu står meget tydelige i gadebilledet. Kirken trækker spor helt tilbage til år 1000 og posthuset er fra 1908 og fredet. Tidligere var adgangen til dem delvis generet af gennemkørende trafik og en trang parkeringsplads.

Lær af Aalborg

Kommunen.dk besøger Aalborg på en slags opfordring. Chefkonsulent i interesseorganisationen Dansk Erhverv Per Thy Rasmus-

sen har udpeget Aalborg som eksempel til efterfølgelse. Kommunernes interesseorganisation, KL, har lanceret en kampagne kaldet "Genstart handelsbyerne", og Per Thy Rasmussen mener, der er noget at lære af Aalborg:

- Der kom en kommunal erhvervsstrategi for to-tre år siden uden overhovedet at nævne detailhandel. Det kan ikke være rigtigt, sagde vi til borgmesteren. Detailhandlen er et betydningsfuldt erhverv med 9.000 ansatte. Og det var han enig i.

Per Thy Rasmussen fortæller, at kommunen derefter tog initiativ til at samle en række organisationer, foreninger og virksomheder i et lokalt partnerskab, og kommunen oprettede en ny stilning som *commercial brand*

manager, der fik ansvaret for "at styrke det pulserende byliv og blive bedre til at tænke events, kulturelle arrangementer, restaurationsliv, detailhandel og turisme sammen", som der

står i den nye detailhandelstrategi.

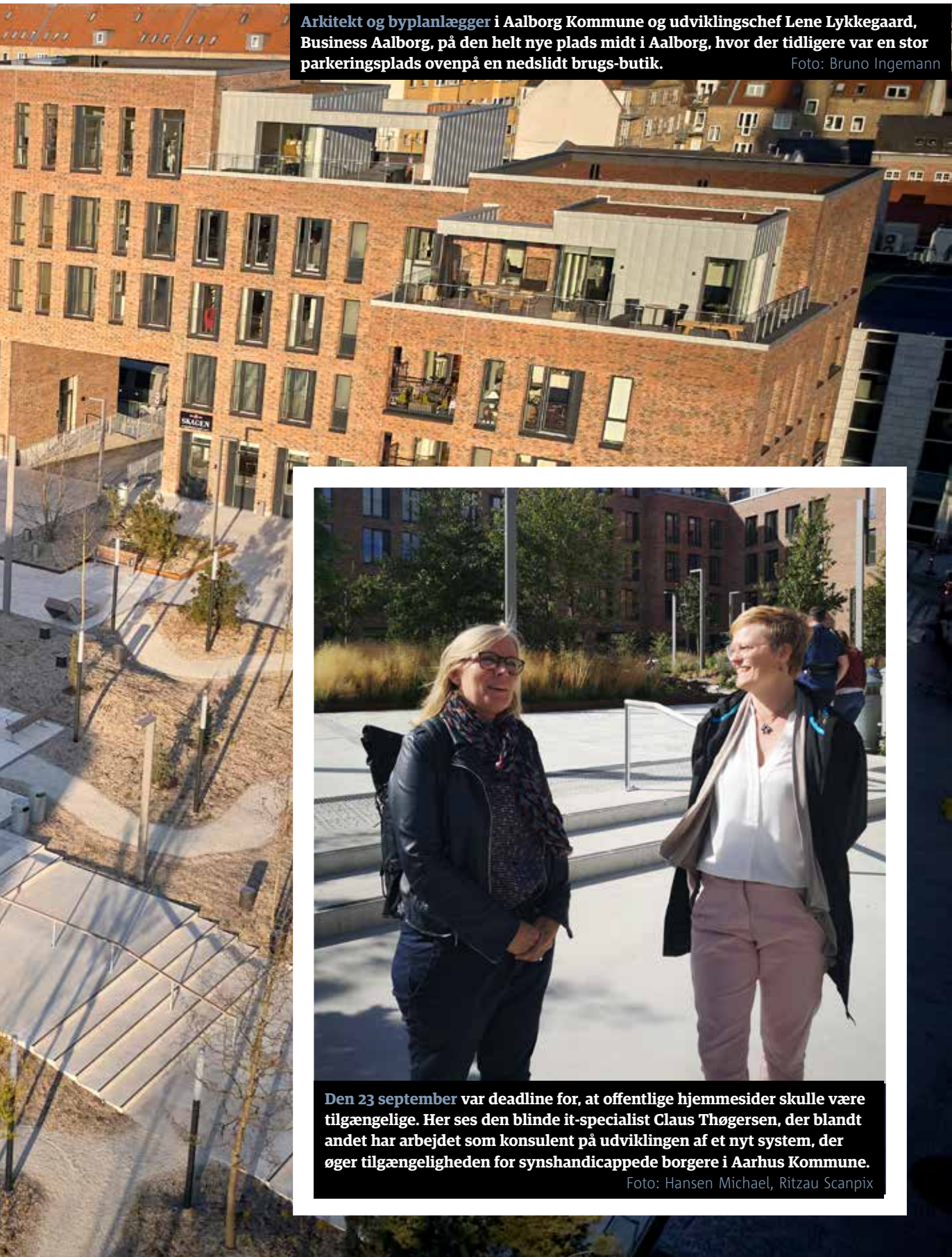
Initiativer, der får stor ros af Per Thy Rasmussen:

- Nu er detailhandlen fokusområde nummer et i den kommunale erhvervs-

Business Aalborg

- ▶ er en del af Borgmesterens Forvaltning og består af ca. 50 medarbejdere, herunder erhvervskonsulenter, projektledere, strategiske konsulenter, ledelse, kommunikation og administration.
- ▶ er sat i verden for at skabe vækst og beskæftigelse i Aalborg og Nordjylland.

Kilde: Aalborg Kommune

Arkitekt og byplanlægger i Aalborg Kommune og udviklingschef Lene Lykkegaard, Business Aalborg, på den helt nye plads midt i Aalborg, hvor der tidligere var en stor parkeringsplads ovenpå en nedslidt brugs-butik.
Foto: Bruno Ingemann

Den 23 september var deadline for, at offentlige hjemmesider skulle være tilgængelige. Her ses den blinde it-specialist Claus Thøgersen, der blandt andet har arbejdet som konsulent på udviklingen af et nyt system, der øger tilgængeligheden for synshandicappede borgere i Aarhus Kommune.
Foto: Hansen Michael, Ritzau Scanpix

Butikkerne er ansigtet udadtil, og ser man tomme butikker, tænker man nemt, at det går dårligt her. Så vi arbejder for at skabe vækst i branchen, for det understøtter vækst i industrien.

Lene Lykkegaard, udviklingschef, Business Aalborg.

fremmest strategi. Der er ikke mange ledige butikslokaler i midtbyen, og Magasin er kommet tilbage til Aalborg, siger han.

Tomgang

Antallet af ledige butikker i Aalborg er på nogenlunde samme niveau i dag som tidligere år. Det viser tal fra erhvervsmæglerfirmaet Nordicals, som netop har udsendt seneste udgave af sin ’markedsindsigt’. I 2. kvartal 2020 stod 8,2 pct. af butikkerne i Aalborg ledige. I første kvartal 2017 var tallet for såkaldt tomgang på 6,7 pct.

Partner i Nordicals og erhvervsmægler med base i Aalborg, Mattias Manstrup forklarer, at der altid vil være ledige butikker i en by som Aalborg og at det strukturelle tal for tomgang vil

ligge lige under syv pct. På grund af corona har flere butikker måttet dreje nøglen om for sidste gang, og det kan forklare det lidt højere tal i begyndelsen af året.

Også sammenlignet med landets største byer er der flere tomme butikslokaler i Aalborg. Den såkaldte tomgangsprocent i 2. kvartal er 6,10 i Aarhus, 6,0 i København og 5,2 i Odense.

I Nordjylland er andelen af ledige butikker i Frederikshavn den samme som i Aalborg, og sydpå har både Viborg og Randers en lavere tomgangsprocent.

Ansigtet

Lene Lykkegaard, udviklingschef i Business Aalborg, fortæller om det nye fokus på detailhandlen i kommunen:

- Butikkerne er ansigtet udadtil, ser man tomme

butikker, tænker man nemt, at det går dårligt her. Så vi

Tomgangsprocent

Andelen af ledige butiksejemål i pct.:

- Odense 5,20
- København 6,00
- Aarhus 6,10
- Randers 6,10
- Aalborg 8,10
- Esbjerg 8,20

Kilde: Markedsindsigt, september 2020, Nordicals.

arbejder for at skabe vækst i branchen, for det understøtter vækst i industrien.

Der er cirka 10.000 arbejdspladser i detailhandlen i hele kommunen, det er ca. ti pct. af alle arbejdspladser i kommunen, og ifølge Lene Lykkegaard var det vigtigt for parterne bag det nye samarbejde i midtbyen, at den nye brand manager også fik ordet ”commercial” i titlen:

- De lagde stor vægt på det kommercielle, at han skal skabe omsætning i byen.

Konkurrencen fra internethandel rammer også butikkerne i Aalborg, og derfor skal der være noget andet inde i de enkelte butikker, der skal det være oplevelser, de skal være showroom, mener Lene Lykkegaard.

Loopet

Hun taler også om, at byens restauranter og cafeer skal bidrage til at skabe oplevelser. Og kommunens byplanlægning arbejder på at binde gågaderne sammen med legepladser og grønne områder, så folk puffes rundt og ikke nøjes med at opholde sig i et hjørne, men ledes hen til flere butikker.

Den planlægning står arkitekt i kommunen, Rie Malling, blandt andet for. Hun er med til at skabe det hun kalder ”loopet rundt i byen” med sammenhængende gågader, kvarterer med hver deres identitet.

Her hvor vi står, på den nye Budolfi Plads, midt i Aalborg med udsigt til domkirken og det gamle posthus, som nu huser en bank, er der inden for få år anlagt en ny legeplads, hvor der før var en lille parkeringsplads og en stor åben plads omkranset af boliger, cafeer og restauranter, hvor der før var en af midtbyens største parkeringspladser.

Rie Malling fortæller, at der arbejdes med at placere parkeringspladserne i periferien men med direkte gåruter ind til bymidten.

Chefkonsulent i Dansk Erhverv Per Thye Rasmussen har fulgt nøje med i udviklingen af det centrale Aalborg:

- Her er man virkelig gået efter bolden og har skabt noget. Men det kan godt betale sig at lave indsats og ikke blot skyde på internethandel og storcentre.

Kan Aalborg-modellen rulles ud over hele landet?

Ja, det kan jeg godt se for mig. Erhvervsministeriets initiativ ”Levende bymidter” er efter samme model. Vi ved, at bymidter i fremtiden ikke skal se ud som de altid har gjort, men der skal være flere cafeer og oplevelser, siger Per Thye Rasmussen, som roser det brede samarbejde i Aalborg:

- Ingen kan løse de her problemer alene.

Partnerskabet PULS

Med en omsætning på 12,8 mia. kr., 972 butikker og knap 9.200 ansatte spiller Aalborgs butikker, caféer og restauranter en vigtig rolle.

For at blive bedre til at tænke events, kulturelle arrangementer, restaurationsliv, detailhandel og turisme sammen har en række aktører indgået partnerskabet PULS. Det er blandt andet:

- Aalborg Kommune
- Business Aalborg
- Aalborg Events
- VisitAalborg
- Aalborg City
- Dansk Erhverv
- HK Handel
- Aalborg Handelsskole
- Aalborg Universitet
- University College Nordjylland

Kilde: Aalborg Kommune.

En af de tre vindmøller på havnen kan anes i baggrunden bag havnedirektør Steen Davidsen. De tre vindmøller skaber stor værdi for både havnen og de lokale og er med til at give ny vækst i Hvide Sande. Foto: Emil Staulund Larsen

Havnekommmuner kæmper om Danmarks grønne job

Der står mange job på spil, når Danmark sætter den grønne omstilling i omdrejninger med store havvindmølleparker. Havnekommmuner på vestkysten dyster indbyrdes om at servicere den kommende vindmøllepark Thor.

◉ arbejdspladser

Af Emil Staulund Larsen
emil@kommunen.dk

De tre kæmpevindmøller på havnen kan ses længe før byen på den smalle stribe land mellem Ringkøbing Fjord og Vesterhavet. På sin vis skildre vindmøllerne havnens historie og evne til at udnytte vind og vejr til egen fordel, og hvordan klimatilpasning og -forandringer altid har spillet en nøglerolle for det lille kystsamfund.

Det er mere end 100 år siden, at staten besluttede, at man skulle grave en kanal gennem klitterne for at få bedre kontrol over nogle områder ved Ringkøbing Fjord, der ofte blev over-

svømmet. Senere udvidede kanalen sig, og det blev nødvendigt at opsætte betonblokke for at beskytte kanalen fra havets lune, og i 1931 blev et sluseanlæg etableret, og man kunne nu regulere fjorden og vandstanden. Anlægget blev samtidig fundamentet til en ny fiskerihavn og by. Dermed blev Hvide Sande til historisk klimatilpasningsprojekt nærmest ved et tilfælde.

Fiskeriet har sidenhen betydet næsten alt for byen. Men det tynder ud i antallet af fiskeskibe, som lægger til i Hvide Sande. Der blev færre og færre fiskerbåde, som til gengæld blev større og større.

Havnen forsøgte at tilpasse sig de nye, større skibe. En

lokal erhvervsfond investerede tre kæmpe vindmøller, som står ud mod Vesterhavet, og som skaber en ny slags omsætning for havnen, der tilmed kunne finansiere store dele af havnens nye investeringer. Fiskerne vendte tilbage, og landingsværdien steg til 250 mio. kr., men de seneste to år er omsætningen på fiskeri faldet. Til gengæld opstod en ny mulighed:

- Tidligere var det udelukkende turisme og fiskeri, som skabte grundlaget for byen, men nu er paletten udvidet. De nye aktiviteter omkring vindmøller skaber aktivitet, skaber job og skaber et mere sammensat og balanceret grundlag for byen, fortæller havnedirektør Steen Davidsen.

- Man har altid været gode til at gribe de chancer man får herude.

Tusindvis af årsværk på spil

Danmark har store planer om en række havvindmølleparker i de kommende år foruden to kunstige energiøer inden 2030. De vil producere masser af bæredygtig energi, der kan hjælpe Danmark i den grønne omstilling, men de vil også skabe mange arbejdspladser.

"I en by med 300 beboere og med 10-12 arbejdspladser på havnen, giver det sig selv, hvor meget det vil betyde for området."

Havnedirektør i Thorsminde Havn, Lisette Sønderby.

De arbejdspladser er en række havne meget interesseret i at tiltrække, og de ligger derfor i en skarp konkurrence om at blive servicehavn. For eksempel er tre havne i skarp konkurrence om den kommende Thor havvindmøllepark, mens Grenaa Havn og Hundested Havn begge ønsker at være servicehavn til den kommende havvindmøllepark ved Hesselø i Kattegat.

Og der er tale om mange job. I sommer viste en analyse fra brancheorganisationerne Wind Denmark, Danske Rederier og Dansk Energi, at der for hver gigawatt havvind blev genereret

14.600 årsværk fra planlægningsfasen til vindmøllernes nedtagning 25 år efter.

Mange af arbejdspladserne tilfalder selvfølgelig producenterne af vindmøllerne, men der er mange arbejdspladser på spil, når det skal afgøres, hvorfra vindmøller eksempelvis skal udskibes, og hvorfra vindmøllerne efterfølgende skal serviceres. Da Anholt Havvindmøllepark blev opført i Kattegat, genererede det ordrer for 450 mio. kr. i det lokale erhvervsnetværk, ligesom der blev skabt 330 ekstra job.

Skal gribe muligheden igen

Under installationen af havvindmølleparken Horns Rev 3 havde Hvide Sande godt 130 forskellige ansatte boende i byen, som blot har under 3.000 indbyggere totalt. Derudover forventer Hvide Sande 25-30 nye fuldtidsansatte de næste 20-25 år i rollen som servicehavn for Horns Rev 3, hvilket blot har styrket havnens interesse.

- Horns Rev 3 er ikke nok for os. Vi mener, at vi både vil, kan og har kapacitet til mere. Vi har opbygget erfaring og servicetilbud i forbin-

delse med Horns Rev 3 og forundersøgelser til Thor. Mens der kommer flere og flere anløb, bliver vi mere og mere synlige på markedet. Vi er en lille havn, men vi er hurtige til at omstille os, siger Steen Davidsen.

Og ligesom ved byens tilblivelse, handler det om at gribe de muligheder, der kommer på vestkysten. Hvide Sande Havn forsøgte sig kort som udskibningshavn for de enorme havvindmøller, men det projekt blev skrinlagt. Det handler om hele tiden at være på forkant af udviklingen og tilpasse sig.

- Det handler om at have rettidig omhu, mens også at turde at satse og lægge hånden på kogepladen. Det tager år at gennemføre disse projekter, og du kan ikke bare vente. Du skal med snusfornuft og fast grund under jorden gøre dig klar, så du den dag, hvor muligheden kommer og ballet åbnes, er klar til at byde op til dans, siger Steen Davidsen.

Fleksibilitet, afstand og måske en helikopterplads

45 kilometer mod nord ligger Thorsminde Havn. Ved indgangen til Nissum Fjord bor 300 mennesker i den lille

fiskerby, og på en solrig dag sidder de fleste tilsyneladende ved Strandingsmuseum St. George og Café Havglimt, der begge ligger ved vandet.

Ligesom Hvide Sande ser Thorsminde og Holstebro Kommune et stort potentiale i havnen som servicehavn til Thor, og de har i et stykke tid ført offentligt kurmageri til Thor gennem netværk og presse.

- Thorsminde er en fiskerihavn, hvor fiskeri ikke længere fylder havnen ud. Vi har i bestyrelsen drøftet havnens fremtidsmuligheder, og placeringen af Thor har gjort offshore-området helt oplagt. I en by med 300 beboere og med 10-12 arbejdspladser på havnen, giver det sig selv, hvor meget det vil betyde for området, siger havnedirektør Lisette Sønderby og fortsætter:

- Vi er meget fleksible her, og villigheden er stor til at tilpasse havnen til offshore.

Kommunen har spillet en meget aktiv rolle i at gøre havnen attraktiv med blandt andet et tilbud om at opkvalificere relevant arbejdskraft, som kan servicere vindmøllerne. Kommunen er derudover ved at undersøge muligheden for at etablere en helikopterplads på havnen, som kan gøre det lettere og mere effektivt at servicere vindmøllerne, særligt når vejret er hårdt.

- Tid er penge. Afstand er flyvetid. Flyvetid er penge, fortæller direktør for Teknik

Danske havne i medvind

- ▶ Godt halvdelen af de danske erhvervshavne har vindenergi som forretningsområde, og endnu flere vil få det i løbet af bare få år, vurderer brancheorganisationen Danske Havne.
- ▶ Esbjerg Havn er verdens førende inden for havvind, og mere end 80 pct. af den havvindkapacitet, der er installeret i Europa i dag, er udskibet fra Esbjerg. Det er dog ikke kun en stor havn som Esbjerg Havn, der har fået internationale opgaver.
- ▶ Eksempelvis er Klintholm Havn på Møn valgt som servicehavn for den tyske havvindmøllepark EnBW Baltic 2, en af Tysklands største offshore vindmølleparker. Tyske EnBW rykker hele sit servicepersonale til EnBW Baltic 2 på op mod 25 ansatte til Møn, hvilket har betydet, at der nu er ved at blive opført et til formålet nybygget hotel og et reservedelslager ved Klintholm Havn samt to mandskabsskibe.

Kilde: Danske Havne

og Miljø Anders Debel, der heller ikke er sen til at påpege, at Thorsminde er den havn, der er tættest på Thor med blot 20 kilometer i luftlinje.

Det er et godt eksempel på, hvordan kommunen er klar til at hjælpe med at skabe de rette forhold. Foruden Anders Debel er kommunens erhvervs- og arbejdsmarkedsdirektør og kommu-

naldirektøren også stærkt involveret, hvilket blot understreger, hvor vigtig en sag det er.

- Jeg kan ikke lige pege på andre projekter af den her type, hvor vi er så massivt til stede som her. Og det er fordi, at det her er rigtig vigtigt. Arbejdspladser er en forudsætning for bosætning, og det er vigtigt, at der kommer smør på brødet.

Det handler altså både om grøn omstilling og lokal udvikling, men det er også noget-for-noget mellem nationale strategier og lokale aktører.

- Vi ved, at det er stranden og naturen, der gør vestkysten attraktiv for særligt vores tyske turister. Det vil på en eller anden måde blive påvirket af, at der står nogle vindmøller ude på havet. Derfor: Når vi i en eller anden udstrækning betaler prisen, så har byrådet selvfølgelig også en forventning, om at kommunens borgere og virksomheder får en bid af kagen, siger Anders Debel.

Fra fiskehal til offshore

Yderligere 40 kilometer mod nord ligger Thyborøn. Som ved de andre havnebyer, spiller det maritime en stor rolle i bybilledet. Der er Kystcenter Thyborøn, JyllandsAkvariet, Sea War Museum Jutland, Fiskehallen, 'Æ Fiskebutik' og lystfiskerbutikker.

Ovenpå de store fiskeauktionshaller sidder Finn Kjelstrup Pedersen, der er koordinator og projektleder for erhvervsnetværket North Sea Offshore Service Group. Gruppen består af 25 virksomheder, der samarbejder for at servicere - og tiltrække - den store offshorebranche til området.

Finn Kjelstrup Pedersen gør det hurtigt klart, at det går godt i Thyborøn. Der er investeret knap 100 mio. kr. i

et nyt havneanlæg til fiskerne, et havnebassin i inderhavnen er lige blevet renoveret, nye lossefaciliteter til 75 mio. kr. er blevet klar henover sommeren, og man arbejder nu på at øge vanddybden, så man kan give bedre muligheder for de større og større skibe, som gerne vil bruge havnen. Thyborøn Havn har desuden afsat et stort separat kajområde til en eventuel servicehavn, som kan få masser af plads uden forstyrrelser. Fiskeriet har derudover været for opadgående de sidste ti år, selvom Brexit gør

fremtidens fiskerettigheder i Nordsøen til ukendt farvand, fortæller Finn Kjelstrup Pedersen.

Finn Kjelstrup Pedersen er derfor rolig i forhold til kampen om arbejdspladserne. For ham står og falder forretningen på ingen måde med Thor-beslutningen.

- Byen og havnen har en rigtig sund økonomi, men en stor del af den økonomi er bundet op på fiskeri, og enhver fornuftig økonom vil jo sige, at man ikke skal lægge alle sine æg i en kurv, siger

» Fortsættes på side 14

Danmarks havvindmølleparker

- ▶ Danmark og verdens første havvindmøllepark Vindeby blev etableret i 1991 ud for Lolland og bestod af 11 havvindmøller med en samlet kapacitet på knap 5 MW. I 2017 blev vindmølleparken taget ned og sendt på pension.
- ▶ Danmark har i øjeblikket 14 etablerede havvindmølleparker med en samlet kapacitet på 1.699 MW. 13 havvindmølleparker er på forskellige stadier i planlægningen. Derudover har regeringen annonceret, at der skal opføres to energiøer samt en havvindmøllepark ved Hesselø.
- ▶ I dag producerer Danmark samlet godt 6 GW strøm fra land- og havvindmøller i Danmark.

KILDE: Energistyrelsen

Holstebro Kommune og Thorsminde Havn satser på at give nyt liv til den lille fiskeby med et nyt offshore-eventyr. - I en by med 300 beboere og med 10-12 arbejdspladser på havnen, giver det sig selv, hvor meget det vil betyde for området, siger havnedirektør Lisette Sønderby. Foto: Emil Staulund Larsen

"Det er en konkurrence, hvor andre også gerne vil komme med det bedste tilbud. Og så er det ikke anderledes end i hvilken som helst anden konkurrence, at det må være det bedste tilbud, der vinder."

Havnedirektør i Hvide Sande Havn, Steen Davidsen.

» **Fortsat fra side 13**

Finn Kjelstrup Pedersen og tilføjer:

- Jeg har stor tiltro til, at det nok skal lykkes, og hvis ikke nu, så senere. Vi har i NorthSea Offshore Service Group en bred medlemsskare, så det skal nok dryppe på os, selv om valget i første omgang falder på en anden havn.

Nye muligheder til vandkantsdanmark

Traditionelt er der et stærkt samarbejde mellem havnene op langs vestkysten. Seks havnedirektører fra vestkysten gik eksempelvis sammen i et fælles indlæg og meldte sig klar til at spille en hovedrolle for den kommende energi i Nordsøen.

- I andre sammenhænge samarbejder vi på kryds og på tværs op langs vestkysten, men vi er bevidste om, at lige med Thor, der holder vi kortene tæt til kroppen, siger Lisette Sønderby.

- Det betyder jo ikke, at der ikke kan falde noget af til de andre havne. Det er stadig flere arbejdspladser og omsætning til vestkysten. Men det er klart, at vi alle arbejder for at det lige skal være os selv, der bliver valgt

til servicehavn, siger Anders Debel.

- Det er en konkurrence, hvor andre også gerne vil komme med det bedste tilbud. Og så er det ikke anderledes end i hvilken som helst anden konkurrence, at det må være det bedste tilbud, der vinder, siger Steen Davidsen.

Der er dog også en bevidsthed om, at med den grønne dagsorden, hvor udtryk som 'energier', 'CO₂-fangst' og 'Power-to-X' snart bliver en del af danskernes ordforråd, kommer vandkantskommunerne til at få nye muligheder.

- Den grønne omstilling er fantastisk spændende og jeg glæder mig helt vildt til at komme i gang og til se resultaterne af det, siger Finn Kjelstrup Pedersen.

Så uanset hvem der løber med tjansen som servicehavn til Thor, har vestkysten fået et stærkt kort på hånden.

- Der er en stor interesse i energibranchen med, hvad det er, der foregår ude på kysten. Der er rigtig mange interessante spor i det her, og jeg tror, det kan give et løft til nogle af de her områder, som ligger langt vest, siger Finn Kjelstrup Pedersen. ●

Der er store planer i Thyborøn, hvor man allerede har flyttet vindmøllerne tæt ind til havnen. Den grønne omstilling skaber mange spændende muligheder for byerne ved kysten, fortæller Finn Kjelstrup Pedersen, der er koordinator og projektleder for et lokalt erhvervsnetværk for offshorevirksomheder.

Foto: Emil Staulund Larsen

Vattenfall: Kemien er afsindig vigtig

Vattenfall oplever stor interesse blandt de små og mellemstore havne for at samarbejde om havvindmøller. For Vattenfall handler det i høj grad om teknik, fleksibilitet og kemi, når de skal vælge servicehavn.

● **proces**

Af Emil Staulund Larsen
emil@kommunen.dk

Når Vattenfall overvejer at slå sig ned i byen, er det Kristian Sorgenfri, der kommer på besøg. Kristian Sorgenfri er Roadmap Director for Ope-

ration and Maintenance hos Vattenfall - eller på dansk udviklingsdirektør for drift og vedligehold af offshore vindparker. Det er altså Kristian Sorgenfri og hans team, der blandt andet finder ud af, om havnen og Vattenfall er et godt match.

Det er altså Kristian Sorgenfri og hans team, der kører landet rundt, drikker kaffe med kommunaldirektøren, går en tur på kajen med havnechefen og ser havnene an. Med sig har han en lille tjekliste. Vanddybde, adgang til helikopterlanding, lokale forsyningskæder, infrastruktur, overnatningsmuligheder og meget andet kommer med på blokken. Det handler dog også om andet end bare teknik og faciliteter, som skal sikre, at Vattenfall får en god servicehavn.

- Er det en havn, direktion og kommune som er fleksibel? Eller er det en kommune, som ikke har lyst til at flytte sig så meget og sidder fast i gamle vaner? For os er det afsindig vigtigt, at der er

fleksibilitet og god kemi, og at man har modet til at investere sammen med os i fremtiden, siger Kristian Sorgenfri.

Vattenfall har opført danmarkets største havvindmøllepark ved Horns Rev 3 og skal opføre Vesterhav Nord og Vesterhav Syd mellem Ringkøbing og Nisum fjorde, ligesom man står bag Kriegers Flak, som kommer til at blive danmarkets største vindmøllepark. Men selv om Vattenfall har stor erfaring, er man klar over, at der er mange ubekendte i arbejdet med havvindmølleparker.

- Vi udvikler og køber ny teknologi, som vi sætter 30-40 kilometer ud på vandet. Vi har selvfølgelig en

god idé om, hvordan det skal udvikle sig, og hvordan anlæggene skal vedligeholdes gennem hele møllernes levetid, men det er ny teknologi. Vi ved, at især teknologien omkring serviceringen af vindmøllerne formentlig vil nå at ændre sig. Det betyder, at kravene til havnene hele tiden ændre sig.

- Det er derfor utroligt vigtigt, at det er en fleksibel tilgang, hvor man ikke er bundet af traditioner, siger Kristian Sorgenfri.

Stor appetit i kommunerne

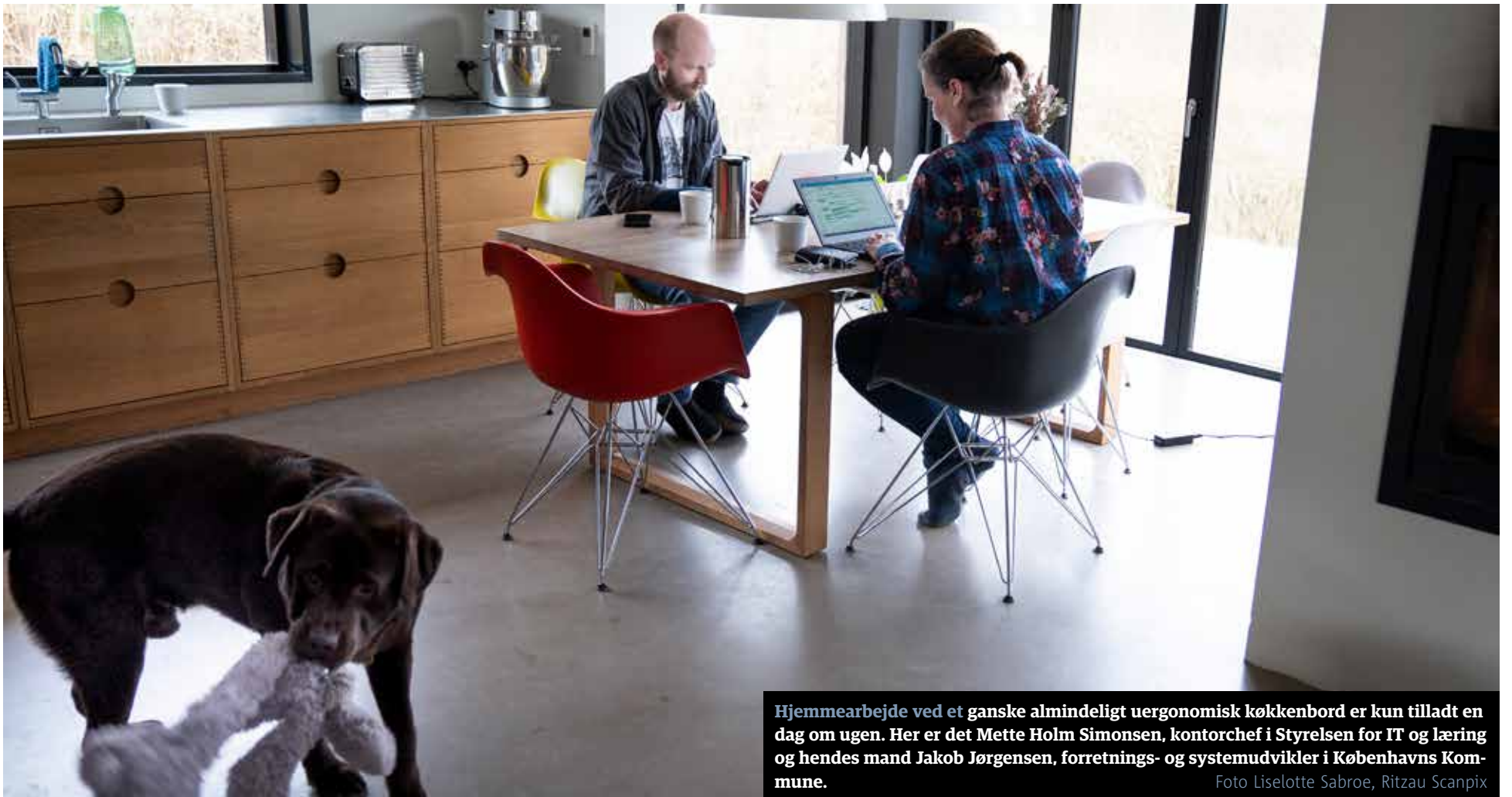
Når Vattenfall kommer på besøg, er det med en potentielt meget spændende pakke for havnene. Som servicehavn

er der hurtigt 25-30 job, som bliver i havnen i hele vindmøllernes levetid på godt 25 år.

- Vi oplever en kæmpe stor appetit blandt særligt de små og mellemstore havne, men også fra kommunerne, som meget gerne vil være med, siger Kristian Sorgenfri.

Det er altså - for at bruge et oplagt ordspil - en win(d)-win(d) situation mellem kommunen, havnen og havvindmølleparkernes udviklere. Et samarbejde, som kan skabe liv i lokalsamfundet.

- Man skal se på den samlede pakke i stedet for at regne i kroner og øre og se det som et kraftcenter til udvikling af lokalsamfundet, siger Kristian Sorgenfri. ●

Hjemmearbejde ved et ganske almindeligt uergonomisk køkkenbord er kun tilladt en dag om ugen. Her er det Mette Holm Simonsen, kontorchef i Styrelsen for IT og læring og hendes mand Jakob Jørgensen, forretnings- og systemudvikler i Københavns Kommune.

Foto Liselotte Sabroe, Ritzau Scanpix

"Nedlukningen var et fantastisk eksperiment"

Corona har kastet et ubarmhjertigt lys på rammerne for hjemmearbejde. Der skal tænkes nyt på flere planer, påpeger organisationer

Af Karin Svennevig
karin@kommunen.dk

◉ arbejdsmiljø

- Vi kan lige så godt se det i øjnene: Hjemmearbejde er kommet for at blive. Ikke bare på grund af smitterisiko på arbejdspladsen, men også af hensyn til produktiviteten, klimaet, arbejdsmiljøet, samfundsøkonomien og for at tynde ud i de tidsrøvende pendlerkøer. Vi bliver nødt til at se på, hvordan hjemmearbejde kan organiseres sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarligt på en smidig og fleksibel måde med udgangspunkt i en konkret vurdering af den enkelte hjemmearbejdende leders eller medarbejders arbejdsbetingelser.

Sådan opridser arbejdsmiljøchef i Ledernes Hovedorganisation, Lars Andersen, de overordnede dilemmaer, foråret 2020 har rejst på såvel private som offentlige arbejdspladser.

Hverken en pligt eller en ret

- Nedlukningen var jo på mange måder et fantastisk eksperiment. Vi vidste godt,

at det ikke altid er nødvendigt at rejse fra den ene ende af landet til den anden for at deltage i et møde. Men i foråret erfarede vi det i praksis og stor skala. Flere har lært at være til stede på en professionel måde hjemmefra. Men det kræver nogle mere fleksible rammer, siger han.

Lars Andersen henviser her både til arbejdsmiljølovgivningen, som han finder stiv og forældet, og til lokale aftaler, der ikke er skabt til, at medarbejdere helt eller delvist løser arbejdsopgaver hjemmefra.

- Mange steder er der behov for at give kommunale systemer og arbejdskulturer et serviceeftersyn i forhold til, om de er tilstrækkeligt smidige. Der er nødvendigt at tage nogle diskussioner. For eksempel er det ikke uretfærdigt, at nogle medarbejdere kan arbejde hjemmefra, mens andre ikke kan. Det er et vilkår, og det må lederne slå fast derude. Hjemmearbejde er en mulighed, ikke en rettighed, siger han.

Grænseoverskridende tilsyn

Ligesom sine kolleger i DA håber Lars Andersen, at erfa-

ringerne fra nedlukningen kan sætte gang i en længe efterspurgt modernisering af Arbejdsmiljølovens regler for hjemmearbejde.

Loven var midlertidigt suspenderet i foråret, da folk blev sendt hjem uden tid til forberedelse.

Men når den skal følges fremover, vil især to dele af loven spænde ben for fleksibiliteten, forudser Lars Andersen:

- I dag har arbejdsgivere en tilsynspligt med hjemmearbejdspladsen, som i praksis kan være meget svær at efterleve. Det kan være ret grænseoverskridende at skulle kontrollere medarbejdere i deres eget hjem.

Hvad der også vækker bekymring, er regler fra 1990'erne om, at en medarbejder ifølge arbejdsmiljøloven skal have ergonomisk kontorudstyr stillet til rådighed, hvis vedkommende tilbringer mere end én ugentlig arbejdsdag derhjemme.

- Tidligere var hjemmearbejde generelt meget stillestående og fastlåst, typisk noget med at sidde og lodde elektronik eller sy på maskine i mange timer. Og så går det selvfølgelig ikke at sidde ved køkkenbordet flere dage i træk. Men i dag kan hjemmearbejde jo være mange ting. Hvis du skal læse rapporter, kan du jo fint sidde i din bedste lænestol og gøre det. Men hvis du skal skrive og tage noter mange timer i træk, er det selvfølgelig vigtigt, at du har en ordentlig

stol, et separat tastatur og et bord i den rigtige højde. Det er der, jeg mener, der er brug for en individuel vurdering, siger han.

HK melder klar til dialog og fleksibilitet

"At arbejde med en computer er som udgangspunkt ikke sundhedsskadeligt. Og der er ikke nogen særlig grund til at tro, at der ved mere end lige præcis én dags hjemmearbejde om ugen opstår problemer eller udfordringer, der gør det nødvendigt at kræve en speciel indretning," skrev DA's arbejdsmiljøchef Christina Sode Haslund i et debatindlæg forleden.

Hun peger på, at en lang række private og offentlige virksomheder ganske enkelt ikke ser sig i stand til at overholde den rigide arbejdsmiljølovgivning og derfor nu risikerer at få et påbud fra Arbejdstilsynet.

Arbejdsmiljø bliver et centralt tema ved overenskomstforhandlingerne, og formand for HK Kommunal Lene Roed er enig i, at hjemmearbejde kræver fleksibilitet. Men arbejdsmiljøloven vil hun ikke være med til at lempe.

- Vi er altid villige til en dialog om fleksibilitet og hjemmearbejde, men det skal kunne rummes indenfor de nuværende retningslinjer i

arbejdsmiljøloven, siger Lene Roed.

Otte ud af ti medlemmer af HK Kommunal arbejdede hjemmefra under forårets corona nedlukning. Knap 60 pct. af dem har været glade eller meget glade for at arbejde hjemmefra, mens knap 20 pct. ikke bryder sig om det.

- I den nuværende corona-situation har vi været - og er fortsat - meget fleksible. Også hvad arbejdsmiljøreglerne angår. Situationen kræver ansvarlighed og fleksibilitet af alle parter. Det har HK'erne til fulde vist, at de mestrer, siger Lene Roed.

Arbejdstilsynets anbefalinger til arbejdsgivere om hjemmearbejde

- Tal med de ansatte om ergonomi. Eventuelle gener kan mindskes ved, at de ansatte sørger for at skifte mellem forskellige stole eller borde derhjemme.
- Giv eventuelt de ansatte mulighed for at tage arbejdsudstyr som computer, skærm, tastatur, mus, printer, stol, fodskammel og lampe med hjem.
- Tal med de ansatte om at holde regelmæssige pauser (hver halve time eller lignende), hvor de rejser sig, bevæger sig og strækker sig. Gør opmærksom på relevante øvelser (der findes fine øvelser på kropogkontor.dk) og foreslå eventuelt, at kollegerne laver øvelser sammen online. Uformel kontakt med kolleger har stor betydning for trivslen.
- Kommuniker klart og vær løbende i dialog med de ansatte om, hvad der foregår på arbejdspladsen. Vær opmærksom på, at de ansatte får støtte og feedback.
- Hjælp de ansatte med at sætte grænser mellem arbejde og fritid ved at kommunikere klart omkring forventninger til arbejdstid, rådighed og fritid.

Staten sylter stadig kommunal cybersikkerhed

Endnu en gang står kommunerne uden for den nationale cyberstrategi. Ekspertener mener, at det kan gå ud over borgerne.

cyber

Af **Jeppe Emil Gurlev**
jeppe@kommunen.dk

Kommuner må selv bøvle med og sikre sig mod hackere og hackerangreb. Kommunerne er hverken inkluderet i den nationale strategi for cyber og informationssikkerhed eller Cybersikkerhedsrådet, som regeringen har ned-sat.

Den nationale strategi og Cybersikkerhedsrådet er ellers nedsat til at ruste Danmark mod angreb. Sikre sårbarheder, samfundskritiske sektorer og styrke den nationale koordinering.

Men skiftende regeringer har ikke medregnet kommunerne i den nationale strategi.

Det har løbende fået flere it-eksperter til at råbe op: Kommunerne er vigtige at sikre. Allerede ved den nationale strategi fra 2018 begyndte eksperter at advare om konsekvenserne ved at udelukke kommunerne fra strategien.

Regeringen præsenterede i september det nye kommissorium, der skal udgøre arbejdet mod en ny strategi for 2021. Her er kommunerne

endnu en gang udeladt. Det får flere eksperter til igen at løfte pegefingeren. En af de eksperter er Bjarke Alling, der er formand for Cybersikkerhedsrådet og koncern-direktør i it-sikkerhedsvirksomheden Liga.

- Der er gået tre år nu, hvor kommunerne ikke har været med. Strategien bør leve op til sit navn. Den er ikke for alvor national uden kommunerne. Det er en fejl, at kommunerne ikke er en del af strategien, og at der ikke er samme fokus på at sikre dem, siger han.

Hackerangreb kan have fatale konsekvenser

It-eksperten Jacob Herbst, der er Chief Technical Officer hos it-sikkerhedsvirksomheden Dubex og medlem af Cybersikkerhedsrådet, mener også, at kommunerne bør være en del af den nationale strategi.

- Hele kommunalområdet er ikke med i den nuværende strategi. Og det er en stor mangel. Hvis man ser på Danmark som digitalt samfund, så ligger en stor del af vores borgerkontakt hos kommunerne. De har mange

følsomme data om borgerne, som kan være interessante for både it-kriminelle og fremmede efterretnings-tjenester, siger han.

- Informationerne kan bruges til alt fra økonomisk kriminalitet, identitetstyveri og afpresning. Det ville være naivt at tro, at danske kommuner ikke også er udsat for cyberangreb.

Tidligere forsvarsminister Claus Hjort Frederiksen (V) argumenterede tilbage i 2018, hvor den første nationale strategi blev fastlagt, for at kommunerne kunne undværes. Danmark bryder ikke sammen, hvis en enkelt kommune bliver ramt af et angreb. Ifølge ham skulle kun det aller mest samfundskritiske infrastruktur sikres.

Men den køber eksperterne ikke. Det kan have fatale konsekvenser, hvis kommunernes it-systemer bliver lammet, mener Bjarke Alling.

- Det kan godt være, at Danmark ikke går under, hvis en kommune bliver ramt af et cyberangreb. Men lokalt vil det have kæmpe betydning. Tænk bare, hvis ældreplejen bliver ramt, eller en socialmedarbejder ikke kan tilgå borgernes medicinlister, siger han og henviser til, at en tysk kvinde for nyligt døde som følge af et hackerangreb, der satte it-systemerne og planlagte operationer på et hospital i Düsseldorf ud af spil.

- Det kunne sagtens være sket i Danmark. Der er brug

for, at kommunerne bliver en del af strategien.

"Hvis man ser på Danmark som digitalt samfund, så ligger en stor del af vores borgerkontakt hos kommunerne. De har mange følsomme data om borgerne, siger han."

Jacob Herbst, CTO hos Dubex

Politisk forhandlinger og spørgsmålet om penge

Thomas Kristmar, der er senior manager hos KPMG, medlem af Cybersikkerhedsrådet og tidligere afdelingschef i Center for Cybersikkerhed under Forsvarets Efterretningstjeneste, mener, at kommunerne bør blive underlagt samme krav, som de statslige myndigheder skal opfylde som led i strategien.

Selvom kommunerne bliver pålagt at arbejde med

cybersikkerheden gennem den fælles offentlige digitaliseringsstrategi, så er det langt fra nok, mener han.

- Det er ikke specielt ambitiøst. Kommunerne mangler et væsentlig længere stykke for at kunne nå op på samme sikkerhedsniveau som staten. Men der er ikke det samme pres på at øge sikkerheden hos kommunerne qua det kommunale selvstyre, siger han og fortsætter:

- Det ville være tiltrængt, hvis KL bed til bolle og tilsluttede sig de statslige sikkerhedskrav. Men mit indtryk er, at både staten og kommunerne frygter at være den part, der kommer til at ende med regningen, hvis kommunerne skal pålægges at opfylde sikkerhedskrav, siger han.

De to andre eksperter peger begge på samme problem. Cybersikkerheden skal ikke syltes på grund af politiske forhandlinger og spørgsmålet om, hvem der betaler prisen.

- Cybersikkerheden i kommunerne handler om at sikre borgernes data, og det handler om tillid. Men så snart man sætter kommunerne, regionerne og staten i et lokale, så starter der en økonomisk diskussion, siger Bjarke Alling.

- Men det er en vigtig diskussion at have. Der er brug for, at kommunerne er med i strategien. Der er stor forskel på hver af de 98 kommuners ambitionsniveau i forhold til at sikre mod cyberangreb.

It-ekspert Jacob Herbst mener også, at man bør finde

"Så snart man sætter kommunerne, regionerne og staten i et lokale, så starter der en økonomisk diskussion, siger han."

Bjarke Alling, formand for Cybersikkerhedsrådet

en løsning så kommunerne kan komme med og deltage i det nationale samarbejde.

- Det, jeg hører, er, at kommunerne forventer, at der følger en pose penge med til at sikre cyberforsvaret, hvis de skal indgå i den nationale strategi. Økonomi er naturligvis vigtig, men lige nu er det vigtigere, at der kommer en strategi og fælles krav, der omfatter hele den offentlige sektor inklusiv kommunerne, så vi som borgere kan

Kommunerne kunne have gavn af den nationale strategi for cyber- og informationssikkerhed. Men politiske forhandlinger og spørgsmålet om flere penge, sætter en stopper for kommunernes deltagelse, lyder det fra flere kilder.

Foto: Asger Ladefoged, Ritzau Scanpix

være sikre på, at vores data er ordentligt beskyttet og fortsat kan have tillid til den offentlige sektor, siger han.

Kommunerne skal komme på forkant

Selve strategien byder blandt andet på 25 konkrete indsatser og initiativer. Blandt dem er, at statslige myndigheder er underlagt lovpligtige minimumskrav for it-sikkerheden. At samtlige statslige medarbejdere har modtaget efteruddannelse i it-sikkerhed, er en anden af indsatserne.

Hvis kommunerne kommer med i det nationale fokus på cybersikkerhed, kunne det bringe kommunerne på forkant i forhold til mange af den slags angreb, som virksomheder, organisationer og myndigheder hver dag oplever. Det handler om at komme på omgangshøjde med udviklingen, mener Bjarke Alling.

- Jeg plejer at sige, at det tog ti år at få og udbrede det internet, vi har i dag, ti år med angreb og nu ti år igen at sikre det. Det er ikke nemt, men det handler om at kunne håndtere trusselsbilledet, siger han.

KL har ikke reageret på henvendelser fra Kommunen.dk inden deadline. Kommunen.dk har forsøgt at få en kommentar fra Forsvarsministeren. Ministeriet henviser til Digitaliseringsstyrelsen. Det har dog ikke været muligt at få et svar fra styrelsen inden deadline.

Borgmestres adgangskoder ligger frit tilgængelige på internettet

31 borgmestre har fået adgangskoder afsløret på nettet. It-sikkerhedsekspert kalder borgmestrenes lemfældige brug af e-mail for en "dårlig digital vane".

○ knæk-koden

Af Jeppe Emil Gurlev
jeppe@bladet-kommunen.dk

For nyligt afslørede DR, at syv ministre sløser med deres it-sikkerhed. Det samme gør flere borgmestre. Med et par klik kan hvem som helst finde frem til flere borgmestres adgangskoder. Borgmestrene har brugt deres kommunale e-mails til at logge på en række sociale medier og online tjenester, der siden er blevet hacket.

En søgning i en offentlig database over kompromitterede e-mailadresser viser, at 31 borgmestre har fået afsløret deres adgangskoder til blandt andet sociale medier. Kommunen.dk har fundet

frem til flere af borgmestrenes adgangskoder, der har været afsløret i perioden 2012-2019 og stadig ligger offentligt på internettet.

Kommunen.dk's gennemgang viser, at borgmestrene har brugt deres kommunale e-mails til blandt andet at logge på LinkedIn, Dropbox, Canva, Bookmate, MyFitnessPal, MyHeritage, Adobe, designforummet houzz.

Den adfærd øger risikoen for angreb på deres mailkonto, mener Jacob Herbst, der er CTO - teknisk direktør - hos it-sikkerhedsvirksomheden Dubex og medlem af Cybersikkerhedsrådet.

- Det er en dårlig vane at bruge sin officielle e-mail-adresse til private sager. Det

bør man adskille. Jo flere steder, en mailadresse dukker op, jo større er risikoen for, at der kan komme mails med malware, siger han.

Kan trække tråden ud af deres digitale liv

Jacob Herbst forklarer, at lækkene af borgmestrenes adgangskoder formentlig blot vidner om fortidens it-synder, da mange af kompromitteringerne er af ældre dato. Sandsynligvis er adgangskoderne skiftet ud og ikke genbrugt på tværs af andre online tjenester.

Men ifølge Jacob Herbst kan et læk potentielt føre til, at hackere eksempelvis overtager en borgmesters LinkedIn-konto og spreder falske budskaber.

- Hvis en hacker får adgang til én konto, så kan hackeren potentielt finde flere oplysninger om personen på siden, der leder videre til nye konti. Man kan risikere, at hackere kan optrevle hele ens digitale identitet, siger han.

Flere af adgangskoderne, som Kommunen.dk har fundet frem til, følger dog ikke de mest basale anbefalinger såsom at være over 12 tegn og bruge både symboler og tal.

- Jeg frygter, at det kan være et udtryk for, at de ikke er gode til at vælge kodeord. Det er udtryk for dårlige it-vaner. Man kan håbe, at de i dag vælger bedre passwords, og at de omgås tingene med større fornuft og bl.a. bruger to-faktor validering på telefonen alle de steder, man kan, siger han.

De afslørede adgangskoder udgør formentlig kun toppen af isbjerget. Flere datalæk kan være sket uden at være blevet

opdaget. Derfor er det vigtigt, at borgmestrene har gode digitale vaner og undgår at genbruge kodeord og sprede deres e-mailadresse ud på internettet, mener Jacob Herbst.

- Man bør skille arbejde og privatliv ad. Det gør det også mere besværligt for fremmede, der kigger med i de lækkede data, at sammenkæde en privat e-mailadresse med en borgmesters identitet, siger han.

Hvordan har vi gjort?

- Kommunen.dk har hentet samtlige borgmestres e-mailadresser fra Altinget Publics-liste.
- Derefter har vi brugt online-tjenesten haveibeenpwned.com til at søge på de 98 e-mailadresser for at se om borgmestrenes kodeord har været afsløret i forbindelse med et datalæk.
- Her viste det sig, at 31 borgmestre har fået kodeord afsløret i perioden fra 2012 til 2019. Dernæst har vi brugt en offentligt tilgængelig hjemmeside til at finde frem til flere af borgmestrenes lækkede kodeord.

Jonatan Spang med Morten Messerschmidt på bakken. Tæt på Sandheden har dækket lokalpolitik ved flere lejligheder. Blant andet dengang Københavns borgmester for beskæftigelse og integration, Anna Mee Allerslev (R) gik af. Lokalpolitik er dog ikke et fast element i programmet.

Foto: Frederik Sundbye, DR

Politisk satire er i en guldalder, men komikerne glemmer at tage pis på kommuner og lokalpolitik

Komikere spidder ministre, medier og erhvervsfolk på sociale medier, i radioen og på tv. Men der er langt mellem jokes om lokalpolitikere og kommuner.

o punchline

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

- Min fordom om dig er, at du ikke for alvor er folkelig, siger komiker Jonatan Spang.

Han sidder på Dyrehavsbakken og interviewer Morten Messerschmidt (DF) til talkshowet Tæt på Sandheden på DR.

- Du kan godt lide god rødvin, og du har en favoritsonate.

- Ja, det har jeg nok, svarer Morten Messerschmidt.

- Ved du, hvad Kristian Thulesen Dahls favoritsonate er? For jeg tror ikke, han har en.

- Nej, men til gengæld ved han en helt masse om fodbold.

- Det er også meget mere folkeligt, Morten.

- Fodbold?

- Ja! udbryder Jonatan Spang.

- Tjooo, siger Morten Messerschmidt.

Tæt på Sandheden kører på femte sæson. Hver uge spidder Jonatan Spang de danske politikere efter samme formular, som amerikanske talkshows har tirret præsidenter og senatorer med i årevis.

Programmet er en del af en opblomstring, politisk satire oplever i Danmark i øjeblikket. En opblomstring, som nu har været ved i snart ti år. Det fortæller Lars Tønder, der er professor ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet og har forsket i satires betydning for demokratiet

- Satiren har set mange nye initiativer de seneste år, og genren spiller en stor rolle i samfundet. Den bringer magthaverne ned på et niveau, hvor vi almindelige borgere også tør forholde os kritisk og ligeværdigt til dem, siger Lars Tønder.

I samme kategori som Tæt på Sandheden nævner Lars Tønder Den Korte Radioavis, Schøtministeriet og Huxi Bachs onemanshows.

- De udfordrer og udstiller magthavernes magtfuldkommenhed og tro på sig selv. På den måde kan man nedbryde for voldsomme hierarkier i samfundet. Det kan handle om bykonger, statsministeren eller en erhvervsleder, siger han.

Lokalpolitik hænger

Det er dog langt fra alle politiske emner, der får lige stor glæde af satires popularitet. For mens komikerne slås om sjove vinkler på de landsdækkende nyheder, finder byrådspolitikere og kommuner sjældent vej til humorens scenekant.

Det medgiver komiker Frederik Rosgaard, der for nylig vandt talentprisen til Zulu Comedy Galla. En pris, han var nomineret til for tredje gang.

- Lokalpolitik er svært at skrive jokes om, og jeg tror ikke, der er særlig mange, der gør det. Det er mere de store linjer, folk snakker om, når de laver politisk satire. Folk vil jo også godt sælge nogle billetter, siger Frederik Rosgaard og griner.

Han har tidligere skrevet jokes om sin tid i Venstres Ungdom og om borgmestervalget i

"Hvis du optræder på Fyn og taler om lokalpolitik i Vestjylland, tror jeg, at folk vil føle, det er mærkeligt og tænke, hvorfor snakker du ikke om noget, der sker her?"

Frederik Rosgaard, årets komikertalent

Ringkøbing-Skjern, hvor han er fra. Men det er allerede ved at være længe siden.

- I dag snakker jeg ikke om lokalpolitik. Når man er ude til privatjob, skal du jo gerne have noget, der virker alle steder. Så hvis du optræder på Fyn og taler om lokalpolitik i Vestjylland, tror jeg, at folk vil føle, det er mærkeligt og tænke, hvorfor snakker du ikke om noget, der sker her? siger Frederik Rosgaard.

Da Kommunen.dk snakker med ham på telefonen, er han midt i optagelserne af et tv-program på Comedy Zoo i København. Han afbryder kort interviewet for at høre Michael Schøt, en af de andre komikere, der er med, om han mon kender komikere,

der regelmæssigt gør sig i lokalpolitik. Svaret er nej.

Komisk ansvar

Danmark har ellers en stolt tradition for politisk satire, fortæller Lars Tønder fra Institut for Statskundskab. Lige fra Ludvig Holbergs komedier til Poul Henningsens revyer.

- Vi har haft politisk satire i det danske samfund i hundreder af år. Men særligt omkring 1770, hvor Struensee indfører trykkefriheden, finder man alle mulige indslag, der forholder sig kritisk til magthaverne, siger Lars Tønder.

Han forklarer, at komikerne er blevet mere politisk bevidste de senere år. I dag hjælper de seerne med at forstå politik og går i clinch med maskenægtene og 5G-modstandere.

- Nogle tror, satire er indholdsløst, men det er forkert. Værterne tematiserer en problemstilling og får komik ud af det, men de kan også nuancere på samme tid, siger Lars Tønder.

Komikerne kalder samtidig en spade for en spade, og det er vigtigt, for her kan traditionelle medier komme til kort. Derfor får komikerne en slags samfundsfunktion.

- Satirikernes kald er ikke at gøre grin med demokrati-

et, men i stedet at tage demokratiet meget mere seriøst, end vi andre måske nogensinde kommer til, siger Lars Tønder.

Lokal mangel

På Instagram findes profilen DKPol Memes, der med 50.000 følgere dagligt gør grin med politikere og magthavere. Lige for tiden får særligt udenrigsminister Jeppe Kofod (S) og Radio Loud en over tuden. Men ingen konto dedikerer sig til kommunalpolitik.

Lars Tønder medgiver, at satiren primært blomstrer på den nationale scene. Han fremhæver dog lokale revyer, som griller byrådspolitikere og tager fat på årets mest debatterede lokale sager.

- Måske er en del af forklaringen, at der ikke er særlig mange lokalaviser tilbage. De er jo ofte drevet af annonceindtægter og har næppe de store midler til at investere i bladtegnere og satiriske klummer.

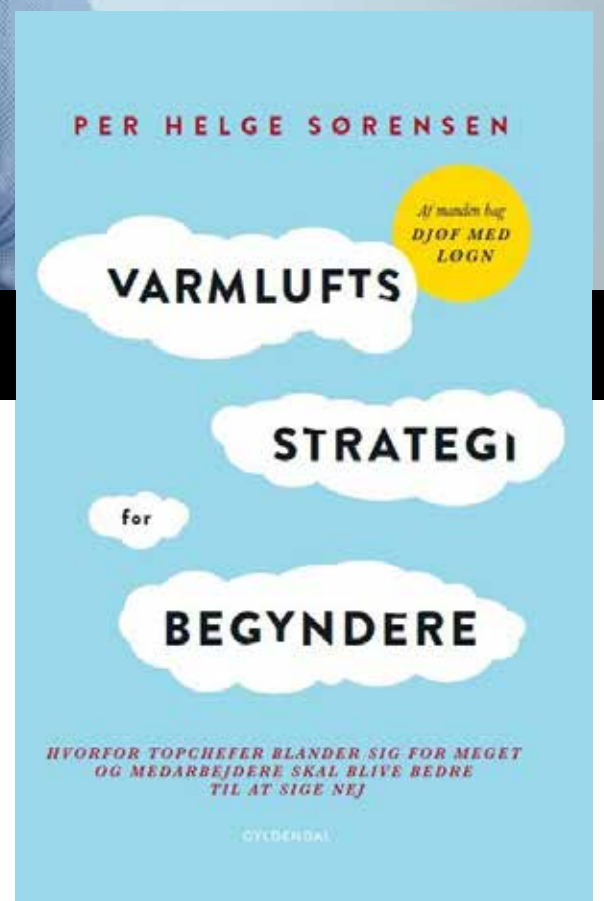
- Men hvis der er en lokal skandale, skal komikerne nok være der til gøre grin med personerne bag den. Om det er letbanen i Aarhus eller Frank Jensen i København. Men det er nok ikke noget fast, vi kan regne med.

Komiker: Strategier er tom luft, cheferne ignorerer medarbejdernes problemer

Per Helge Sørensen retter skarp kritik af ledere, der pumper formålsløse strategier og visioner ud til medarbejdere. I bogen serverer han sine budskaber med humoristiske anekdoter fra et liv som embedsmand og strategileder.

Foto: Michael Daugaard

Komiker og forfatter Per Helge Sørensen kritiserer chefer og lederes banale visioner i sin bog Varmluftsstrategi for begyndere.

iltfattigt

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Per Helge Sørensen er tidligere embedsmand og arbejdede blandt andet i Forskningsministeriet og i DR's direktionssekretariat. I 2013 lavede han stand-up showet Djøf med Løg(n) om alt det bureaukratiske bøv, han vidnede i sin karriere. Siden kom der to efterfølgende shows, og nu har han skrevet en bog. Her sender han stik-

piller afsted til de luftige visioner og strategier, han mener, moderne ledere presser ned over hovedet på medarbejderne.

Hvorfor skal man læse din bog Varmluftstrategi for begyndere?

- For at blive bedre til at forstå, hvorfor der tit sker nogle ting på arbejdet, hvor man tænker, hvem i alverden har sat det her i gang, hvorfor er der så mange møder, og hvorfor skal vi omstrukturere igen.

Hvad er der galt med en ny strategi i ny og næ?

- Der er ikke noget galt i at lave en strategi. Faktisk er det noget af det, man som medarbejder savner. Jeg tror egentlig, mange medarbejdere oplever, at deres dagligdag er kaotisk og fyldt med feberredninger, hvor man tænker: "Hvor skal vi hen nu?" Problemet er bare, at de strategier, der så kommer, bliver alt for luftige.

- De handler om, at vi skal blive skarpere til at eksekvere, eller at vi skal sætte borgen i centrum. Men det fremgår ikke, hvad vi skal gøre anderledes, end vi gør i dag.

På forkant

Per Helge Sørensen mener, de luftige strategier er lige så udbredte i det offentlige og dermed kommunerne som i det private.

- Tit forelsker man sig i en eller anden ny metode eller en ny måde at vinkle arbejdet på. Samskabelse er stort ude i kommunerne nu, hvor vi skal samskabe og samarbejde med borgerne. Det kan måske se superfedt ud, når man er oppe i toppen af sådan et system, og tanken er da også fin.

- Jeg snakkede engang med en skoleleder om samskabelse. Hun havde et korps af lærere, der var blevet banket igennem folkeskolereformen, og nu sad de med for få ressourcer og problemer

med vikardækningen. Skolelederen spurgte bekymret: "Jamen, skal jeg nu også rulle det her samskabelse ud over dem?" Sådan et tiltag adresserer jo overhovedet ikke de problemer, skolelederen og lærerne oplever. Hun valgte i stedet at sige: "Nu kalder vi forældremøder for samskabelse. Så er vi på forkant."

Ordet idiot og idoti går igen i bogen. Er lederne bag de her strategier nogle idioter?

- Nej, det synes jeg egentlig ikke, de er. Det skriver jeg også i bogen. Men det kan man godt komme til at synes, når man som medarbejder sidder i en travl hverdag og mangler ressourcer og har et it-system, der ikke virker, og der så kommer en strategi, som man ikke føler, man kan bruge til noget, og som bare fastslår, at "vi skal fokusere på det væsentlige" eller "vi skal tilbage til kerneopgaven." Så kan medarbejderne godt føle, at når strategien er idiotisk, så må cheferne, der lavede den, jo også være idioter.

Har du selv været med til at lave en strategi, der virkede godt?

- Ja, én gang. Jeg var i en stor organisation, hvor vi i lang tid boksede med, hvordan vi skulle håndtere noget digitalisering. En del ville have, det blev, som det plejede. En anden del ville gøre alt digitalt. Problemet skubbede

sigt rundt i organisationen uden at blive løst. Så tog man alle dem, der skændtes, og satte dem ind i et rum sammen med nogle chefer, der kunne træffe nogle beslutninger. Så blev de derinde, indtil de løste problemet.

Stop dig selv

Har du nogle gode råd til offentlige ledere, der skal til at lave en strategi?

- Gør det enkelt. Problemet er, at det tager mange ressourcer at lave en god strategi. Man skal involvere medarbejderne for at finde ud af, hvor skoen rent faktisk trykker, og for at se, hvilke løsninger der lader sig gøre. Men det er også det eneste rigtige at gøre. Ellers ender du med en strategi, hvor du dybest set siger: "Vi skal prøve at gøre det godt i stedet for dårligt". Eller som det

hedder på strategisprog: "Vi skal fokusere på kerneopgaven og blive bedre til at eksekvere"

Hvordan sørger man for, at der kommer færre varmluftstrategier?

- Jeg har ikke en fempunktsplan, man bare kan følge, og så bliver din strategi genial. Det ville jeg da ønske, jeg havde. Min løsning er, at man skal stoppe op og sige: "Er vi nu sikre, er det overhovedet en ny vision, der er brug for? Er der brug for et nyt værdiseminar, hvor vi finder ud af, hvilke kerneværdier vi har? Er det virkelig den slags initiativer, vi mangler? Eller skal vi stoppe os selv, før vi går i gang?"

» Læs mere om politisk satire på side 37

Per Helge Sørensen

- Født 1968 (52 år)
- Har arbejdet i Forskningsministeriet og DR og har siddet i ledelsen i en række virksomheder.
- Er uddannet civilingeniør fra DTU
- Lavede sit første show Djøf med Løg(n) i 2013 og turnerede med en toer og treer i 2015 og 2017.
- Har også skrevet bøgerne Mailstorm (2000) og Spin (2003).

"Min undskyldning for at se sådan her ud, er medicin. Hvad er jeres?"

Erik Buhl (V) er en mand med et lyst sind, et godt bagland, en stærk tro og en humoristisk tunge. Alt sammen godt at have - især når man pludselig bliver ramt af en sjælden sygdom, der møblerer

bagom borgmesteren

Af Hanne Korvig
hanne@kommunen.dk

Erik Buhl (V) går ikke til psykolog, for han har en sø. En lille idyllisk perle, som han og hustruen Lone selv har gravet ud til. De kan se søen fra deres stuehus. Den ligger midt i den store have, som Lone er verdensmester i at passe.

Det er dér, ved søen, at Erik Buhl lader op eller sidder en stund, når han skal tømme hovedet og nulstille efter en lang arbejdsdag.

Indimellem dukker et rådyr, en fiskehejre eller en lappedykker op; naturens vidundere der kan slå alle terapeutiske værktøjer - eller det ved Erik Buhl egentlig ikke, om de kan, for han har aldrig konsulteret en psykolog. Men han ved, at ved søen indfinder roen

sig, og tiden står stille. For ham.

- Det er en lise for sjælen, siger han.

Udover rådyr og fugle er der også ægteparrets hunkat.

Katten, som hedder 'øh, som hedder ... jamen, den hedder, øh ... den hedder Mis!', får Erik Buhl endelig sagt; forfamsket over overhovedet at blive spurgt om kattens navn.

I en efterfølgende mail skriver han, at katten, som de i lang tid troede var en hankat, hedder Osvald. Men det er vistnok mest Lone og børnebørnene, der går op i at kalde den det.

Som regel bor katte på landet mest ude og i driftsbygningerne. Sådan skulle det egentlig også forholde sig hos familien Buhl. Men Osvald har imidlertid taget sig sine friheder og er rykket indenfor i stuehuset og i Lones lænestol. Det afføder nogle diskussioner af og til,

kat og kone imellem ligesom med maden, som Mis forventer er frisk, hvilket Erik Buhl nægter at føje.

- Dens BMI er i forvejen ikke helt efter reglerne, og i øvrigt fanger og spiser den en til to mus om dagen, siger han og vedkender, at han er imponeret over den del.

Erik Buhl er glad for katten, det indrømmer han, men han savner nu at have hund. Det har han altid haft. Men jobbet som travl og udfarende borgmester passer perfekt til kun at have kat. En weekendtur med Lone af og til giver det også rum for.

Et godt liv med gensidig respekt

Stuehuset, søen, konen og katten er i Skovlund.

På landejendommen som Erik Buhl har overtaget fra sine forældre, den udadvendte og snakkesalige mor og den mere stille og vel-

"Jeg synes, det er helt fair at tage det op, og Sofie Linde gjorde det også på en elegant måde, hvis man kan sige det?!"

overvejede far, der var landmand.

Overtagelsen skete i 1979. Herfra overtog Erik Buhl rollen som selvstændig landmand med malkekøer og siden fedekvæg. Han stoppede som aktiv landmand i 2014, da han blev borgmester i Varde Kommune. Og i dag er der ingen fedekvæg - kun katten. Al jorden på nær halvanden hektar er lejet ud til nabogården.

Erik Buhl og hans familie er fjerde generation på ejendommen i Skovlund. De har renoveret stuehuset og moderniseret staldbygningen. Erik Buhl har kun været væk fra gården fem år ud af sit 63 årige lange liv. Det var de år, hvor han var ude at arbejde som landmand og var tre måneder i kibbutz i Israel.

Tiden som fuldtidslandmand ser Erik Buhl tilbage på med glæde og taknemmelighed. Vist var det en travl tilværelse, men alle hjalp til, ikke bare Lone, men også de fire børn. Fordi det gør man.

- Det er en naturlig del af hverdagen og livet. At hjælpe til. Og det blev en tid præget af et stort sammenhold.

Og sammenholdet er stadig intakt og tæt mellem de fire børn, der i dag bor i hver deres jyske by. Det varmer Erik Buhls faderhjerte. Han og Lone har altid gjort meget

ud af at lære dem, at gensidig respekt er helt afgørende for at have et godt liv.

Faktisk er gensidig respekt hovedoverskriften på Erik Buhl og hans liv. Det har det altid været, fortæller han.

Han har det med sig hjemmefra. Her var de fem børn, der fik det ind med skeer.

I dag er søstrene henholdsvis sygeplejerske og sundhedsplejerske på efterløn, en bror er pensioneret revisor og den anden bror præst.

Erik Buhl voksede op lunt og godt i flokkens midte. Det var i øvrigt fra den placering, han lærte sig diplomatiets kunst, fortæller han og griner lidt.

- Nogle gange var det klogt at holde sig til de store; andre var det klogt at holde sig til de små.

Ikke nogen dårlig erfaring at have med sig som borgmester. En titel han indtil videre og sammenlagt har haft i 16 år.

"Nogle gange var det klogt at holde sig til de store; andre var det klogt at holde sig til de små."

Humor og #metoo

Selvom Covid-19 også sætter sit præg på Erik Buhls kommune, og de igen er begyndt at holde flere møder på Teams, så sidder Erik Buhl på det kun fem år gamle, topmoderne rådhus under telefoninterviewet.

Der er to kontorer, fortæller han. Hans og så det, hvor de 275 andre medarbejdere sidder.

Han griner.

Det er en ongoing joke, de har kørende på rådhuset: Den, der er mest udfarende, og er der absolut mindst, har et kontor for sig selv.

Humor betyder meget for Erik Buhl og han gør sit til, at den er til stede i hverdagen generelt og på arbejdspladsen.

Ligesom han også gør sit til, at den aktuelle #metoo debat om sexisme, der blev kickstartet af tv-værten Sofie Linde for nogle uger siden, også får plads på gangene på rådhuset i Varde.

Emnet har været på dagsordenen på et hovedmøde i organisationen og skal tages op i byrådet. Både Erik Buhl og hans kommunaldirektør har gjort det meget klart, at chikane - af enhver art - er fuldstændigt uacceptabelt.

Forekommer det, skal det bringes til torvs med det samme, og alle afdelingscheferne har pligt til at handle på det prompte. Og skulle der være brug for det, så står også kommunaldirektørens og Eriks Buhls døre vidtåbne.

Gælder det også for mandlige medarbejdere, der eventuelt går og ryster i bukserne over muligvis at have trådt i spina-ten?

- Ja. De skal bare komme. Det vil vi håndtere lige så professionelt, siger Erik Buhl.

Nogle hepper på tv-værten Sofie Lindes afsløringer af sexchikane på arbejdspladsen, andre gør ikke.

Erik Buhl tilslutter sig hep-pekoret.

- Jeg synes, det er helt fair at tage det op, og Sofie Linde gjorde det også på en elegant måde, hvis man kan sige det?! Men jeg må ærligt sige, at jeg havde håbet, at vi var videre på den front i Danmark.

Lys og mørke

Ligesom gensidig respekt og humor er vigtig for Erik Buhl, så er kristendommen det også - og har været det lige siden hans barndom.

Hele familien var en del af missionshuset, af menigheden og kom fast i kirken. Medmenneskelighed var højt prioriteret, og der var altid rum til at tage sig af og møde skæve eksistenser, der havde brug for lidt mad og en kop kaffe.

I dag kommer Erik Buhl i kirken, når han kan. En arbejdsuge på 65 timer sætter sine naturlige begrænsninger, men en gang om måneden mødes han og Lone med en gruppe gode venner til bibelkreds. For uindviiede udi bibelkredse betyder det, at man samles for at læse og diskutere bibelens tekster.

Man aner en vis forsigtighed hos Erik Buhl, når han fortæller om sin tilknytning til kristendommen, men han bestemmer sig for, at det er fint at fortælle om.

Allermest fordi hans kristne livssyn bunder i noget lyst og positivt, hvor man ser

muligheder fremfor begrænsninger.

Sortsyn og mørke, som var kendetegnende for de indremissionske kredse i for eksempel forfatteren Hans Kirks bøger om Fiskerne, eksisterer ikke hos Erik Buhl.

Erik Buhls yndlingscitater kan man finde i apostelen Paulus Filipperbrev (4.4) og (4. 6-7), der opmuntrer til glæde og til ikke at bekymre sig.

- Man kan have en del bekymringer, som ikke bliver til noget, så hvorfor have dem, siger Erik Buhl.

Selvom troen er stærk, er det ikke sådan, at Erik Buhl ikke reagerer på skuffelser og bekymringer i sit liv. Selvfølgelig gør han det, fortæller han.

Han blev, for eksempel, vældig skuffet, da han ved sidste kommunalvalg mistede en del personlige stemmer på grund af en debat om skolereformen. En reform som politikere nemt kan slå sig på, siger han.

Men i bund og grund prøver han på ikke at samle på skuffelser. Og han har faktisk kun oplevet, at hans tillid er blevet misbrugt to-tre gange i de 31 år, han har været i politik.

- Dét er noget at være taknemmelig for, når man er i politik, siger han.

At mestre medicin og måneansigt

Taknemmelig er Erik Buhl også over, at det går i den rigtige retning med ham og hans helbred efter, at han i marts 2019 fik konstateret ‘sarkoidose.’

Sarkoidose er en sjælden sygdom, der rammer immunsystemet, dog uden at være livstruende.

Erik Buhl havde som de fleste aldrig hørt om sygdommen, da den ramte ham.

Da han blev indlagt, havde han tabt sig 15 kilo i løbet af nogle måneder, og calcium-indholdet i hans krop var alarmerende højt.

Det tog lægerne ti dage at stille diagnosen.

Familien valgte sammen med Erik Buhls kommunaldirektør at være åben omkring sygdommen.

For det første havde Erik Buhl ikke haft en sygedag i 40 år, så det ville blive bemærket, når borgmesteren var fraværende, og for det andet havde familien positive erfaringer med at være åbne overfor venner og bekendte, da hustruen Lone, 18 år tidligere gennemgik en behandling for brystkræft.

Selvom sarkoidose er kendt for at forsvinde af sig selv efter et års tid eller to, så var diagnosen selvfølgelig en forskrækkelse. Og det gjorde ikke oplevelsen nemmere, at lokalavisen dagen efter pressemeddelelsen fortalte sygdomshistorien flankeret af tre afdøde borgmestre på forsiden.

Det har avisen efterfølgende undskyldt for, fortæller Erik Buhl.

I dag er der ro på sygdommen, og kroppen fungerer fint, selvom det stadig

Foran borgmesteren – de fremadskuende spørgsmål

Hvad kan du blive bedre til som chef?
At lytte.

Hvad kan du blive bedre til i dit privatliv?
At lægge arbejdet fra mig og være helt tilstede og rydde op efter mig selv. Det har dog været værre.

Hvad er ikke sket i dit liv, som gerne må ske?
At komme ud og se mere af denne fantastiske verden, når helbred, tid og penge er til det.

Hvad vil du gerne huskes for i din kommune?
Handlekraft og ordentlighed.

Hvad bliver de sidste ord fra dig (i dette liv)?
Tak for alt.

kniber lidt med fysikken. Erik Buhl kan arbejde, som han gerne vil, men medicinen Prednizolon slipper han ikke for før om et år.

Og det er selvfølgelig træls. Især når bivirkningerne er måneansigt og Michelin-krop. - Jeg kunne godt bruge en 17-18 centimeter mere i højden til at udligne kropsvægten. Det skal ikke være nogen hemmelighed, siger han og griner.

Men det var nu værst sidste sommer, det med kiloene. Erik Buhl valgte at tackle det med humor, når han gik på talerstolene:

- Min undskyldning for at se sådan her ud er medicin. Hvad er jeres undskyldning?

Det svære valg

Om godt et år er der kommunalvalg. Og om vi kommer til at se Erik Buhl på stemmesedlen, er der endnu ingen, der ved.

Heller ikke manden selv. For selvom han elsker sit job, så elsker han også sin nærmeste familie, som tæller 19 mennesker; børn, svingerbørn, svigermor og børnebørn.

Og det er på grund af de 19 mennesker, at Erik Buhl overvejer, hvorvidt han skal stoppe som borgmester næste år. Og få mere tid til den flok, som er altafgørende for ham?

- Jeg kan sige så meget, at jeg lige nu ærligt og redeligt har det fifty-fifty. Det er en svær beslutning, men den er taget inden jul, siger Erik Buhl.

Hvilke råd vil du give videre til din efterfølger, når tid er?

- Vær dig selv! Det er det allervigtigste. Man kan ikke være en anden i så lange perioder. - Vær velforberedt. - Mød alle kolleger med respekt. - Undervurder aldrig en situation. Kalkuler risici. Vær skarp. - Laver du fejl, stå ved det.

Har du en helt?

- Christian Mejdahl (V), tidligere landmand, formand og næstformand for Venstres folketingsgruppe. Jeg har haft fornøjelsen af ham flere gange på Hammerum Landbrugsskole, hvor han var formand i en årrække. Utrolig ansvarlig og altid beredvillig.

Og så Barack Obama. Ham nærer jeg dyb respekt for. Hans måde at agere på, hans måde at tale på.

Hvad med Lone?

- Selvfølgelig. Der er ingen tvivl, om at hun har fået ualmindelig meget tid til at være sig selv, men nu har vi snart 42 års bryllupsdag, så jeg tænker, at det har været okay.

Erik Buhl griner og bliver alvorlig igen.

- Jeg kan i hvert fald sige, at uden hende og hendes opbakning kunne jeg slet ikke have med alt det her at gøre, tilføjer han.

Manden med søen, konen og katten, der ikke behøver en psykolog.

Blå bog

- Erik Buhl (V), 63 år.
- Borgmester i Varde Kommune siden 2014.
- Borgmester i Ølgod Kommune fra 1998 - 2007.
- Uddannet landmand.
- Gift med Lone.
- Har sammen en datter og tre sønner på 31, 36, 39, 41.

Er økonomidirektøren en uddøende race eller en ny fugl føniks?

Få kommuner har i dag en dedikeret økonomidirektør med ansvar på tværs af kommunens fagforvaltninger. Det kan et større fokus på tværgående ledelse, digitalisering og data måske ændre.

◉ økonomi

Af Maria Steno
red@kommunen.dk

- Vi er jo en uddøende race, lyder det med galgenhumor fra Klaus Christiansen, da jeg ringer for at tale med ham om hans rolle som økonomidirektør med sæde i direktionen i Viborg Kommune.

Måske har han ret. Der er ikke mange økonomidirektører tilbage i kommunerne, hvor de ofte er afløst af en

økonomichef, som refererer til kommunaldirektøren. En gennemgang af medlemslisten i Økonomidirektørforeningen taler sit tydelige sprog. Få af de små 200 medlemmer har direktørstatus.

- Det er ikke på grund af manglende interesse for økonomien, at så få har en økonomidirektør i direktionen, understreger Klaus Christiansen. Tværtimod kan det hænge sammen med, at kommunerne sidst i nullet

havde en del problemer med at overholde budgetterne, og at kravene til kommunaldirektørens økonomiske indsigt blev skærpet.

Samtidig slankede mange kommuner direktionerne efter kommunesammenlægningerne, forklarer tidligere kommunaldirektør i Skanderborg og nuværende konsulent og headhunter i Genitor, Lisbeth Binderup.

- Så var der ikke plads til økonomidirektøren, og kommunaldirektøren tog selv ansvaret for økonomien. Det tror jeg, var rationalet i en del kommuner, siger Lisbeth Binderup.

Eddie Dydensborg, formand for Økonomidirektørforeningen, er enig i analysen og påpeger, at selvom den økonomiansvarlige ikke altid har fast sæde i direktionen i kommunen, så deltager langt de fleste økonomichefer i store dele af direktionens møder. Så økonomi er hver-

ken glemt eller forsvundet fra direktionens dagsorden.

Økonomi er også et fag

Alligevel er økonomidirektør Klaus Christiansen godt til-

freds med, at Viborg Kommune har valgt en anden vej. Siden kommunesammenlægningen i 2007 har kommunen haft en økonomidirektør og en central økonomi-

funktion. Det var bl.a. en af årsagerne til, at han selv søgte til kommunen i sin tid.

- Der er ingen uenighed om tallene i direktionen, vi har det samme grundlag at tale

Blå bog

- Eddie Dydensborg
- **1.9.2020-** Økonomidirektør Esbjerg Kommune
- **2019-** Formand for Økonomidirektørforeningen
- **2011-2020** Økonomichef, Esbjerg Kommune
- **2010-2011** Økonomichef, Assens Kommune
- **2009-2010** Administrationschef, Horsens Kommune
- **2006-2009** Budget- og analysechef og konsulent, Odense Kommune
- **2002-2006** Konsulent, Kolding Kommune
- **2002** Cand.oecon, Syddansk Universitet

Viborg kommune har en central økonomifunktion, og økonomidirektøren er medlem af direktionen. Måske er det også fremtiden i andre kommuner, der vil sætte fokus på tværgående ledelse og styring gennem bedre data og øget digitalisering.

Foto: Morten Dueholm/Jyske Medier, Ritzau Scanpix

ud fra, fordi jeg som økonomidirektør har ansvaret for data på tværs af alle forvaltningsområder. Derudover er vi meget opmærksomme på faglig sparring og ledelse. Nogen glemmer, at økonomi er et fag i sig selv.

"Nogen glemmer, at økonomi er et fag i sig selv."

Klaus Christiansen, økonomidirektør, Viborg Kommune

Kommunen har en central økonomifunktion med 50 medarbejdere. Det giver ifølge Klaus Christiansen flere fordele. For det første kan medarbejderne specialisere sig og udvikle sig indenfor faget. For det andet kan kommunen sætte ind med flere ressourcer, hvis der er et fagområde, der har brug for ekstra opmærksomhed. For det tredje kan kommunen bedre standardisere arbejdsgange på tværs af forvaltningen og skabe sammenhæng på tværs af sektorer.

- Det tværgående er samtidig kommunaldirektørens opgave. Han skal hele tiden udfordre os, så vi bliver bedre til det, og så skal vi understøtte arbejdet i økonomifunktionen. Det handler om at frigive tid hos vores kom-

munaldirektør til udvikling og vækst og til samarbejdet med andre kommuner og myndigheder, fortæller Klaus Christiansen.

Central eller decentral

- Selvfølgelig er den politiske prioritering og dermed kommunaldirektørens prioritering mellem drift og udvikling vidt forskellig fra kommune til kommune. Vi indordner os under den struktur, politikerne ønsker, konstaterer Klaus Christiansen.

- Det er et vilkår, men jeg synes, vi har fundet en fornuftig model hos os; og andre kommuner er enten i gang eller viser interesse for at centralisere økonomifunktionen, tilføjer han.

Eddie Dydensborg, formand for Økonomidirektørforeningen, genkender tendensen, men påpeger, at kommunaldirektøren og kommunalbestyrelsen til enhver tid skal skabe en struktur og sætte et hold med udgangspunkt i den kommune, den direktion og de personlige og faglige kompetencer, som er til rådighed lokalt

- I forbindelse med oplægget til ny hovedlov, så man på, om der var størst sammenhæng for borgerne i de kommuner, som havde en central økonomifunktion eller de kommuner, som havde decentral økonomistyring. Det så ud til at fungere lige godt eller skidt. Det vigtigste var, at strukturen og processen satte borgeren i centrum. Det skal fremtidens økonomifunktion understøtte, siger han.

Nye opgaver

- Derudover er samskabelse er stort ønske fra politikerne i mange kommuner. Det kræver, vi tænker mere på tværs og er mere fleksible i vores budgettering og planlægning, når vi har borgerne med inde i processen. Alt imedens vi stadig fastholder

en stram økonomistyring, og mange kommuner har fokus på effektiviseringer. Effektiviseringerne hænger i dag tit sammen med digitalisering, som vores medlemmer derfor også er tæt involveret i over hele landet, tilføjer Eddie Dydensborg.

På den måde har økonomifunktionen fået nye opgaver oveni de gamle opgaver, forklarer Eddie Dydensborg.

- Det hænger ikke sammen med om vores medlemmer har titel af direktør eller chef, det er opgaven for økonomifunktionen, der ændrer sig i de her år.

"Det er ret enkelt, hvis økonomi er vigtigt for kommunen, så skal kommunen have en økonomiansvarlig i direktionen."

Ida Wollenberg Juul, partner, Deloitte

Det gør sig også gældende i Eddie Dydensborgs egen kommune. Økonomiudvalget i Esbjerg har per 1. september valgt at ændre hans funktion fra økonomichef til økonomidirektør. Ændringen er et led i kommunens arbejde med at ændre ledelseskulturen og styrke samarbejdet med kommunalbesty-

relsen, men det er også en konsekvens af, at hans ansvarsområde er udvidet.

Mulig fugl føniks

Hos Deloitte er partner og rådgiver i offentlig økonomistyring, Ida Wollenberg Juul heller ikke i tvivl:

- Det er ret enkelt, hvis økonomi er vigtigt for kommunen, så skal kommunen have en økonomiansvarlig i direktionen. Ellers ender økonomi som et ud af flere områder i kommunaldirektørens store og brede opgaveportefølje. Kommunaldirektøren vil selvfølgelig altid have det overordnede ansvar, men det kræver tid og faglig ledelse at sikre god økonomistyring og effektivisering på tværs af forvaltningen, mener Ida Wollenberg Juul.

- Det er på den anden side klart, at økonomistyring aldrig kun må være til for økonomifunktionen, den skal understøtte hele organisationen. Hvis den økonomiansvarlige chef primært fungerer som en udvidet bogholder, så hører de ikke hjemme i direktionen. Økonomidirektøren skal agere som strategisk sparringspartner og skabe værdi på tværs af organisationen. Det handler om kompetencer, understreger Ida Wollenberg Juul.

Eddie Dydensborgs analyse af udviklingen i opgaverne, og Deloitte's beskrivelse af fremtidens økonomidirektør ligner en gylden mulighed for at definere en ny og mere strategisk rolle for den økonomiansvarlige i kommunerne. Så måske er økonomidirektøren ikke en uddøende race i kommunerne alligevel. De kan genopstå som fugl føniks i en mere tværgående og digital rolle i direktionen.

Udnævnelsen af Økonomidirektørforeningens formand til økonomidirektør kan være det første tegn på den bevægelse. ●

Fremtidens økonomidirektør er en digital forandringsagent

Fortidens økonomidirektører kiggede populært sagt bagud. Chefen havde overblik over tallene, rapporterede status og identificere problemer i organisationen.

Af Maria Steno
red@kommunen.dk

Rapportering på budget og regnskab er ifølge både Deloitte og Økonomidirektørforeningen kun en lille del af opgaven for den økonomiansvarlige i kommunerne fremover.

Fremtidens økonomidirektør/chef er en strategisk

sparringspartner for hele direktionen, der fokuserer på at understøtte organisationen og produktionen af velfærdsydelserne med tværgående analyser og vurderinger baseret på data og intelligent teknologi.

Udviklingen af økonomidirektøren/chefens rolle har været i gang i mange år i

den private sektor og staten. Kommunerne forventes at følge samme udvikling, og bevægelsen er ifølge Økonomidirektørforeningens formand allerede i gang.

Den kompetente økonomidirektør/chef vil i stigende grad fokusere på:

Tværgående styring

Chefen skal både understøtte en god økonomistyring i den enkelte enhed og på tværs af organisationen, så erfaringer fra et område bliver anvendt i andre områder i kommuner. Det kan enten ske ved at oprette en fælles økonomifunktion på tværs af kommunen eller ved at facilitere et tæt samarbejde på tværs af decentrale økono-

Kommunerne er kun i starten af en stejl læringskurve, og kompetenceudvikling står højt på dagsordenen hos Økonomidirektørforeningen.

mifunktioner. Et eksempel på det er behovet for at skabe vidensdeling på tværs af det specialiserede børne- og ungeområde og det specialiserede voksenområde for at opnå en bedre økonomistyring med større budgetskik-kerhed på begge områder.

Mange af kommunens data bliver indsamlet i systemer, som er koblet til kommunens økonomistyring. Derfor er overblik over data på tværs af organisationen, samt hvordan data kan bruges til at identificere nye løsninger og informere beslutningsprocessen en kernekompetence for fremtidens økonomichef.

Digitalisering koblet til effektivisering

Ofte vil økonomichefen også være ansvarlig for en række digitaliseringsprojekter, da de tit er koblet sammen med kommunens effektiviseringsmål. Økonomichefen skal derfor både kunne understøtte organisationen i at identificere potentiale ved digitalise-

ring og medvirke til at realisere de forventede økonomiske gevinster. I flere kommuner har det allerede givet den øverste økonomichef/direktør et direkte ansvar for IT-området - alternativt er der et meget tæt samarbejde mellem de to stabsfunktioner.

Kommunerne er kun i starten af en stejl læringskurve, og kompetenceudvikling står højt på dagsordenen hos Økonomidirektørforeningen.

Beskrivelsen af fremtidens økonomifunktion er baseret på interviews med Ida Wollenberg Juul, partner i Deloitte med speciale i offentlig økonomistyring og Eddie Dydensborg, formand for Økonomidirektørforeningen og økonomidirektør i Esbjerg Kommune. ●

Ole Birk Olesen (LA) stiller op til borgerrepræsentationen i København. Seks byrådsmedlemmer har forladt partiet siden 2017, mens folketingsgruppen er stærkt svækket.

Foto: Mads Claus Rasmussen, Ritzau Scanpix

Liberal Alliance vil gøre comeback til kommunalvalget

Efter et katastrofalt folketingsvalg retter Liberal Alliance blikket mod byrådene. Partiets ene byrådsmedlem i Vejle og folketingsmedlemmet Ole Birk Olesen fortæller her om vejen dertil.

◉ KV21

Af Christian Olesen
christian@kommunen.dk

Liberal Alliance står overfor et kommunalvalg, der kan blive afgørende for partiet. Det fornemmer man hos folketingsmedlem Ole Birk Olesen, der for nyligt annoncerede, at han går ind i lokalpolitik.

- Det er 23 år siden, jeg flyttede til København, og jeg føler større og større samhørighed med københavnerne. For mig er det en forudsætning, at man har et tilknytningsforhold til byen, man bor i, når man går ind i kommunalpolitik. Det har jeg opnået nu, siger Ole Birk Olesen, der var transport-, bygnings- og boligminister i den tidligere regering.

Han bliver partiets spidskandidat til Borgerrepræsen-

tationen i København, hvor Liberal Alliance ikke er repræsenteret længere. Partiets to tidligere byrådsmedlemmer er skiftet til henholdsvis De Konservative og Venstre.

- Jeg håber, vi får to ind igen. Men det skal siges, at vi lå bedre i de nationale meningsmålinger i 2017, end vi gør i dag. Det kan vi jo komme til at ændre. Jeg vil i hvert fald gøre min indsats for, at københavnerne ved, hvad de får, hvis de stemmer på mig, siger Ole Birk Olesen, der planlægger at fortsætte sit arbejde i Folketinget sideløbende med det kommunale.

Største aftryk

I Vejle mener Anja Daugaard (LA), at kommuner kan få meget ud af at have Liberal Alliance i byrådet. Hun sid-

der selv alene for partiet i Vejle Byråd, hvor hun er med i to udvalg og er formand for arbejdsmarkedsudvalget.

- Jeg synes, jeg gør en super stor forskel. Måske en større forskel end det ene mandat, jeg har, berettiger til. Det handler selvfølgelig om konkrete resultater, men også om de små ting indimellem, hvor jeg trækker i en liberal retning, siger Anja Daugaard.

Hun kæmpede blandt andet for lavere gebyrer ved byggesager i forbindelse med budgetforhandlingerne, og så fremhæver hun et kombineret plejecenter og børnehaven som sin største succes i byrådet.

- Vi skulle i forvejen bygge et plejecenter og vidste, at der ville blive brug for en daginstitution inden for få år. Så nu bliver det et samlet hus med en masse fælles arealer. Det er nok det største aftryk, jeg har sat i Vejle indtil videre, siger Anja Daugaard.

Stor trøst

Liberal Alliance har brug for sådanne succeshistorier.

Ved seneste folketingsvalg gik partiet fra 13 til fire folketingsmedlemmer, og partiformand Anders Samuelsen var en af dem, der ikke blev genvalgt. Han gik af som føl-

ge af katastrofevalget, og et halvt år senere forlod Simon Emil Ammitzbøll-Bille partiet for at stifte sit eget.

"Hver gang der er et eller andet politisk fnidder fnadder, kan man godt miste energien for en stund. Men nu er vi ved at genfinde luften."

Anja Daugaard (LA),
byrådsmedlem i Vejle

Den nu 28-årige Alex Vanopslagh overtog formandsposten, men heller ikke han kan se sig fri for møgsager. Han blev kærestet med en ansat i Liberal Alliance, og håndteringen af det førte til interne stridigheder i partiet, hvor sekretariatschefen sagde op, og pressechefen blev fyret.

Sådan en uro påvirker også i Vejle, siger Anja Daugaard:

- Vi har været nede og tabe pusten her indenfor det sid-

ste halvandet år. Hver gang, der er et eller andet politisk fnidder fnadder, kan man godt miste energien for en stund. Men nu er vi ved at genfinde luften, fortæller hun.

Nøglen til genrejsning

Siden kommunalvalget i 2017 har har Liberal Alliance mistet seks byrådsmedlemmer, så partiet nu ligger på 22. Det slår ikke Ole Birk Olesen ud:

- Hvis man kan stole på meningsmålingerne, så fortsætter vi ikke med at falde. Modsat fx Dansk Folkeparti, så ligger vi i gennemsnit på ca. samme niveau, som vi gjorde ved folketingsvalget, siger han.

- Nogle gange ligger vi over og andre gange lidt under. Men gennemsnittet af målingerne er omkring 2,5 pct, mener jeg. Det skal helst blive bedre inden kommunalvalget næste år og folketingsvalget næste gang, siger Ole Birk Olesen.

Anja Daugaard er enig.

- Det bliver et meget vigtigt kommunalvalg. Jeg tror på det. Jeg ved ikke, om jeg er optimist eller idealist, men jeg tror på, at vi har en berettigelse, siger hun.

Her mener hun, Alex Vanopslagh kan være nøglen til en genrejsning. Det viste

han blandt andet på partiets landsmøde.

- Han nailer den i rigtigt mange sammenhænge. Det giver et kæmpe boost. Men det er selvfølgelig mest på den nationale scene.

Et bedre menneske

Ole Birk Olesen fortæller, at han går til valg på at snakke løsninger på københavnernes problemer. Han er samtidig træt af, at politik fokuserer for meget på politikeres image.

- Når jeg kigger på andre politikere, handler det meget om deres udtryk, hvordan de ser ud, og hvordan folk opfatter dem.

- Performance, show og udstilling af gode viljer fylder for meget. Man vil bare gerne bilde vælgerne ind, at man er et bedre menneske end de andre, der stiller op. Den politiske substans fylder for lidt. Det gælder både i det kommunale og i Folketinget.

Nu arbejder han på et større politisk program, som han endnu ikke vil løfte sløret for. Ole Birk Olesen fortæller dog, at særligt teknik og miljøområdet kommer til at stjæle fokus.

- Det er det mest interessante område, og der hvor kommuner for alvor kan lave noget om og forme byen, siger han.

Gevinsterne skal være til at få øje på

strategi

Af Maria Steno, Kommunikationsrådgiver og tidligere kommunalpolitiker

“Frygten styrer igen dansk politik,” skrev jeg i april. Kommunikationsopgaven var enkel, alle kæmpede mod den samme fjende og delte angsten for covid-19. Vi blev hjemme, holdt afstand, vaskede hænder osv. Regeringen og kommunerne heppede på os og var stolt. Den tilgang er ubrugelig i dag. Det er blevet lige så svært at kommunikere om forebyggelse af corona som om rygestop og klimavenlig mad.

Problemet er, at vi ikke længere har en fælles fjende. Selvom mange fortsat frygter corona, frygter andre at miste deres job eller omsætning og atter andre, at deres 18-års fødselsdag bliver aflyst. Danskernes angst for corona er aftagende, og de budskaber, som stod stærkt i foråret, kan ikke længere stå alene. Når overborgmester Frank Jensen (S) i september alvorstungt opfordrer til “at sætte sit liv på pause” for at stoppe smitten, så lyder han som et ekko fra corona-krisens forår. Han adresserer frygten for smitte hos en del af befolkningen, men favner ikke frygten hos andre for at miste livsgrundlag og livsindhold. Samtidig konkurrerer flere budskaber om opmærksomheden, så selv overborgmesterens dramatiske udmeldinger bli-

ver glemt, når der samtidig er sexismen på dagsordenen.

Viden skal omsættes til adfærd

Derfor har vi også set flere og flere frustrerede politikere og myndigheder, som i deres retorik er gået fra ros til ris i et forsøg på at fange vores og mediernes opmærksomhed. I foråret fik vi serveret små gulerødder med yderligere genåbning; nu truer politikere og myndigheder regelmæssigt med pisk og yderligere stramninger.

De løftede pegefingre strider imod erfaringerne fra årtiers forebyggende kampagner. Det er megasvært at ændre befolkningens adfærd alene på baggrund af oplysning og anbefalinger. Vi har rygrad som en regnorm. Vi mangler sjældent viden; hvad vi mangler, er viljen eller viljestyrken til at omsætte vores viden til ny adfærd.

En del af forklaringen er manglen på samtidighed mellem den forebyggende indsats og gevinsten. Rødvinen kan nydes nu, mens gevinsten ved at drikke mindre alkohol er abstrakt og langsigtet. Det samme gælder forebyggelse af corona. Tabet ved at aflyse en fødselsdagsfest med vennerne er personlig og akut, mens gevinsten ved at aflyse festen er ansigtsløs og langsigtet.

Når flere unge samtidig ikke frygter selv at blive syge, så bliver den langsigtede gevinst ved at aflyse festen endnu mindre tydelig. Derfor nøjes mange danskere med de små

ofre i den store sags tjeneste. Der er håndspnit på bordet, men festen bliver gennemført.

Vi mangler sjældent viden; hvad vi mangler, er viljen eller viljestyrken til at omsætte vores viden til ny adfærd.

Flere gode eksempler

Efterårets corona-kommunikation skal bygge videre på det, vi ved virker indenfor forebyggelse.

Et eksempel på den tilgang er kommunernes direkte dialog med specifikke målgrupper, som pakistannerne i Københavnsområdet, der en overgang havde høje smittetal.

Et andet er forsøget på at få ejerskab til budskaberne ved at involvere målgrupper i indsatsen, som når Aarhus opretter et ungdomskriseråd og Vejle inviterer de unge til online dialogmøder.

Et tredje er kommunernes muligheder for at styrke de sociale normer, så det at ændre adfærd og for eksempel aflyse fødselsdagsfesten giver positiv feedback fra omgivelserne med det samme. Princippet er, at kommunerne skal identificere de gode eksempler og synliggøre den adfærd, som de vil fremme i den enkelte målgruppe.

Fra let til svær

Det kan ske ved at fortælle historien om, hvordan Ellas 18-års fødselsdag blev ændret fra en fest med fri bar til en kanotur på Gudenåen med hendes tre bedste veninder. Eller et foto fra en legeplads, som fortæller, at 70 pct. af legeaftalerne nu er rykket uden dørs. Det vil påvirke endnu flere familier til at gøre det samme. Samme metode kan bruges til at fremhæve de lokale virksomheder, som agerer hensigtsmæssigt i forhold til at stoppe smittespredning, eller som har held med at optimere og innovere i en svær tid.

På den måde er kommuner med til at definere de sociale normer i en ny corona-hverdag og kan samtidig adressere frygten for at miste livsindhold og livsgrundlag gennem eksempler på det modsatte.

Tænk på det, inden I genbruger budskaber fra forårets Facebook-kampagner og genoptrykker flere blå plakater. Corona-kommunikationen er gået fra at være let til at være svær. Men det bliver den ikke mindre vigtig af.

DK Weekend. Nyheder for den offentlige beslutningstager – også i weekenden!

Siden den 11. september 2001 har DK Nyt serviceret den offentlige beslutningstager med nyheder på alle hverdage.

Undervejs har DK Nyt fået stadigt flere læsere, og mobile enheder har ændret læsevanerne. Derfor udsender vi nu også et nyhedsbrev lørdag og et søndag.

Du kan tilmelde dig nyhedsbrevet på dknyt.dk

Rigtig god DK-weekend!

DK Weekend.

DK Nyt.

Affaldsselskaber: Umuligt at blive klar med sortering til sommer

Godt to år er mere realistisk, når der skal indkøbes nye beholdere og skraldebiler, og loven skal holdes.

o travlt

Af Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

Fra 1. juli næste år skal alle kommuner have en indsamlingsordning, hvor de henter madaffald, papir, pap, glas, metal, plast, mad/drikkekartoner samt farligt affald ude hos borgerne - foruden selvfølgelig restaffaldet. Og fra nytår 2022 skal de også indsamle tekstiler.

Det står alt sammen i den affaldsbekendtgørelse, som netop har været i høring, og

som bygger på Folketingets affaldsaftale fra juni.

Men det bliver umuligt at nå, mener Dansk Affaldsforening, som repræsenterer kommuner og fælleskommunale affaldsselskaber.

- Den dato er sat mod bedre vidende. Alene de lov-mæssige bindinger, der ligger, gør, at det på ingen måde som i overhovedet slet ikke kan lade sig gøre til sommer, siger formand Mads Jakobsen (V).

Han vil ikke udelukke, at enkelte kommuner vil kunne

nå det inden fristen, men langt de fleste kan ikke.

For det første skal Miljøstyrelsen behandle de høringssvar, som er indkommet før fristen 1. oktober, før den endelige bekendtgørelse kan sendes ud. Så skal kommunerne lave affaldsregulativer, som skal ud i høring, behandles og vedtages politisk.

- Det skal vi, og der er lovbunden høring, som vi er nødt til at leve op til. Vi går selvfølgelig i gang så hurtigt som muligt, men vi er langt forbi jul, før det kan være tilendebragt, siger Mads Jakobsen.

Derefter vil de fleste kommuner skulle indkøbe nye affaldsspande og nye tokammerbiler til at hente de ekstra fraktioner. Begge indkøb vil have en størrelse, som

"Det kan på ingen måde som i overhovedet slet ikke lade sig gøre til sommer."

Mads Jakobsen, formand for Dansk Affaldsforening

kræver EU-udbud, og det tager også tid. Også opgaven med at indsamle affaldet skal i udbud.

Endelig kan der ventes leveringstid på både beholdere og biler, hvis alle kommuner skal på indkøb samtidig. Mange kommuner ønsker klimavenlige el-skraldebiler, og dem er der lang leveringstid på.

- Ingen er imod, at vi skal sortere mere. Den kommunale affaldssektor ønsker selvfølgelig at bidrage til den grønne omstilling med genbrug/genanvendelse og cirkulær økonomi. Men vi kan ikke bare springe lovgivning og høringsfrister over. Det har vi sagt fra starten, siger han.

Udover at være formand i Dansk Affaldsforening er Mads Jakobsen også for-

mand for Nomi4s, det fælleskommunale affaldsselskab for Holstebro, Lemvig, Skive og Struer kommuner.

Her har man lavet en foreløbig tidsplan, og ifølge den er man først klar til at rulle den nye ordning ud til december om to år.

Kommunernes arbejde med regulativer er sat til december-juni, udbud af beholdere og indsamling til april-september, mens produktions- og leveringstid på renovationsbiler er sat til 12-15 måneder fra september næste år, og undervejs er der også indlagt tid til kommunikation.

- I bedste fald er vi rullende om to år, og hvis udbudsrunder og leveringstider driller, risikerer det at tage mere tid. Det er ikke, fordi vi er vrangvillige, men vi er nødt

Plasticsækkene, som Fredericias borgere har stillet ud til fortovet, kører med en kassette op i det rigtige kammer i skraldevognen.

Foto: Søren Gylling, Ritzau Scanpix

til at respektere lovgivningen, siger Mads Jakobsen.

55 kr. er for lidt

KL er enig i, at fristen næsten sommer ikke kan nås i alle kommuner. Laila Kildesgaard, direktør i KL, kalder processen og tidsplanen “langt fra optimal”, hvilket KL også påpeger i sit hørings-svar.

Også KL-direktøren nævner de mange opgaver med planlægning, udbud, aftaler om afsætning, affaldsregulativ, indkøb, udregning af affaldsgebyrer, politisk beslutningsfase og kommunikation, der skal nås, før ordningerne kan fungere.

- Derfor er det ikke realistisk, at dette kan nås i alle kommuner inden sommeren 2021. Og lad mig pointere, at det har omkostninger for borgere og virksomheder at rulle alle disse nye ordninger ud. Det vil langt overstige ekstraregningen til hver husstand på 55 kr., staten har regnet sig frem til, siger hun.

Hun er ikke alene om at kritisere de 55 kr., som miljøminister Lea Wermelin (S) har bebudet, at de nye ordninger i gennemsnit vil koste. Også Dansk Affaldsforening og flere affaldsselskaber som AffaldPlus og Vendsyssel Vest har vurderet, at det bliver langt dyrere.

Affaldsselskabet Refa på Lolland-Falster har regnet sig frem til, at prisen på private husstandes tømningsordning vil stige fra 780 til 2.000 kr. i snit, når sortering i ti fraktioner rulles ud. Det kommer oveni et årligt grundbeløb på 1.568 kr.

"Proces og tidsplan er langt fra optimal."

Laila Kildesgaard, direktør i KL

- Ret beset kan regningen blive endnu større. De nye tømnings- og indsamlingsordninger skal nemlig i udbud. Det kan betyde end-

nu højere priser, end dem vi kender i dag, siger REFAs bestyrelsesformand Poul-Henrik Pedersen.

Spareforslag på vej
Venstres folketingsmedlem Jacob Jensen har stillet spørgsmål til miljøministeren om, hvordan man er nået frem til de 55 kr.

Hun svarer, at ministeriet har indregnet hele affaldshåndteringskæden, så ved siden af de nye udgifter er indregnet bl.a. indtægt fra salg af genanvendeligt affald, færre CO2-afgifter og udgifter til CO2-kvoter samt besparelser på 25 mio. kr. årligt, når kommunerne kan lave fælles informationskampagner.

Ekstra omkostninger til håndtering af madaffald er ikke regnet med, da den del var besluttet i forvejen i forbindelse med revideringen af EU's affaldsdirektiv i 2018.

Desuden henviser hun til, at der i affaldsaftalen fra juni står, at der skal ske omkostningsreduktioner, så borgerne trods nye udgifter ikke vil opleve stigninger affaldsgebyret. Hvordan det skal kunne lade sig gøre, skal der ligge en analyse af senest medio 2021.

Kommunen.dk har forgæves forsøgt at få et svar fra Lea Wermelin (S) til kritikken af tidsplanen.

Sådan er de nye krav til kommunerne

- ▶ 1. juli 2021 skal alle kommuner lave særskilt indsamling af mad, papir, pap, glas, metal, plast, kartoner og farligt affald, som alt sammen skal hentes hos borgeren.
- ▶ Restaffald, før kaldet dagrenovation, skal selvfølgelig også fortsat hentes. Glas må godt indsamles i kuber inden for rimelig gåafstand.
- ▶ 1. januar 2022 skal også tekstil indsamles.
- ▶ I sommerhusområder kan man erstatte henteordningen med en bringeordning en del af året. På ikke-brofaste øer med under 200 indbyggere kan man gøre det hele året.
- ▶ Beholdere skal mærkes med de rigtige piktogrammer fra 1. januar 2022 eller når nuværende kontrakt udløber.
- ▶ De forskellige typer affald skal som udgangspunkt indsamles hver for sig. Kommuner kan dog tillade at blande disse typer:
 - ▶ papir og pap
 - ▶ metal og glas
 - ▶ metal og plast
 - ▶ plast og kartoner
 - ▶ plast, kartoner og metal
- ▶ Hvis man i dag indsamler glas, metal og hård plast i samme beholder, må man fortsætte med det til 1. januar 2025. I så fald må man også fortsat indsamle papir, pap og blød plast sammen.

Kilde: Miljøstyrelsens udkast til Bekendtgørelse om affald og Vejledning om indsamlingsordninger

Klassens dukse har allerede styr på skidtet

Mens de fleste kommuner nu skal finde ud af, hvordan de vil indsamle ti slags affald, er Fredericia og Sønderborg i fuld gang.

o affald

Af Anni Kristensen
anni@kommunen.dk

To gange om året får borgerne i Fredericia udleveret en stak plasticsække. Hver anden uge kan de stille sækkene ud til fortovskanten om morgenen - op til otte sække sorteret med én type affald i hver. Så kommer en vogn forbi, hvor sækkene smides ind i de rigtige kamre og køres videre til sortering.

Sådan har det været i 30 år, og derfor er Fredericia på mange måder en foregangs-kommune, når det gælder sortering af affald.

I Sønderborg det meget mere nyt: Her er kommunen netop i disse uger i gang med at indkøre sin nye affaldsordning, men også den opfylder stort set de nye krav om indsamling af affald i 10 fraktioner.

Her har borgerne fået tre todelte affaldsspande plus en lille rød kasse til farligt

affald, som de fremover skal sortere de ti fraktioner i: Én til papir+pap og glas, én til kartoner+plast og metal samt én til mad og restaffald.

- Vi har fulgt debatten meget tæt og justeret, så langt vi kunne i forhold til de kontrakter, der var indgået. Vi nåede blandt andet at få drikkekartonerne med, fortæller Hanne Bruun, afdelingsleder for Erhverv og Affald i Sønderborg.

Kommunen mangler kun et par detaljer om indsamling af tekstiler samt madaffald fra sommerhuse, så opfylder ordningen alle de nye krav, som ifølge et bredt politisk forlig i Folketinget skal gælde fra næste sommer.

Sække eller ej

I Fredericia har man dog en bekymring. I den nye affaldsbekendtgørelse, som netop har været i høring, stilles der krav om affaldsbeholdere, der skal mærkes med piktogrammer.

Sække nævnes ikke som en mulighed, så kommunen frygter at skulle ud og investere i en helt ny spandeløsning.

Men da miljøminister Lea Wermelin (S) for nylig var på besøg, sagde hun til Fredericia Dagblad om sækkene:

- For mig er det ikke afgørende, hvordan man foretager indsamlingen, blot at der sker en sortering hjemme hos borgeren. Det kan jeg se, at man gør i Fredericia, og at det fungerer.

Den udtalelse var kommunen glad for, fortæller specialkonsulent Poul Møller, Affald og Genbrug.

- Vores tolkning er, at der forhåbentlig er en åbning i det her, men vi ved ikke, om vi får lov at fortsætte med

plasticsække. Vi er jo heller ikke den eneste kommune, der har sække. Vi håber, at fornuften sejrer, siger han.

Ud over prisen for at skifte ordning mener han, at sækeløsningen sparer en masse unødigt kørsel ved at samle alle sække på samme bil, frem for at flere biler skal køre rundt og tømme halvtomme spande.

Private anlæg

Når affaldet er samlet ind i de ti fraktioner, bliver det tjekket efter, forkert affald bliver pillet fra, og resten presses sammen, så det fylder mindst muligt. Derfra sendes det videre til genanvendelse. Om fem år skal alt genanvendelse foregå på private anlæg, og det sker allerede i

både Sønderborg og Fredericia.

Fredericia har hidtil været alene om at indsamle kartoner fra blandt andet mælk, yoghurt, juice, som bliver sendt til genbrug hos et firma i Tyskland. Fra næste sommer bliver det obligatorisk i hele landet, så da skal der findes afsætning for langt flere kartoner.

- Spørgsmålet er, om markedet kan følge med og modtage det hele, eller om det hele sander til, når alle kommuner i Danmark og andre steder begynder at indsamle. Man må håbe, at nogen ser et forretningsområde i det, siger Poul Møller.

Lige nu er kartonerne en nul kroners løsning, men det er svært at vide, om det fortsætter, konstaterer han.

Generelt er metal, papir og pap de eneste fraktioner, som indbringer penge, og nogle typer affald må man betale for at slippe af med. Så øget sortering er primært af hensyn til klimaet og ikke til økonomien.

- Det er ikke rosenrødt, men man skal anskue det på en anden måde: I dag koster det 500-600 kr. at forbrænde et ton affald, og jo mere affald vi kan sortere fra, jo mindre skal forbrændes. Så nej, der er måske ikke penge i øget genanvendelse, men der er færre udgifter.

Folk vil gerne sortere

Både i Fredericia og Sønderborg oplever man en stor vilje blandt borgerne til at sortere i de mange fraktioner.

- Folk har været nysgerrige og overvejende positive. De fleste synes, de er fint at skulle sortere så meget, og nogle har næsten ikke kunnet vente, siger Hanne Bruun.

- Vores borgere har vænnet sig til det. Det kan sikkert være sværere, hvis man skal gå baglæns - hvis man er vant til, at metal og glas og plast skal i samme beholder, og pludselig skal det i hver sin. Men det er ikke en øvelse, vi er ude i. Ambitionsniveauet har altid været højt i Fredericia, og det får vi credit for nu, siger Poul Møller.

Konsulenter hjælper politikere med at opføre sig ordentligt

Både i Esbjerg og i Randers har politikerne kaldt konsulenter til hjælp for at forbedre samarbejdet i byrådet og mellem politikerne og de ansatte i forvaltningen.

o samspilsramt

Af Bruno Ingemann
bruno@kommunen.dk

I efteråret sidste år kulminerede et tiltagende dårligt klima i byrådet i Randers med, at Venstres byrådsgruppe sendte en skriftlig mistillids-erklæring til kommunaldirektør Jesper Kaas Schmidt. Forud var gået flere byrådsmøder for åbne og lukkede døre, hvor politikerne brugte hårde ord om hinanden og ansatte i kommunen.

Det fik borgmester Torben Hansen (S) til at udtale til Randers Amtsavis: "Nu må det snart være slut med det her galehus."

Han kontaktede derfor konsulent Lars Muusmann fra konsulentfirmaet Muusmann, som over nogle uger interviewede alle byrådsmedlemmerne. Den 17. februar i år afleverede konsulentfirmaet en rapport med anbefalinger til forbedringer af samspillet i byrådet og anbefalinger til forbedringer af kommunaldirektørens funktion.

Mere end et halvt år efter er Randers Kommune ikke kommet meget længere. Der har været holdt et par temamøder i byrådet, det seneste torsdag den 1. oktober. Borgmester Torben Hansen (S) vil ikke interviewes af Kommunen.dk om sagen, men har via kommunens kommunikationschef sendt en kortfattet udtalelse, hvori der blandt andet står "Vi er i en god proces."

Lederen af Venstres byrådsgruppe i Randers, Christian Brøns, har ikke haft noget imod at medvirke i et interview, og han er meget kritisk over for processen:

- Der er jo ikke kommet noget ud af det, siger han blandt andet.

Skub i Esbjerg

Mens det altså går langsomt i Randers, har der været mere skub i en lignende proces i Esbjerg. Her har der også været problemer med samspillet i byrådet og mellem politikerne og de ansatte i forvaltningen.

Det blev tydeligt, da det radikale byrådsmedlem Anne Marie Geisler Andersen skrev et debatindlæg med

med de fleste byrådsmedlemmer og udarbejdede en rapport med 14 forslag til løsninger på problemerne i Esbjerg.

De blev gennemgået på en tre timer lang workshop i byrådet og efterfølgende justeret, og det er nu Jesper Frost Rasmussen opfattelse, at der ikke er behov for flere møder eller andre initiativer, nu skal konsulentens anbefalinger føres ud i livet.

Kan tale sammen

Anne Marie Geisler Andersen, du rejste kritikken, hvordan ser du nu på situationen?

- Det vigtigste er, at vi har fået et rum, hvor vi kan tale om hvordan vi samarbejder

og hvordan det kan blive bedre.

- Jeg tror vi har en stærk forvaltning, som har fået lov at blive lidt for selvklarende. Men der er kommet en ny gruppe af politikere, som gerne vil inddrages i højere grad.

Er der problemer mellem jer i byrådet?

- Der er nogle, som har siddet i byrådet i mange år og er blevet del af en meget fastlåst kultur. Nu er der så kommet en del nye byrådsmedlemmer ind, som ønsker at gøre op med den kultur med 'vi plejer' og 'sådan har vi altid gjort'.

- Jeg har fået det bedre i byrådet nu. Jeg synes, det er

"Jeg betragter slet ikke problemerne i Esbjerg som værende på niveau med situationen i Randers. I Esbjerg er det på et hverdagsniveau, det er slet ikke alarmerende."

Lars Lundgaard

blevet rarere at være med i byrådet, jeg går ikke hjem med ondt i maven. Det gjorde man i starten, og jeg var ikke den eneste, der var flere som sagde til mig, at de gik hjem med ondt i maven efter

vores møder, og det var det, jeg reagerede på.

Værst i Randers

Som nævnt søgte borgmesteren i Esbjerg hjælp hos den erfarne konsulent Lars Lundgaard. Han fortæller, at problemerne i Esbjerg langt fra er et særsyn:

- Jeg har været i de fleste kommuner og kender alle hjørner af det, og ved, at jeg kan bidrage til at løse problemer i et byråd, hvor der er lyst til det, og hvor personkonflikter ikke fylder for meget. Et godt samarbejdende byråd er afhængigt af alle byrådsmedlemmer.

Hvorfor kan der være brug for konsulenter?

Esbjergs borgmester Jesper Frost Rasmussen (V) er langt fremme med at løse samspilsproblemerne i byrådet. I Randers går det knap så let for borgmester Torben Hansen (S) til højre.

Pressebilleder

Morgendagens meningsdannere

Af Michelle Pedersen

ELEVER I DET OFFENTLIGE SKAL HAVE ENS PENSION

Om lidt går det løs; vi skal endnu engang til overenskomstforhandlinger. Coronakrisen har sat en anderledes ramme for forhandlingerne end tidligere, men i de første måneder af 2021 skal tovtækkeriet mellem arbejdsgiver og arbejdstager atter stå. Allerede nu bliver medlemmerne spurgt om, hvad der er vigtigt for dem, at deres repræsentanter har med til forhandlingerne.

Vi kan nok allerede nu forvente at løn, fleksibilitet og seniorvilkår bliver hovedtemaer for OK-21. Vigtige emner, men i HK Ungdom Danmark mener vi, at der er et overset emne; nemlig retfærdig pension.

Ja, du læste rigtigt. I HK Ungdom Danmark mener vi, at der bør være fokus på pension og vi er ikke alene om at vise interesse for pension, som unge. Pensionskassen PFA kan berette om at der på bare tre år kan ses en fordobling af unge som tjekker deres pensionsordning.

Stor forskel på stat og kommune

Der bør ikke være forskel på, om du er kontorelev eller fuldtidsansat, begge bør kunne optjene pension fra den dag, de fylder 18 år. Bliver du i dag ansat som kontorelev i en kommune, begynder du først at optjene pension, når du er fyldt 25 år. I virkeligheden betyder det, at to elever, der er ansat samme dag, ikke nødvendigvis har de samme vilkår. Er det rimeligt?

I HK Ungdom Danmark mener vi, at man bør optjene pension tidligere end i dag. For som kontorelev, indgår du alt andet lige i medarbejderstaben og skal derfor betragtes som en ansat på lige vilkår med andre ansatte.

Det er på tide, at der kommer fælles retning på pensionen for de unge. Er du under 25 år og ansat som kontorelev i en kommune, får du som sagt ikke pension. Men er du elev med samme speciale indenfor staten, får du pension. Når du har arbejdet i det offentlige i ni måneder og er fyldt 20 år, vil du nemlig som kontorelev i staten kunne optjene det, der kaldes “minipension”.

Staten er ifølge HK Ungdom Danmark heller ikke helt i mål med pension. Det kunne være bedre. Men det er da underligt, at kontorelever med samme speciale indenfor det offentlige skal kunne opleve sådan en forskelsbehandling, som i sidste ende kan have langvarige konsekvenser for den enkelte.

Pension skal sikre frit valg

Ved OK-21 mener vi i HK Ungdom Danmark, at det er på tide at komme uretfærdigheden til livs. Forskelsbehandling af kontorelever skal væk. Vi skal have mulighed for at optjene pension fra dag et og dermed blive stillet lige på tværs af den offentlige sektor.

For nogen kan det måske være lidt underligt, at vi som unge går så meget op i pension. Men i takt med at den forventede levealder stiger, skal vi være længere og længere tid på arbejdsmarkedet. Derfor er der også behov for, at vi tidligere optjener pension, så vi enten kan tage det frie valg og stoppe arbejdslivet tidligere eller blive og tjene endnu mere op.

Bolden er nu kastet op til forhandlerne, og jeg håber de vil gribe den.

Michelle Pedersen er formand for HK Ungdom Danmark

Randers benyttede konsulent Lars Muusmann fra Muusmann. Han kom med en række anbefalinger til henholdsvis byrådet og kommunaldirektøren:

Byrådet:

1. At byrådet i en periode afprøver en mødeafvikling, hvor de enkelte byrådsmedlemmer selv regulerer taletiden.
2. At byrådet i en periode afprøver en praksis, hvor partier, lister og medlemmer selv regulerer antallet og typen af sager og spørgsmål, der ønskes på byrådets dagsorden.
3. At der afholdes et temamøde for byrådet, hvor styrelsesreglerne gennemgås
4. At der i byrådet tages initiativ til aktiviteter, hvor byrådsmedlemmerne er samlet om aktiviteter/arrangementer, der ligger udover det løbende byrådsarbejde. Aktiviteterne kan dels have en faglig karakter, dels indeholde aktiviteter af mere social karakter.

Kommunaldirektøren

1. At kommunaldirektøren arbejder målrettet med at være tydelig i sin ledelsesstil.
2. At kommunaldirektøren fremadrettet tilstræber balanceret at fungere som hele byrådets kommunaldirektør.
3. At kommunaldirektøren og borgmesteren afstemmer hvilke opgaver de hver især varetager.
4. At kommunaldirektøren konsekvent sikrer at beskytte og bakke sine medarbejdere og sin organisation op.
5. At kommunaldirektøren er bevidst om – og altid handler med baggrund i – at aftaler efterleves.
6. At kommunaldirektøren er opmærksom på at undgå at handle eller udtale sig på måder, som kan opfattes som politiserende.
7. At Muusmann i en personlig samtale bibringer kommunaldirektøren en forståelse og indsigt i de anbefalinger, som byrådsmedlemmerne har tilkendegivet

- Du kan have ti partier og 31 forskellige personligheder, som ikke står til ansvar for fællesskabet, men kun over for deres egen fortolkning af ordentlighed og deres egne vælgere.

- Hvis du er medarbejder i teknisk forvaltning, så er du en del af et hierarki, og du får ikke lov til at opføre dig dårligt overfor kolleger eller tale dårligt om andre, der kan ledelsen tage afstand fra det. Men i byrådet kan man ikke slå nogen oven i hovedet med fælles værdier, der er man afhængig af at alle har fået en ordentlig opdragelse. Lars Lundgaard har også hørt om problemer i byrådet i Randers:

- Jeg betragter slet ikke problemerne i Esbjerg som værende på niveau med situationen i Randers. I Esbjerg er det på et hverdagsniveau, det er ikke alarmerende.

Vil ikke interviewes

Kommunen.dk har sendt en række spørgsmål til borgmesteren i Randers, Torben Hansen (S), men i stedet for at besvare spørgsmålene har han sendt denne kommentar:

”Når man har en ekstern konsulent tilknyttet, så har det den fordel, at alle i en gruppe kan drøfte emner uden at skulle være facilitator. Den eksterne konsulent kan også bidrage til, at man kommer godt rundt om et emne og ikke har ”blinde punkter”.

Målet med at benytte en ekstern konsulent var netop at facilitere en proces og blive klogere på, hvordan vi som byråd i samspillet med hinanden og med forvaltningen gerne vil tilrettelægge vores politiske arbejde, vores rammer og regler. Vi er i en god proces. Det er min opfat-

telse, at hele byrådet gerne vil have gode drøftelser, og hvor der er plads til, at vi er 31 forskellige personer. Der er også et positivt og godt samspil mellem kommunaldirektør og hele byrådet.”

Mangler ledelse

Kommunen.dk har interviewet lederen af Venstres

byrådsgruppe i Randers, Christian Brøns. Det var blandt andet Venstres beslutning om at udtrykke mistillid til kommunaldirektør Jesper Kaas Schmidt, der fik borgmesteren til at bede om konsulenthjælp.

Borgmester Torben Hansen skriver til os, at I er i en proces

både med at forbedre samspillet i byrådet og tilliden til kommunaldirektøren. Hvordan ser du på forløbet?

- Der er jo ikke kommet noget ud af det.

I holdt et temamøde den 1. oktober, hvad kom der ud af det?

- Der kommer et bud på bordet, et kodeks for, hvordan byrådet arbejder sammen.

Hvad synes du om det?

- Det er fint nok, det er jo ikke det, der er humlen. Personligt kan jeg godt tåle at blive kaldt en idiot eller at folk ikke synes om mig, men humlen er, at helt almindelige medarbejdere ikke kan tage til genmæle over for politikere, når de bliver helt uretfærdigt behandlet

-Det er selvfølgelig hensigtsmæssigt at politikere indbyrdes behandler hinanden ordentligt, men det vigtigste er, hvordan man behandler medarbejderne, og det har den her proces ikke kommet med nogen svar på.

Kommer der noget brugbart ud af det?

- Nej, det tror jeg ikke.

Hvorfor ikke?

- Det er dybest set, fordi der er en politisk ledelse, der ikke tør bekende kulør og sige hvilke værdier, der er vigtigst i Randers Kommune og ikke tør forsvare dem, når de bliver udfordret.

Politisk ledelse, altså borgmesteren?

-Ja, det er klart.

Esbjerg benyttede konsulent Lars Lundgaard fra Lundgaard Konsulenterne, og han kom med 14 forslag til byrådet:

1. At indstillinger til alle fagudvalg fremover underskrives af forvaltningen, så man fravælger ”direktionen indstiller”.
2. At man bruger perioden frem mod næste valg til at drøfte, hvordan Økonomiudvalget får en mere offensiv rolle.
3. At alle politikere respekterer direktørernes referencelinjer og handlerum.
4. At næste hold af udvalgsformænd afvikler et træningsforløb vedr. rollen som udvalgsformand.
5. At det er udvalget, der beslutter på hvilke fagområder, der skal formuleres nye politikker.
6. At hvert fagudvalg min. én gang om året drøfter og træffer beslutning om på hvilke 4-5 områder, man vil evaluere politiske beslutninger.
7. At udvalgsformand og direktør min. én gang om året tager en dialog i udvalget om, hvordan man sikrer, at udvalgsarbejdet bliver mest muligt meningsfyldt for alle.
8. At det politiske råderum (rummet for alternative løsninger) altid indgår i sagsoplæg til fagudvalgene.
9. At udvalgsformanden tager det ansvar på sig løbende at vurdere, om der er mindretal/-flertal, der udtrykker frustration og vedholdende kritik i forhold til forvaltningens oplæg.
10. At man på et møde mellem udvalgsformænd og direktører drøfter behovet for en manual for sager, der bør gennem flere fagudvalg.
11. At der i kort form sammenfattes, hvad man som enkeltpolitiker i henhold til forvaltnings-retten/styrelseslovgivningen har ret til i forhold til samspillet med borgere, medarbejdere, sagsindsigt etc.
12. At forvaltningsdirektøren sikrer, at der via udvalgsformanden altid gives hurtig information til hele udvalget, hvis der på området forventes kontroversielle pressehistorier.
13. At man af og til på et byråds-tema-møde giver tid til dialog om hvordan, man oplever ”takt og tone”.
14. At tredje halvleg og muligheden for faglige/sociale fælles oplevelser opprioriteres

Langt størstedelen af kommunerne overholder ikke lovkrav om at gøre hjemmesider tilgængelige for synshandicappede.

Af **Jepp Emil Gurlev**
jepp@bladet-kommunen.dk

Hjemmesider for blinde, svagtseende og synshandicappede repræsenterer en blind vinkel hos kommunerne. Størstedelen nåede ikke i mål med at gøre deres hjemmesider tilgængelige før den lovpligtige dato 23. september 2020.

Blot 11 forsider på de 98 kommunale hjemmesider overholder lovkravene om

webtilgængelighed, viser en analyse fra virksomheden Berú, der blandt andet leverer webtilgængeligheds-løsninger til offentlige myndigheder. Da analysen ikke medtager kommunernes undersider, forventer virksomheden, at endnu færre kommuner er kommet i mål.

Omkring 15-20 pct. af befolkningen skønnes at have problemer med at navigere på nettet på grund af blandt andet synsbesvær, fysiske handicap og kognitive udfor-

dringer. De venter nu længe, end loven ellers har tilladt, på at kunne tilgå kommunernes hjemmesider på lige fod med alle andre borgere. Det er et problem, mener Rasmus Ørgaard Rudolf, der er managing partner hos Berú.

- Det er et demokratisk problem, hvis alle borgere ikke har adgang til informationer på hjemmesider. At kun 11 kommunale forsider lever op til kravene er tæt på horribelt. Der er lang vej igen. Der er brug for et større fokus på webtilgængelighed, siger han.

Krav kan ikke være en overraskelse

Kommunernes manglende fokus vækker undren hos Rasmus Ørgaard Rudolf. Han pointerer, at kravene om webtilgængelighed ikke kan være en overraskelse. Tværtimod.

- Vi har et EU-direktiv, der har været gældende i de sidste otte år. Derudover byggede den danske lovgivning videre på EU's krav og gav nye tidsfrister. Med otte års forberedelse burde der have været rigeligt tid. Der er ikke nogen undskyldninger tilbage, siger han.

Med loven skal kommunerne blandt andet sikre, at deres hjemmesider ikke har kontrastforhold, der gør skrift svært at læse, pdf'er skal gøres læsbare for skærm-læsere, så teksten kan blive læst op, billeder skal forsynes med alternativ tekst, så synshandicappede også kan "se med", og hjemmesider skal kunne være anvendelige uden computermus.

Ekstra men vigtigt arbejde

Selvom mange af kravene kan virke ubetydelige for nogle, så

har det stor betydning for en stor del af den danske befolkning. Dansk Blindesamfund, der er interesseorganisation for blinde og svagsynede, har længe set frem til, at loven ville træde i kraft, forklarer Ask

Løvbjerg Abildgaard, der er næstformand i Dansk Blindesamfund.

- Kommunerne opfatter det måske som ekstra arbejde, men for os betyder webtilgængelighed utrolig

Hvad er webtilgængelighed?

- Webtilgængelighed handler om at gøre hjemmesider tilgængelige for alle. Omkring 15-20 pct. af danskerne skønnes at have svært ved at tilgå hjemmesider.
- Loven om webtilgængelighed har til formål at opdatere hjemmesider, så blandt andre blinde, svagtseende og fysisk handicappede på lige fod med alle andre kan tilgå hjemmesider med brug af blandt andet skærm-læser eller andre redskaber.

Den 23 september var deadline for, at offentlige hjemmesider skulle være tilgængelige. Her ses den blinde it-specialist Claus Thøgersen, der blandt andet har arbejdet som konsulent på udviklingen af et nyt system, der øger tilgængeligheden for synshandicappede borgere i Aarhus Kommune.

Foto: Hansen Michael, Ritzau Scanpix

meget. Vores forventninger har været, at lovgivningen selvfølgelig bliver fulgt, så synshandicappede i praksis kan betjene sig selv på blandt andet kommunernes hjemmesider, siger han.

Utilgængelige hjemmesider kan nemlig volde store problemer for de blinde og svagsynede, der typisk bruger skærmlæsere eller forstørrelsesprogrammer til at tilgå hjemmesider.

- Hvis en hjemmeside ikke er tilgængelig, og en synshandicappet bruger en skærmlæser eller et forstørrelsesprogram, kan man komme i en situation, hvor det ikke bare er bøvlet, men fuldstændig umuligt at bruge hjemmesiden, siger han.

Lovgivningen har ikke haft fulde effekt endnu
Ask Løvbjerg Abildgaard, mener ligeledes, at analysen fra Berú peger på et problem. At så få kommuner overholder lovkravene på forsiden af deres hjemmesider, vidner om, at lovgivningen ikke har haft den fulde effekt endnu, forklarer han.
- Der har efter vores opfattelse være rigtig god tid til at opfylde kravene. Men analysen tyder på, at kommunerne ikke følger loven fuldt ud endnu. Der er vi nok indret-

"Det er et demokratisk problem, hvis alle borgere ikke har adgang til informationer på hjemmesider."

Rasmus Ørgaard Rudolf, der er managing partner hos Berú.

tet sådan i Dansk Blindesamfund, at vi mener, at denne her lovgivning skal efterleves ligesom al anden lovgivning, siger han og fortsætter:
- Hvor alt førhen foregik på papir, som synshandicappede i sagens natur ikke kunne læse, så har vi nu mulighederne for, at synshandicappede kan være med på lige fod. Det bliver ironisk, hvis man ikke indretter den offentlige sektor, så handicappede kan benytte sig af mulighederne.

Endnu en deadline lurer
Digitaliseringsstyrelsen er tilsynsmyndighed for implementeringen og overholdelse af kravene i loven om webtilgængelighed. Styrelsen har mulighed for at sanktionere med påbud om at rette op på webtilgængeligheden på en bestemt hjemmeside, hvis en kommune for eksempel ikke overholder lovkravene.
Rikke Zeeberg, der direktør for Digitaliseringsstyrelsen, har tidligere udtalt i Politiken, at det ikke er godt nok, at så få myndigheder overholder kravene i loven, som analysen påviser. Det samme mener Rasmus Ørgaard Rudolf.

"Hvis kommunerne vil komme i mål handler det bare om at afsætte tiden og pengene til at få løst problemerne."

Rasmus Ørgaard Rudolf, der er managing partner hos Berú.

- Jeg håber på, at der kommer noget mere fokus på det, og at man ikke længere kan gemme sig ved at sige "det vidste vi ikke". Hvis kommunerne vil i mål, handler det bare om at afsætte tiden og pengene til at få løst problemerne, siger han.
Endnu en deadline hænger over hovedet på kommunerne. Nyt arbejde med webtilgængelighed skal i gang. Næste år gælder det alle kommunernes apps, der også skal gøres tilgængelige, så svagtseende, blinde og andre synshandicappede kan se med.

"Webtilgængelighed er en af de største opgaver, vi har haft"

Ringkøbing-Skjern satte tidligt arbejdet med de nye lovkrav i gang. Webtilgængelighed virkede som et "uoverstigeligt bjerg" uden nogen hjælp at hente.

o nedtælling

Af Jeppe Emil Gurlev
jepp@bladet-kommunen.dk

Den danske lov om webtilgængelighed satte kommunerne under tidspres for at gøre hjemmesider tilgængelige for synshandicappede, blinde og

I Ringkøbing-Skjern måtte webmaster Anette Stokholm navigere kommunen sikkert igennem lovkrav om korrekte kildekoder, kontrastforhold og en kolossal mængde pdf'er, der skulle gøres tilgængelige.
- Jeg tror, at det er en af de største tværgående opgaver, administrationen har haft. GDPR har fået meget opmærksomhed. Men skal man kigge på arbejdsopgaven, så tror jeg ikke, at opgaven med webtilgængelighed har været mindre, siger hun.

Ingen hjælp at hente
Anette Stokholm konstaterede tilbage i 2018, da loven blev trådt i kraft, at der manglede viden om webtilgængelighed. Der var hverken færdige løsninger eller guides til, hvordan en kommune kunne komme i mål.
- Det virkede som et uoverstigeligt bjerg. Der fandtes ikke nogen hjælp til, hvor eller hvordan vi skulle starte. Det var en utrolig stor og diffus opgave, vi pludselig selv skulle løse, siger hun.

At sikre webtilgængeligheden i de it-løsninger, der var implementeret i hjemmesiden, var en af de opgaver, der fyldte en del, forklarer Anette Stokholm.
- Det er et sej træk at få private leverandører til at forstå, at de skal sikre, at deres løsninger lever op til loven om webtilgængelighed. Der hvor dialogen var længst, kom leverandørerne bagud i processen, siger hun.

"Webtilgængelighed er kommet for at blive"
Siden da er der kommet langt mere fokus på webtilgængelighed hos leverandørerne af værktøjer. Desuden har kommunen også rykket sig ledel-

sesmæssigt, mener Anette Stokholm.
Kommunens arbejde med tilgængelighed har givet gevinst. For nylig fik Ringkøbing-Skjern udarbejdet en rapport om kommunens webtilgængelighed hos virksomheden Inklusio.
- Vi fik at vide, at det var noget af det bedste kodearbejde, som de havde set i forbindelse med webtilgængelighed, siger hun.

"Det var en utrolig stor og diffus opgave, vi pludselig selv skulle løse"

Anette Stokholm, webmaster i Ringkøbing-Skjern Kommune.

Men Ringkøbing-Skjern overholder endnu ikke alle lovkravene. Arbejdet fortsætter, og webtilgængelighed skal tænkes ind i alt vedrørende hjemmesiden. Kommunen har på eget initiativ igangsat et projekt, hvor handicappede skal teste hjemmesidens tilgængelighed. På grund af corona har kommunen ikke fået afsluttet projektet, men de første testsvar er lovende.
- Vores øverste ledelse meldte ud fra start af, at vi ikke kan være andet bekendt end at gøre hjemmesiden tilgængelig for alle. Webtilgængelighed er kommet for at blive, siger hun.

Deadlines

- Nye websteder (offentliggjort efter den 23. september 2018) skal overholde lovens krav fra den 23. september 2019.
- Ældre websteder (offentliggjort før den 23. september 2018) skal overholde lovens krav fra den 23. september 2020.
- Mobilapplikationer (apps) skal overholde lovens krav fra den 23. juni 2021.

Marie Stærke er Danmarks første arkitekturborgmester

KØGE. Borgmester Marie Stærke (S) er udvalgt som den første modtager af Arkitekturforeningens nye borgmesterpris, som fremover skal uddeles en gang om året for at sætte fokus på arkitekturens betydning for kommunernes udvikling.

- Byudvikling og arkitektonisk kvalitet i byerne er resultatet af utroligt mange gode kræfter, men til syvende og sidst er det borgmesteren, der har det afgørende ord, når lokalplaner og de vigtige projekter besluttet. Det vil vi gerne sætte fokus på med Borgmesterprisen – og ikke mindst hylde de borgmestre, der går foran og viser, at det betaler sig at investere i arkitektonisk kvalitet, som Marie Stærke har gjort det i Køge, siger Johnny Svendborg, formand for Arkitektforeningen.

Aarhus Kommune politianmelder boligdirektør for underslæb

Aarhus Kommune har anmeldt direktøren for det almene boligselskab Østjysk Bolig til politiet. Han er mistænkt for muligt underslæb, oplyser kommunen i en pressemeddelelse.

Kommunen mener, at direktøren uretmæssigt har brugt mere end 370.000 kr. af beboernes penge på private formål. Sagen kom frem i lyset, da Aarhus Kommune i juni fik et anonymt tip om kritisable forhold i boligforeningen.

Kommunen fører tilsyn med de almene boligselskaber og bad efterfølgende Østjysk Bolig om en redegørelse om sagen. Den har vist, at direktøren kan have modtaget private ydelser for op mod 370.000 kr.

Kommunen oplyser, at direktøren havde betalt nogle af pengene tilbage, inden redegørelsen var færdig.

Skatten sættes op, op, op, op og op i Gentofte i første budget med ny udligning

Gentoftes budgetaftale giver kommuneskatten et kraftigt spark med 1,24 procentpoint i 2021 og yderligere puf opad de kommende fire år. Årsagen er udligningsreformen, der også får en del spark og puf med sig i aftaleteksten.

"Urimelig" er gengangerordet, når aftalen nævner den "helt urimelige og uretfærdige udligningsreform", og når aftalepartierne opsummerer "en dybt urimelig og ekstremt høj samlet regning på yderligere udligning til Vestdanmark på mindst 504 mio. kr. om året, når ordningen om få år er endeligt indfaset". Men samtidig er der enighed om, at borgerne i Gentofte "ikke skal opleve serviceforringelser på grund af den urimelige og ugennemtænkte nye udligningsregning".

Det kommer de så heller ikke til, for Gentofte har fortsat en robust økonomi, selv om den er "under massivt Christiansborg-angreb".

1,24 procentpoint sættes kommuneskatten op det første år, og derefter yderligere 0,15 procentpoint i 2022, 0,16 procentpoint oveni i 2023, derefter 0,09 procentpoint mere i 2024 og til sidst toppes der op med 0,08 procentpoint i 2025, efter overslagsårene men indenfor udligningsreformens indfasningsperiode. I alt 0,48 procentpoint oveni det første års smæk, så den samlede skattestigning bliver på 1,72 procentpoint.

København, Aarhus og 25 andre kommuner modtager ikke flygtninge næste år

Kommunerne vil næste år modtage cirka 600 nye flygtninge, og 27 kommuner slipper helt for at tage imod nogle. Det gælder eksempelvis København, Aarhus og Slagelse.

Kommunerne har ansvaret for at finde et sted at bo og få den enkelte flygtning i gang på arbejdsmarkedet. Det er Udlændingestyrelsen, der nu har fastsat, hvordan flygtningene skal fordeles til de enkelte kommuner.

Styrelsen udmelder hvert år et skøn over, hvor mange flygtninge der skal boligplaceres i kommunerne det kommende år.

Kommunerne modtog knap 10.600 nye flygtninge i 2015, hvor hele Europa oplevede et ekstraordinært indtog af nyttilkomne, som gik op gennem blandt andet Danmark på motorvejene.

I 2016 modtog kommunerne knap 7200, knap 2100 i 2017, cirka 840 i 2018 og cirka 730 i 2019. I 2020 forventes landstallet fortsat at være cirka 600, mens landstallet for 2021 altså også vurderes at blive cirka 600.

Syv kommuner skal have mere frihed på et velfærdsområde

Vi behøver ikke lovgive om alt mellem himmel og jord, siger statsministeren i sin åbningstale.

Regeringen vil give syv danske kommuner "fuldstændig frihed" på et udvalgt velfærdsområde. Det siger statsminister Mette Frederiksen (S) i sin tale på dagen for Folketingets åbning.

Dermed vil de syv kommuner blive fritaget for så meget statslig regulering og lovgivning som muligt.

- I stedet lader vi mennesker tage ansvaret selv. Vi

lever i år 2020. Vi er en af verdens bedst uddannede befolkninger. Vi behøver ikke lovgive om alt mellem himmel og jord, siger Mette Frederiksen (S).

Planen omfatter tre forudbestemte velfærdsområder; folkeskole, dagtilbud og ældre.

Eksempelvis får Helsingør Kommune "fuldstændig frihed" på daginstitutionsområdet de næste tre år.

- Sammen med forældre og det pædagogiske personale får Helsingør lov til at skabe

Danmarks bedste dagpleje, vuggestuer og børnehaver, siger Frederiksen.

De andre kommuner er Rebild, Viborg, Middelfart, Holbæk, Langeland og Esbjerg. Her har regeringen ifølge statsministeren indgået lignende aftaler med borgmestrene fra disse kommuner.

Eksempelvis vil Esbjerg og Holbæk ifølge statsministeren "sætte folkeskolen fri".

Derudover understreger hun i sin tale, at grundlæggende ting som gratis under-

visning, og at eleverne tager folkeskolens afgangseksamen stadig gælder.

- Men det meste andet? Her må reglerne vige. Det gælder minimumstimetal, elevplaner, klasseløfter, nationale test - for bare at nævne nogle få svære eksempler, siger Mette Frederiksen.

Ritzau

KL-direktør Laila Kildesgaard får ansvaret for indsatsen i nyt Center for Klima og Erhverv i KL.
Foto: Liselotte Sabroe, Ritzau Scanpix

KL skruer op for klimaindsatsen

Nyt Center for Klima og Erhverv skal bringe kommunernes arbejde og erfaringer tættere på forhandlingerne på Christiansborg.

Klimapolitik er lokalpolitik. Og for at understøtte og eksponere det store ansvar, som kommunerne allerede har påtaget sig for at løfte klimadagsordenen, opretter KL nu et nyt Center for Klima og Erhverv, som en del af en større organisationsændring.

Klimapolitik er en af de altoverskyggende dagsordener i disse år, og kommuner-

ne spiller en helt afgørende rolle, hvis Danmarks ambitioner om CO₂-reduktion skal blive til virkelighed, lyder det fra organisationen. Samtidig er kommunerne helt i front, når det gælder tilpasning til de klimaforandringer, der allerede giver store udfordringer lokalt, fx når vandet vælter ned fra himlen og ind fra havet.

For i endnu højere grad at understøtte kommunernes indsats på området, samler KL nu sin klimaindsats i et nyt Center for Klima og

Erhverv. Det sker som led i en større organisationsændring.

KL-direktør Laila Kildesgaard får ansvaret for indsatsen.

- Det er kommunerne, der lokalt sidder med nøglen til at løse mange af de udfordringer, den grønne omstilling vil støde på. Både fordi kommunerne er myndighed på en lang række områder, men også fordi vi er nærhed til borgere og virksomheder. Kommunerne har - med de rette rammevilkår og økono-

mi - muligheden for at drive udviklingen med at sænke CO₂-udledningen og skabe løsninger på tværs af bl.a. klima, miljø, landbrug, byggeri, transport, siger Laila Kildesgaard og fortsætter:

- Kommunernes store indsats på området skal i langt højere grad frem på nethinden hos politikerne på Christiansborg og de andre aktører i klimaindsatsen. Og det vil være en af hovedopgaverne for det nye center at sikre handling bag ordene om, at klimapolitik er lokalpolitik.👉

Velfærds- teknologi møder virkeligheden

Denne klumme sætter fokus på de gode velfærdsteknologiske historier, giver læseren et tiltrængt forspring og trækker de gode eksempler og ideer frem i lyset.

Af Anders Lyck Fogh-Schultz

Seniorkonsulent i Danish.Care - Branchen for hjælpemidler og velfærdsteknologi - og netværksleder i CareNet.
alfs@danish.care

Post-corona bliver teknologiens guldalder

Kommer vi nogensinde tilbage til den normalitet, som kendetegnedes starten af 2020?

Svaret på dette er let: Nej. Det bliver nok aldrig helt som før. Men jeg har på blot et halvt år oplevet, at hele grundtanken bag velfærdsteknologi er kommet i spil igen med fokus på begreber som selvhjulpethed, bedre udnyttelse af personalemæssige ressourcer, mindre afhængighed af skemalagt pleje og omsorg og "fællesskab på afstand" via digitale sundhedsløsninger, der har været med til at mindske smittespredningen.

Velfærdsteknologien har bevist sit værd. Nærmest i trods.

Krisen har understreget værdien af en bred vifte af de forskelligartede velfærdsteknologier, som udviklingen har muliggjort netop nu. Lad mig give en række eksempler, på teknologi-tendenser i fremdrift netop nu:

- **Teknologi** kan understøtte den enkelte borger i at klare sig selv og blive mere uafhængig af andres pleje. Tænk **selvhjulpethed** og 'patient empowerment', der bidrager til egen-mestring i hjemmet uden smitterisiko fra udefrakommende smitekæder.
- **Sociale teknologier** kan skabe et community eller fællesskab på tværs mellem andre borgere og patienter; mellem pårørende eller mellem patienter og behandlingssystemer.
- **Nyudviklede digitale teknologier** kombinerer det nyeste inden for virtual reality, kunstig intelligens, machine learning eller elementer fra gamification området. Tænk for eksempel på løsninger til det fysioterapeutiske område, der bidrager til, at motivationen for hjemmetræning styrkes, fordi fysisk træning også kan være sjovt, alt

imens fagpersoner monitorerer frem-skrift i træningen undervejs på baggrund af algoritmer.

- **Teknologier til selvmonitorering**, hvor lidelser (typisk livsstilssygdomme, som hjerteproblemer, diabetes, knogleskørhed, overvægt og KOL) monitoreres i "real time" af patienten selv. Progression kan følges af læge og sundhedssystem med vigtig mulighed for intervention undervejs, hvis udviklingen kalder på det. Nye løsninger kan også levere blodprøvetagning i hjemmet og detektere vira.
- **Telemedicinske løsninger**, hvor det traditionelle lægebesøg med smålidelser kan foregå via Teams eller Zoom direkte fra dagligstuen. Gravide og par kan deltage i fødselsforberedelse med en jordemoder per distance. Og ø-boere kan komme i kontakt med sygehuset uden den lange rejse. Videokonsultationer kan også foretages i et sundhedshus med en lokal sygeplejerske som bisidder ved samtalen.
- **Avancerede sensorteknologier** til smart-living, hvor intelligente sensorer bidrager til tryghed i hjemmet; tænk lokalisering eller faldalarmering. Gennem "lydgenkendelse i hjemmet" styrkes hjemmeplejens arbejde. Hvis for eksempel lyden af rindende vand udebliver, kan det være tegn på dehydrering. Forstummer samtalen i hjemmet, kan det være tegn på ensomhed eller en hændelse.
- **Banebrydende robotteknologi** kan reducere interaktionen mellem mennesker (plejer og borger) og samtidig reducere både smitterisiko og ressourceforbrug. Sundhedsrobotter kan anvendes til diagnosticering. Tænk på en automatiseret

corona-test, der foretages med en grad af præcision, som intet mennesker kan mestre. Tænk også på logistikrobotter, der kan flytte blodprøver på tværs af etager eller lokationer med drone-teknologi. Eller tænk på en robot, der kan repositionere en borger fra liggende til oprejt eller fra side til side ved risiko for liggesår.

For år siden talte vi i branchen om teknologier, som generelt skulle implementeres i flæng på tværs af landet. Tænk på vaske-skylle-toiletter eller forflytningsteknologi, der over en kam kunne reducere plejepersonale i det enkelte hjem.

Men erfaringerne fra corona-krisen viser os, at den type af teknologier i den grad skal individualiseres for at give optimal værdi for den enkelte. Nogle har brug for løsning 1,2 og 11. Andre har brug for noget helt andet. Der er tale om individuelle løsninger til individuelle borgere med individuelle behov.

Visionerne og målsætningen for brugen af velfærdsteknologi i Danmark skal derfor bero på en fornyet eksistensberettigelse for netop velfærdsteknologien, hvor vi anvender alle de nye teknologiske muligheder tilpasset en helt ny tidsalder med alle erfaringerne fra corona-krisen som bagtæppe.

Når vi derfor taler om en decideret post-corona dagsorden omkring udvikling, brugen og implementeringen af velfærdsteknologi i Danmark, vælger jeg at se corona-krisen som en katalysator for vækst i velfærdsteknologi. Slet og ret en udefrakommende påvirkning, som vil ruste os endnu bedre til at arbejde med ny borgerrettet teknologi. Og som vil identificere og udnytte nye muligheder for vækst og fornyet velfærd, sundhedssektoren får brug.

Kære læser

Skal DU være **boganmelder** på Kommunen.dk?

Redaktionen leder lige nu efter en eller flere frivillige med mod på at **anmelde relevante bibliografier og faglitteratur om ledelse, offentlig forvaltning og lokalpolitik**.

Du skal helst have en baggrund som kommunal eller regional beslutningstager, og du må gerne være kræsen. For eksempel er det helt ok, hvis du kun ønsker at anmelde bøger om miljø, jobskabelse, økonomi eller hvad der nu ellers er din interesse.

Stillingen som boganmelder er i det hele taget meget fri.

Den er også ulønnet. Du får selvfølgelig lov at beholde dit anmeldereksemplar af bogen. Derudover får du inspirerende læsning (efter eget valg), intellektuel udfordring og måske en rask debat oveni hatten.

Skriv til debatredaktør Karin Svennevig, hvis du er interesseret:
karin@kommunen.dk

SVAR på Par10quizzen (bagsiden):

1. Enhedslisten.
2. Venstre. Man kan også få en cykeltrøje med partilogo i i partifarverne blå, orange og hvidt. Og løbebukser til damerne.
3. Hos konservative.dk i C-Shoppen. #Papepower er desuden "For dig og for Danmark."
4. Socialdemokratiet. Livremmen er flettet sort og rødt med metal-spænde.
5. Radikale
6. SF. Kluden er fri for mikroplast og har påskriften "PAS PÅ VORES KLODE".
7. Socialdemokratiet. I Partibutikken.
8. Ja, og D'Erne kan godt finde på at joke med det. Tørklædet er iøvrigt fremstillet af silke med indvævet partinavn og -logo. Find DF-Butikken på shop.danskfolkeparti.dk.
9. Socialdemokraterne har 17 smagsvarianter at vælge imellem. Bemærk dog, at denne rekord kan dog være slået siden trykstart.
10. DF. Musikken står Morten Messerschmidt og Dot Wessman for.

Ordførerne

Kommunalordførerne skriver på skift om aktuelle politiske mål, udfordringer og sager - i denne måned: Jens Henrik Thulesen Dahl, kommunalordfører for Dansk Folkeparti (DF)

SOLIDARITET SAT PÅ PRØVE

I foråret indgik et flertal i Folketinget aftale om en udligningsreform, som sender 6,5 mia. kr. ud til kommunerne det kommende år. Efterfølgende er der indgået en kommuneaftale, som ikke giver adgang til at bruge alle pengene.

Det er derfor et spændende efterår vi står midt i med budgetlægning i samtlige kommuner.

En budgetlægning, som blandt andet i min egen kommune, Assens, startede med de sædvanlige oversigter over, hvordan rammerne er: Hvor mange penge kommunen har, hvad de fremskrevne budgetter viser på de enkelte områder og hvilket råderum der så er tilbage til de politiske forhandlinger. Det så som udgangspunkt hæderligt ud. For på baggrund af udligningsreformen stod vi med 67 mio. kr. ekstra.

Flere rammer serviceløftet

“Men”, siger administrationen, ”nu skal vi også lige respektere serviceløftet”. Nu skal vi lige passe på, vi ikke får skruet forbruget for højt op. Ikke bare i forhold til hvad vi har af kroner og øre i banken, men også i forhold til serviceløftet. Et loft, som er dikteret samlet for alle kommuner og som ikke giver plads til, at alle kommuner kan bruge de ekstra penge, de er blevet sat i udsigt i forbindelse med udligningsreformen.

Det betyder, at vi i Assens er afhængige af, at andre begrænser deres serviceniveau, hvis vi skal kunne bruge de ekstra penge, vi har fået. Og borgerne i Assens har jo på baggrund af de ekstra millioner fra udligningsreformen fået en klar forventning om, at der nu i budgettet for 2021 kan blive rettet op på nogle af de mange besparelser, der de seneste år er foretaget på ældre-, handicap- og børn & unge-områderne.

Og det er jo situationen i rigtig mange kommuner. Jeg kan sådan set godt forstå, at kommuner ikke har lyst til at sænke serviceniveauet. De kommuner, som har været med til at finansiere omfordelingen i reformen, har jo ikke nødvendigvis brug for at sænke deres serviceniveau.

Budgetforliget i Assens overskrider den teknisk tildelte serviceramme med cirka 50 millioner, men samtidig ligger vi stadig 50 millioner under den serviceramme, vi skulle have, hvis vi fik den andel, som vores størrelse berettiger til. Og det vil være helt uacceptabelt, hvis vi ikke kan få lov at give det løft af servicen, som vi har kroner til.

Uacceptabelt

Derfor står KL og alle kommuner over for en stor opgave med at forsøge at få den samlede serviceramme til at holde. Det kan ende i, at nogle kommuner vil blive tvunget til at genåbne deres budgetter.

Som byrådsmedlem i Assens mener jeg, at det er totalt uacceptabelt, hvis vi ikke kan få lov til at skabe den service, vi har råd til. Og som kommunalordfører for Dansk Folkeparti mener jeg, det er uacceptabelt, at regeringen og flertallet bag udligningsreformen på baggrund af et udtalt behov hos mange kommuner for ekstra økonomi til at kunne holde et anstændigt serviceniveau indgår aftaler om ekstra penge til kommunerne, som ikke må bruges.

Det er også baggrunden for, at Dansk Folkeparti ikke er med i aftalen om udligningsreformen.

Reformen og kommuneaftalen lægger et helt urimeligt pres på kommunernes solidaritet. Det burde som minimum sikres, at de penge, som man sender ud til kommunerne, reelt kan bruges. ●

Det betyder, at vi i Assens er afhængige af, at andre begrænser deres serviceniveau, hvis vi skal kunne bruge de ekstra penge, vi har fået.

Af Michael Kjærgård. Ærlig talt

Først og fremmest skal vi kunne tro på at ting virker

Foto: Tim Kildeborg Jensen, Ritzau Scanpix

Hvis et komplekst samfund skal være velfungerende, er der visse minimumsstandards, der skal overholdes. Ting skal virke, og man skal kunne tro på, at de virker.

Mest grundlæggende er finansieringen af det hele. Skatte trykket. Hvis man skal overlade næsten halvdelen af sine penge til fællesskabet, så skal man kunne stole på, at de bliver brugt fornuftigt og retfærdigt.

Her behøver man bare sige Britta, så begynder det at halte. Og helt slemt bliver det, hvis man også siger udbytteskat. Det var ikke det, vores skattepenge var bestemt at skulle gå til. Og selvom det var svindel, og selvom man aldrig kan gardere sig helt mod nogen, der vil svindle, så kan man gøre ikke så lidt mere, end der blev gjort i de to tilfælde.

Selv uden svindel kan det halte. Ejendomsvurderingerne har over årene været så tiltagende lemfældige, at de er sat på standby, indtil et nyt system er klar. Det er knap nok et lyspunkt, at den forventede klagestorm over nye vurderinger er udeblevet, for det skyldes udelukkende, at der ikke er nye vurderinger at klage over. Det hele er forsinket, flere gange

endda. Senest fra dette efterår til næste sommer.

Vi får se til den tid, men selv hvis det skulle lykkes at undgå endnu en udskydelse, så er det eroderende for den implicitte kontrakt mellem borgere og stat, når først nævnte for ofte bringes i berettiget tvivl om sidst nævntes evne til at forvalte sin del af opgaven.

Her i sidste uge slap det ud, at Statens Serum Institut utilsigtet havde slettet alle sine mails, lige op til at coronahåndteringen skulle gås efter i sømmene. Det tidsmæssige sammenfald var så absurd, at selv politikere fra det seriøse segment fandt det påfaldende, og i folke-dybet var den indlysende forklaring, at den it-mand der tog sig af politiets Tibet-flags-mails, nok havde fået nyt job i SSI. Den faktiske forklaring på miseren må dog sandfærdigvis sige at virke plausibel, idet man jo altid skal huske, at der som regel ikke er grund til at forklare noget med ond vilje, hvis det i stedet kan forklares med inkompetence.

Det samme gælder de fejl, der har vist sig at være i mobilmast-oplysninger og DNA-identifikation, der er brugt som beviser i retssager, og som derfor nu skal tygges igennem på ny, for at sikre at ingen er blevet dømt på falsk

Helt overordnet er det tilliden, der er omdrejningspunktet. Det gælder i det store og det gælder i det små.

grundlag. Igen en grundlæggende betingelse for at samfundskontrakten kan opretholdes.

Helt overordnet er det tilliden, der er omdrejningspunktet. Det gælder i det store og det gælder i det små.

For et par uger siden blev der sparket liv i en debat, om testindsatsen mod coronaen forvaltes hensigtsmæssigt, og det kan der være mange gode grund til at gøre sig overvejelser om. Problemet var bare, at overvejelserne i dette tilfælde byggede på en formodning om misbrug eksemplificeret ved en person, der ifølge det oplyste havde ladet sig coronatestet 24 gange i løbet af 14 dage.

Altså mere end en gang om dagen og derfor umiddelbart forargeligt.

Men det var ikke alene forargeligt, det var også forkert. I sidste uge måtte Region Syddanmark, der var ophav til oplysningen, beskæmmet meddele at man havde talt forkert. Det var ikke 24 gange, men 6 gange - også en del, men dog noget helt andet og ikke nødvendigvis misbrug i det konkrete tilfælde.

Som om det ikke i sig selv var slemt nok, så lægger det lidt yderligere til tvivlen om, hvad man overhovedet kan stole på, når det af regionen præsenteres, som om man har “meldt tal ud, som ikke er helt korrekte”.

Altså helt ærligt, hvis man siger 24 i stedet for 6, så er der ikke tale om, at tallet ikke er “helt” korrekt. Så er det fuldstændig skrupforkert. Det bidrager heller ikke til den generelle troværdighed, at da man mente der var noget at være forarget over, var det regionsrådsformanden selv vi hørte, mens det blev overladt til en embedsmand, da der skulle trækkes i land.

Det kan virke som en lille ting, og det er det strengt taget også. Men princippet. Man skal ikke trække for store veksler på tiltroen til samfundskontrakten. ●

De offentlige opgaver bliver stadig større og mere komplekse at løse. Samtidig bliver presset på velfærden og behovet for effektivisering på tværs af den offentlige sektor næppe mindre.

Kommunen.dk inviterer en række forskere, eksperter og praktikere til at levere deres bud på, hvordan vi kan finde nye veje til varig velfærd.

NYE VEJE

Pædagoger og forældre taler forbi hinanden

Vi ser i disse år en stigende interesse for småbørnsfamilierne. Denne interesse afspejles i såvel politik som i praksis og kommer blandt andet til udtryk ved, at grænserne mellem familiernes privatliv og samfundets interesse i familien rykker sig.

Historisk set har man i samarbejdet mellem samfundets institutioner og familier haft fokus på de familier, man fra statens side vurderede, ikke kunne varetage børnenes tarv. Tidligere var det de fattige og børn, der voksede op i såkaldte "sædeligt fordærvede familier". Barnets opførsel var en lakmusprøve på, om familierne fungerede godt nok. Løsningerne stemte overens med problemforståelsen og børn blev på den konto sendt på opdragende ophold uden for hjemmet. Skaderne i familierne blev således forsøgt genoprettet i samfundets institutioner.

Mens man tidligere har inter文neret i familierne, når der var bekymring for et barn eller en familie, er der i dag en intention om, at samarbejdet med familierne også er af forebyggende karakter. En del af dette forebyggende arbejde er relateret til det aktuelle fokus på såvel børns skolegang som daginstitutionsliv. Devisen er, at et tidligt samarbejde med alle familier kan løfte børnenes senere skoleliv. Som Rådet for børns læring formulerede det i en pressemeddelelse i 2017:

Det er ikke nok at rådgive om madpakker, sovetider og flyverdragter. Der skal for eksempel også fokus på, hvordan forældre kan stimulere deres børn i forskellige faser, hvordan de bedst understøtter børnene i at lære og udvikle sig.

Hjemmet er blevet et læringsmiljø

Dette er et eksempel på, hvordan samarbejdet mellem vores velfærdsprofessioner og familier i dag forsøges styrket ved, at der etableres nye relationer mellem institution og hjem. Disse intentioner må følges af en åben dialog om, hvordan de forskellige parter i samarbejdet forstår problemstillinger såvel som -løsninger, når emnet er børn, familier og professionelt samarbejde herom.

Hvor hjemmet og familien tidligere blev set som arnestedet for omsorg, intimitet og nærvær, tales der i dag om hjemmet som barnets hjemmelæringsmiljø, der skal støtte op om både skolen og daginstitutionens pædagogiske arbejde. I skolesammenhænge søges samarbejdet mellem skole og hjem styrket ved for eksempel, at forældrene har ansvaret for, at børnene dagligt læser hjemme og børnene tager del i trivsels-, spise- og legegrupper.

Naturligvis ønsker både forældre, lærere og pædagoger, at det skal gå børnene godt, men som børnepolitikken formuleres i disse år, så kan børn altid blive bedre, stærkere og ikke mindst dygtigere. De når med andre ord aldrig i mål, da der altid noget, der kan ordnes, forbedres eller styrkes. Det sætter diffuse rammer for de involverede parter og sætter deres indbyrdes forhold på hårdt arbejde.

Barndom er fremtidens fundament

Hvis man skal samarbejde om problemer, der kan støde til engang i fremtiden, må man være nogenlunde enige om, hvilke forhold, der kan føre hvilke vanskeligheder med sig. Når der ikke er umiddelbart åbenlyse problemer, kan børns trivsel og udvikling se meget forskellig ud alt efter, hvem der ser og hvad, der kigges efter. Som forældre er man først og fremmest optagede af, om ens barn er glad, tryk og tilfreds i hverdagen. Mens man som lærer eller pædagog nok har intention om at se "det hele barn", men samtidig bliver afkrævet at have opmærksomheden rettet bestemte steder hen.

Naturligvis ønsker både forældre, lærere og pædagoger, at det skal gå børnene godt, men som børnepolitikken formuleres i disse år, så kan børn altid blive bedre, stærkere og ikke mindst dygtigere.

Et eksempel på et sådant politisk opmærksomhedspunkt er børns sprog.

Børns sprog er et fokusområde i samarbejdet mellem forældre og pædagoger allerede i vuggestuen. Det gælder både for børn, der taler flere sprog, og børn som blot behersker dansk. Også i dette arbejde involveres forældre på forskellige måder, både når der er bekymring, og når der blot skal "trænes" og "stimuleres". En mor fortæller her om, hvordan der i datterens daginstitution ganske tidligt blev sat fokus på, at pigen ikke brugte sit talesprog til at udtrykke sig:

"Liv var i PPR-forløb i sin gamle børnehave, fordi hun var meget lang tid om at lære at tale. Hun talte bare ikke. Det var hun ikke specielt interesseret i. Det var faktisk en af de tider, jeg husker som hårdt for vores familie, hvis jeg skal være helt ærlig. Det der med at det er ens første barn, og der bliver lige pludselig sået megen tvivl - de var utrolig hurtige til - jeg tror, hun var 1½ år, da de begyndte med hendes sprog. Hvor man bare sådan - altså man har jo ikke nogen referenceramme, når det er ens første barn. [...] Og alt det hun var rigtig god til, synes jeg, blev enormt problematiseret. "Th, hvor laver hun mange puslespil, er det ikke også lidt mærkeligt", hvor jeg tænkte, det er hun jo skidegod til."

Skolen venter forude

Moderen fortæller her, hvordan hun føler sig overvældet af det massive fokus, som pædagogerne har på datterens sprog allerede i vuggestuen. Et fokus, hun har svært ved se mening i, da datteren efter hendes bedste vurdering har det godt og trives. Samtidig oplever hun ikke, at pædagogerne får øje på det, som Liv er god til og i øvrigt er optaget af. Pædagoger og forældre er således opmærksomme på forskellige aspekter af Livs hverdagsliv. Det betyder dog ikke, at der er lige meget plads til de forskellige perspektiver, hvilket får betydning for samarbejdet mellem Livs familie og daginstitutionens pædagogiske personale. På den

ene side står det pædagogiske fokus på barnets udvikling af sprog. Dette er understøttet af det aktuelle politiske fokus på børns sproglige udvikling. På den anden side står forældrene, der er bange for, at Livs verbale sprog får forrang i det pædagogiske arbejde med Liv, mens andre ting, hun er god til, overses.

Disse forskellige perspektiver på, hvad der er relevant at samarbejde om, er ligeledes spændt ud mellem en bekymring for Liv her og nu og bekymring for Liv i fremtiden med helt særligt fokus på, at hun skal blive skoleklar. Det kan blive svært at etablere et reelt samarbejde, hvis forældre og pædagoger ikke forsøger at nærme sig og forstå hinandens opgaver og perspektiver i forhold til "den fælles sag". Målet for samarbejdet er ikke nødvendigvis enighed og konsensus men, at de involverede parter forholder sig åbne til, at vanskeligheder kan se forskellige ud afhængigt af, hvorfra man ser dem. Det, den ene part opfatter som en vanskelighed, opfattes ikke nødvendigvis som en vanskelighed af den anden.

Spørgsmålet er dog, om det reelt hjælper familierne og deres børn og om det overhovedet styrker det professionelle arbejde med børnene? Så længe vi ikke kan have en ligeværdig samtale om, hvad der skal samarbejdes om og hvorfor samarbejdet skal finde sted, så lykkes det næppe.

Indlægget er forkortet af redaktionen, men kan læses i sin fulde længde på kommunen.dk.

Anja Marschall

Lektor ph.d. ved Københavns Professionshøjskole, tænketanken Børn, Viden og Politik.

Sine Penthin Grumløse

Lektor ph.d. ved Københavns Professionshøjskole

Anja Marschall og Sine Penthin Grumløse er forfattere til fagbogen "Familie i medgang og modgang", som netop er udkommet på Hans Reitzels forlag.

Selv om intentionerne er de bedste, kan det være svært for forældre at se deres lille barn fra et pædagogfagligt læringsperspektiv. Det har forfatterne til denne klumme skrevet en bog om.

Jens Dresling, Politiken, Ritzau Scanpix

Send debatstof til os:

Debatindlæg må højst være på 2.500 tegn inkl. mellemrum. **Kronikker** skal være på mellem 5.500 og 7.500 tegn inkl. mellemrum. Kronikker skal udstyres med et vellignende portræt. debatognavne@kommunen.dk

"Det rager mig ærlig talt en papand, at borgmesteren har tjent 11 millioner på handlen. Men han overtog en pragtvej, selv om den skulle istandsættes."

Sagt af Marcel de Sade til Politiken. Han boede tidligere i den lejlighed, Frederiksbergs borgmester, Simon Aggesen (K), købte, opdelte og videresolgte med stor profit.

Kommuner skal ikke dele ansvaret for klimasikring

Af Christian Sørensen, teamleder for landskabsarkitektur hos Årstiderne Arkitekter – en del af Sweco | info@sweco.dk

For to år siden overgik ansvaret for kystbeskyttelse fra Staten og Kystdirektoratet til kommunerne. Jeg er tilhænger af decentralt og lokalt forankret ansvar, men siden ansvaret overgik til kommunerne, er det blevet tydeligt, at bidragsfordelingen, altså hvilke ejere, instanser og aktører, der skal betale for anlæg og drift af kystbeskyttelsen, sjældent forekommer åbenlys og rimelig for alle parter.

I debatten om klimatilpasning og kystbeskyttelse af Danmark bliver vi derfor nødt til at tage en diskussion på et mere overordnet og strukturelt niveau.

Mange interessenter

Nogle vil sige, at de mennesker, der har valgt at bosætte sig tæt på vandet, det være sig ved fjorden eller på havnen, også har valgt at udsætte sig for risikoen for oversvømmelser og derfor selv må betale for at sikre sig. Tilsvarende betragtes kommuner med kystbyer eller fjorde som de naturlige betalere for anlæg og løsninger, der skal beskytte byernes værdier for ødelæggende oversvømmelser.

Men klimatilpasningsløsninger og kystbeskyttelse er langt fra så enkelt i virkeligheden. Flere steder i landet har vi store fjorde; Roskilde Fjord, Isefjord, Vejle Fjord og Limfjorden, der grænser op til mere end én kommune. Omkring Isefjord og Roskilde Fjord har vi faktisk hele otte kommuner og to regioner repræsenteret. Dertil har vi landbrug, turisme, foreninger og erhvervsliv, som har aktiviteter og interesser i livet på og ved fjorden.

En sikring af Isefjord og Roskilde Fjord involverer med andre ord et broget billede af interessenter, der alle har værdier på spil. Man kan derfor argumentere for, at de alle bør bidrage til at finansiere en klimatilpasning og beskyttet kyststrækning i de to fjorde. Det samme gælder Limfjorden, og flere andre steder i landet,

Omkring Isefjord (billedet) og Roskilde Fjord deles hele otte kommuner og to regioner om ansvaret for klimatilpasning, påpeger landskabsarkitekt Christian Sørensen.

Lars Laursen, Biofoto, Ritzau Scanpix

hvor vi har udfordringer med vand, der går på tværs af kommune- og regionsgrænser.

Kystsikring bør være statens ansvar

Når vi dertil føjer én af mine faglige kæpheste; at kystbeskyttelse skal bruges konstruktivt til at skabe og fremme områdets potentiale og værdi, giver det rigtig god mening at

kigge på bidragsfordelingen i et større perspektiv. Vi skal væk fra individuelle og kortsigtede løsninger, som kun et mindretal har gavn af. I stedet bør vi se på, hvordan vi kan destinationsudvikle Danmark som kystnation via gennemtænkte, helhedsorienterede klimatilpasningsløsninger, som vi alle har glæde og gavn af.

Som vi går til udfordringerne i dag, skaber vi en skæv fordeling ved at bede de mest udsatte kommuner og borgere om at betale mest. Derfor vil jeg argumentere for, at både ansvar og finansiering af kystbeskyttelse i Danmark bør ligge hos Staten og prioriteres i tæt samarbejde med kommunerne.

DK Job

» www.dknyt.dk/dkjob

Beskæftigelseschef, Syddjurs Kommune

Kan du sætte retning, prioritere og holde styr på økonomien? Kan du med baggrund i din ledelseserfaring og indgående viden om beskæftigelsesområdet bidrage til at skabe jobs og jobmuligheder? Motiveres du af at gøre en forskel for borgere på offentlig forsørgelse? **Ansøgningsfrist 25. oktober 2020**

Centerchef, Center for Børn og Læring, Lejre Kommune

Lejre Kommune er en lille kommune med store ambitioner og mod til at føre dem ud i livet. Vi lægger vægt på fællesskaber og på, at løsninger skal findes i fællesskab. Vores skoler og dagtilbud er alle vel forankrede i deres lokalsamfund og har selvstændige dygtig ledelse samt engagerede medarbejdere. **Ansøgningsfrist 19. oktober 2020**

Chef for Borgercenter, Aarhus Kommune

Er du den nye chef for Borgercenter Nord? Hvor borgeren møder en stærk og sammenhængende faglighed og støtte til at mestre eget liv. Hvor vi skaber fleksible løsninger sammen med borgeren, pårørende, frivillige, civilsamfund og foreninger. **Ansøgningsfrist 18. oktober 2020**

Fagchef Børn og Familie, Brøndby Kommune

Som fagchef for Børn og Familie i Brøndby Kommune bliver du et centralt omdrejningspunkt i kommunens børne- og familieindsats. Dygtige og engagerede kolleger er parate til at byde en ny kompetent og engageret chef velkommen; den hidtidige meget afholdte chef går på pension. **Ansøgningsfrist 12. oktober 2020**

39

Antallet af kommuner, Alzheimerforeningen har gjort opmærksom på konkrete henvendelser om ulovlig frihedsberøvelse for patienter med alzheimer.

Vi burde klone Niels Hausgaard

Af Sebastian Dorset, komiker, skribent og klummeskriver | sebastiandorset@yahoo.dk

Da jeg var barn, var mine forældre en form for "first movers". De gik i hvert fald vældigt op i miljø og bæredygtighed, og startede en miljøforening oppe i Nordjylland, hvor vi boede. (Hvis de havde boet på Syrenvej 7 i Hørsholm og pendlet frem og tilbage til miljøforeningen, ville det have været lidt dobbeltmorskt).

En del af foreningens regler gik ud på at være rasende over idéen om at indføre atomkraft i Danmark, og derfor demonstrerede vi imod det. Der findes et billede af mig, som får det meste hævnporno til at blegne, selv om det er mine forældre, der har taget det: Jeg står iført blond grydeklip og denimtøj med svaj i benene og har dekoreret dette uangribelige outfit med utallige "Atomkraft - Nej tak"-klistermærker, just hjemkommet fra endnu en demonstration, hvor jeg åbenbart har vurderet, at den direkte vej til at blokere for et dansk Barsebäck måtte være at sætte endnu et gul-rødt klistermærke på mit denimtøj.

Mit møde med god satire

Det var måske til den "demo", jeg fik mit første indblik i, hvad satire kan gøre: Normalt afløste den ene rasende hippie den anden på scenen; udspyede apokalyptiske forudsigelser om atomvinter og baggrundsstråling, men så præsenterede hippierne pludselig én, der hed Niels Hausgaard. Og jeg kan huske, hvordan stemningen blev bedre. Folk begyndte at stå at smile, så klukke, og snart grinede de højt. Jeg fattede intet af teksten, for jeg har været syv-otte år gammel, men ham Niels kunne altså noget. Sangen hed "Hilsen fra os" og handler om nogle vendelboer, der diskuterer "antomkraft" og er rørende enige om, at det dér "antomkraft" er en pragtfuld idé. Nogle af de fremmødte demonstranter har uden tvivl følt sig udfordrede, indtil sangens omkvæd, der så præcist starter med sætningen "men værket skal ligge på Sjælland, har vi tænkt...", vender pointen på hovedet. Jeg anede det ikke på demonstrationsdagen, men da jeg opdagede, hvem det var, og hvad han lavede, blev Niels Hausgaard mit livslange idol. Ja, alle vil da gerne have uudtømmelige energikilder, men helst ikke i deres eget bryggers, og det er præcist det prik, der kan flytte mange flere end de vrede talere.

Jeg har selv som komiker og klummeskriver brugt masser af krudt på at fortælle folk, at de tog fejl, men Hausgaard er meget mere begavet: Hvor de rasende talere råbte "aldrig A-kraftværker i Danmark", prikkede Danmarks bedste satiriker bare tilhængerne i maven og spurgte "Jo, men skal de dér reaktorer så stå hos jer?"

Et gummibegreb

I dag er det satiren, ingen vil have i deres bagård.

"Nej da: For alle elsker jo satire", tænker du måske. "Spørg hvem som helst!"

Og ja: Magthavere, landsdækkende aviser, kulturanmeldere, debattører, politikere og alle dem, der arbejder med tv og radio kan ikke kildes på rygmarven uden at råbe, at de ELSKER satire. Det er lidt som at bo i Saudi Arabien, og blive spurgt om Islam. Alle Public Service-kanaler har for eksempel skrevet ind i deres kriterier, at de skal levere "satire", men

hvor mange gode, aktuelle satireprogrammer kan du nævne? Jeg er vild med "Tæt på Sandheden" og har skrevet for Huxi Bach. Der findes næppe et politisk interesseret menneske i nationen, der ikke roser "Den Korte Radioavis". Men helt ærligt. Vi er små seks millioner mennesker, og vi kan åbenbart ikke præstere mere end ét satireprogram ad gangen.

Tilsyneladende har vi oceaner af satireprogrammer i mediebilledet. For med meget få undtagelser klassificerer radio- og tv-kanalerne bare alle programmer, hvor værten lejlighedsvis er morsom som "satire". Det er jo ordets vel-signelse: Man kan aldrig hævde at noget IKKE er satire, og derfor klassificerer Danmarks Radio alle mulige trælse radioprogrammer som "satire", bare værterne griner ad sig selv.

Facebook giver færre frække svar

I nullerne blev folk åbenbart voldsomt trætte af satire. Der opstod med Internettet en modvilje overfor kritik, som har udviklet sig massivt de seneste år. Alle elsker kritik af magthaverne, med mindre, det altså er DERES magthavere. Jeg nåede ind i satiren i de gode tider, da Mette Lisby var vært på "Ugen der Gak". Den eneste klage, jeg kan huske, var da vi lavede en joke om en olieindsmurt fugl, som forargede folk med forkærlighed for ikke-olieindsmurte fugle.

Men så stak det af. Prøv at høre "Mads og Monopolet", der ellers ikke er et oplagt satireprogram. I gamle dage blev der givet frække svar, men så fik programmet tilføjet et kommentarspor på Facebook, og nu tør panelet ikke svare noget, der potentielt kan få furierne i Føtexstøjet op i det røde felt. Efter min opfattelse kommer modstanden mod satire ikke så meget fra diktatorer som Lukasjenko eller Mette Frederiksen eller fra myndighederne. Den kommer fra helt almindelige mennesker, der ikke længere vil modsiges. Det skyldes både at satiren er blevet mere præcis, og at mennesker ikke længere tåler andres holdninger.

Der skal også ressourcer til

Da jeg var barn stod Kurt Ravn med en paryk og ramte Poul Schlüters stemme, lige i røven. 100 procent respekt for Kurt Ravn! Vi grinede, og for hver uge blev det sjovere og sjovere. For han lignede jo! Og fordelen var lidt, at der kun var den ene kanal. Siden har jeg talt med dem, der stod for det sjove, og de fortæller, at der altid sad et kamerahold stand-by. Bare, hvis nogen skulle få en god idé. Så var et hold ude at filme, og et andet hold sad og ventede på et sjovt indfald.

Det er præcis dér, satire ikke er i dag. Nu skal man på forhånd forstå at det er for dyrt. At se, hvad der sker i dansk politik og være klar til at satirisere over det, kræver en månedsløn. Per hoved, per måned. Så lav dog et sketchshow, der gør grin med mennesker, der ikke findes i virkeligheden! Det er helt vildt billigt! Man kan planlægge, hvornår man skriver det og pakke optagelserne praktisk sammen. Satire skal reflektere virkeligheden, og det har den kæmpe bagdel, at man skal sidde klar og vente på, at virkeligheden udfolder sig. Derfor har vi af økonomiske årsager højest halvandet satireprogram i Danmark. Hvis vi altså er heldige. Af og til har vi ingen, fordi det bare er nemmere at lade være.

Men vi har Niels Hausgaard, og ham burde vi klonе.

» Læs mere om politisk satire på side 18-19

"Efter min opfattelse kommer modstanden mod satire ikke så meget fra diktatorer som Lukasjenko eller Mette Frederiksen eller fra myndighederne. Den kommer fra helt almindelige mennesker, der ikke længere vil modsiges."

Foto: Trondur Dalsgard, Ritzau Scanpix

Send navnestof til os:

Skriv til os, hvis karriereskift eller lignende skal nævnes her på siderne.

debatoagnavne@kommunen.dk

"Jeg betragter denne fordeling som en krigserklæring mod Region Sjælland og dermed også Lolland."

Holger Schou Rasmussen (S), borgmester på Lolland, om at ingen af de 14 nye erhvervsklynger ligger i Region Sjælland.

Uffe Jensen har under coronakrisen været næsten ene mand på rådhuset, mens administrative medarbejdere arbejdede hjemme, og han har kun lovord til overs for medarbejdernes indsats og fleksibilitet.

Foto: Odder Kommune

ODDER:**Politiborgmesteren fylder 60 år**

Odders politiuddannede borgmester Uffe Jensen fylder 60 år 8. oktober. Han har været Venstre-borgmester i det ellers rødt-dominerede Østjylland siden 2013 og medlem af byrådet siden 2009.

Inden den politiske karriere blev levevejen, var han ansat i Østjyllands Politi i afdelingen for personfarlig kriminalitet. Ved KV13 fik han 1.952 personlige stemmer, og det var steget til 2.979 ved KV17. Ved KV21 er han igen Venstres spids, hvor han skal kæmpe for en tredje periode som det første parti i kommunen.

Borgmesteren har blandt andet klima på dagsordenen, og i august blev Odder den første jyske Klimakommune Plus, der binder kommunen til at leve op til to ud af seks initiativer - i Odder Ansvarlig Kommune og Energirenovering. Det er en del af kommunens målsætning om CO2-neutralitet i 2030.

Da Odder indgik 2021's budgetaftale i september, var overskrifterne børn, sundhed og netop den grønne udvikling. Et borgerforslag dannede grundlag for, at der blev fundet fire mio. kr. til at forbedre normeringerne i daginstitutioner, og 2,5 mio. kr. skal fremme den grønne udvikling.

Lige nu slås Uffe Jensen og Odder som mange andre kommuner med et stigende antal coronasmittede. Uffe Jensen har selv taget konsekvensen og aflyst en stor herrefrokost, han skulle have afholdt i forbindelse med sin fødselsdag. Den er nu udskudt til foråret.

Uffe Jensen har boet i Odder med sin kone Bodil og deres døtre siden 1989. Odder er indbyggermæssigt en af landets mindste med små 23.000 indbyggere, men stod fast på sin selvstændighed ved kommunalreformen i 2007 og kunne dermed runde 50 år i april.

Kommuner**BYRÅD:****KALUNDBORG: KV17's første løsgænger har stiftet sit eget parti**

KV17's allerførste løsgænger - han forlod sit parti allerede fredag efter valgtirsdagen 21. november 2017 - har nu stiftet sit eget parti. Gert Larsen nåede aldrig at komme til at repræsentere Dansk Folkeparti i Kalundborg Byråd, men resten af valgperioden frem til KV21 er han byrådsmedlem for Demokratisk Fællesliste. Partistifter Gert Larsen var før sin opstilling for Dansk Folkeparti ved KV17 byrådsmedlem for Venstre gennem flere valgperioder frem til KV13.

BILLUND: Ib Kristensen stopper som borgmester

Endnu en Venstre-borgmester meddeler nu, at han ikke ønsker at sidde på posten efter næste valg. Ib Kristensen (V) har været byrådsmedlem i 24 år og borgmester de seneste 20, først i Grindsted og siden kommunalreformen i Billund. Med et enigt budgetforlig i hus forrige tirsdag er

tiden nu kommet til at meddele en beslutning, han hidtil kun har delt med sin hustru Jytte, siger han. Borgmesteren har dog ingen planer om at forlade posten før tid.

GREVE: Tidligere borgmester død

Forhenværende borgmester i Greve Birthe Nørgård Petersen (S) er død, 88 år gammel. Birthe Nørgård Petersen blev i 1978 valgt til byrådet, i perioden 1990-93 var hun borgmester. Hun efterfulgte Knud Erik Ullerichs (K), der havde posten fra 1982-1989, og blev afløst af René Milo (V), der havde den frem til 2005. Efter sin borgmesterperiode blev hun formand for det kulturelle udvalg.

SYDDJURS / TØNDER Yderligere to DF'ere forlader partiet

Efter KV17 havde Dansk Folkeparti 223 byrådsmedlemmer. Med 25 udmeldelser siden da havde partiet op til weekenden 198 - og efter yderligere to udmeldelser nu 196. I Syddjurs har gruppeformand Michael Mikkelsen sagt farvel og tak. Det skete, efter gruppens to andre medlemmer, Laila Sortland og Grethe Møgelvang, på mødet fortalte ham, at de ikke længere havde tillid til ham som formand efter en uenighed under budgetforhandlingerne. Mikkelsen, der blev valgt ind ved KV17, forlader dermed DF og bliver løsgænger. Også i Tønder er en tremandsgruppe blevet til en tomandsgruppe i DF: Harry Sørensen er blevet løsgænger

resten af perioden. Her er årsagen ifølge ham selv et dårligt samarbejdsklima internt i Dansk Folkeparti i Tønder. Han blev valgt ind i byrådet ved KV17. De tilbageværende to er Jan Voss og Bent Paulsen.

HADERSLEV: Geil genopstiller ikke

Haderslevs Venstre-borgmester H.P. Geil genopstiller ikke ved kommunalvalget til november næste år. H.P. Geil fylder 64 år til november, og efter 30 år i kommunalpolitik vælger han nu at stoppe. I 1990 blev H.P. Geil valgt til kommunalbestyrelsen i den daværende Gram Kommune, og blev samme år borgmester, hvilket han var frem til kommunens sammenlægning med Haderslev Kommune i 2006. Han fortsætter som borgmester til udgangen af 2021.

HILLERØD: Tidligere DF-politiker melder sig ind i V

Tidligere på året forlod byrådsmedlem og 2. vice-borgmester Peter Lennø Dansk Folkeparti for at blive løsgænger i byrådet. Nu har han valgt at melde sig ind i Venstre. Han øger dermed indtil valget V-gruppen i det

27 mandater store byråd fra 10 til 11.

HERNING: Byrådsmedlem har forladt SF

Det mangeårige byrådsmedlem, Peter Villadsen, har brudt med sit parti på grund af uenigheder med den lokale SF-bestyrelse. Han har efter 30 års medlemsskab meldt sig ud af partiet, fordi han ikke kan blive enig om den politiske linje med partiforeningens bestyrelse i Herning. SF er dermed ikke længere repræsenteret i byrådet, hvor Venstre sidder på 19 ud af 31 pladser.

KØBENHAVN: Marcus Knuth (K) erstattes af V-politiker

Borgerrepræsentationen i København har godkendt, at Marcus Knuth (K) træder ud, fordi han også er medlem af Folketinget. Hans udtræden betyder, at det bliver en V-politiker, der træder ind i stedet, fordi Knuth selv var medlem af V, da han blev valgt ind. Ny bliver Peter Dits Christensen (V), der er tredje stedfortræder, da både første og anden stedfortræder er flyttet ud af kommunen: Emilie J. Mortensen og Thomas Jaskov. Knuth, der

senest er blevet politisk ordfører i den konservative gruppe i Folketinget, blev denne byrådsperiodes første partihopper i København i december 2019. I den 55 mandater store Borgerrepræsentation går K-gruppen nu fra fem til fire og V-gruppen fra fem til seks.

HADERSLEV: Tidligere EL-politiker går til ALT i Haderslev

Byrådsmedlem i Haderslev Mogens Rerup, der har været løsgænger siden juni 2019, har valgt at melde sig ind i Alternativet. Mogens Rerup har været medlem af byrådet siden KV17, hvor han blev valgt for Enhedslisten. Han blev i februar 2019 politianmeldt af økonomiudvalget for personforfølgelse af en myndighedsperson, og forlod Enhedslisten, der kritiserede hans fremfærd. Siden sygemeldte han sig, indtil han vendte tilbage som løsgænger. Han sidder i dag i kommunens beskæftigelses- og integrationsudvalg samt socialudvalget.

NÆSTVED: DF er nu uden mandater

Den sidste DF'er i Næstved Byråd, Niels Kelberg, har trukket sig helt ud af politik af helbredsmæssige årsager, og mandatet er overdraget til De Konservative.

HOLSTEBRO: Venstre skifter ud på byrådspost

Venstre i Holstebro Byråd har skiftet ud på en af sine poster med virkning fra 1. oktober. Anders G. Jacobsen udtræ-

der og erstattes af 1. suppleanten Leif Brøgger. Anders G. Jacobsen kom i byrådet ved KV09, men siger nu farvel i sin tredje valgperiode, fordi vekslende arbejde i Holstebro og Aarhus i kombination med det politiske kun levner ringe tid til familien.

ROSKILDE: Partihopper fra S fordobler SF-gruppen

Byrådsmedlem Torben Jørgensen har - efter 40 år som medlem - skiftet parti fra Socialdemokratiet til SF. Den 72-årige politiker, der har været formand for den lokale LO-afdeling, begrundet beslutningen med, at han siden konstitueringen efter KV17 har følt sig forbigået i flere tilfælde.

AABENRAA: EL-byrådsmedlem afgang ved døden

Jens Bundgaard Nielsen, Enhedslistens byrådsmedlem i Aabenraa, er sovet ind. Det oplyser kommunen. Jens Bundgaard Nielsen, der blev 71 år, var medlem af Børne- og Uddannelsesudvalget og Arbejdsmarkedsudvalget. Han blev sygemeldt op til sidste byrådsmøde, hvor Gert Nordklitgaard blev indsat i to måneder og indtil videre varetager funktionen.

SILKEBORG: V-medlem smidt ud af sin gruppe

Byrådsmedlem og folketingskandidat Gitte Wilumsen er blevet ekskluderet af Venstres gruppe, efter at hun har kritiseret partifæller for forløbet af et kaotisk møde 26. august, hvor hun

38.500

Så mange nye indbyggere med oprindelse i andre lande end Danmark er kommet til landkommunerne i det seneste tiår.

blev genvalgt som folketingskandidat. Både hun og byrådskollegaen Morten Høgh, som for to år skiftede til V fra LA, ønskede at blive folketingskandidater, og på mødet opstod der stor forvirring og uenighed om, hvem der havde ret til at stemme.

AARHUS: Ny sportschef på plads

Aarhus får ny chef for sports- og fritidsforvaltningen med Heidi Frostholt Holch. Hun er valgt i et felt på 98 ansøgere. Hun er uddannet i statskundskab fra Aarhus Universitet og har i 15 år haft forskellige stillinger i Aarhus Kommune - senest som chef for kommunens Idrætscentre samt Projektchef for Sports- og Kulturcampus. Hun bliver chef for de ca. 200 medarbejdere i forvaltningen pr. 1. november.

ODSHERRED: Borgmester trækker sig fra KL-post

Odsherreds borgmester, Thomas Adelskov (S), trækker sig fra posten som formand for KL's socialudvalg, fordi hans kone er syg med kræft. Det oplyser han selv på Facebook. Thomas Adelskov trækker sig også fra KL's bestyrelse og som medlem af Socialdemokratiets hovedbestyrelse. Holbæks borgmester Christina Krzyrosiak Hansen (S) har overtaget bestyrelsesposten i KL pr. 1. oktober.

NORDDJURS: LA-byrådspolitiker stopper

Liberal Alliances Michael Vejlstrup forlader kommunalbestyrelsen i Norddjurs. Han angiver arbejdspress på sit arbejde som årsag, samtidig med at hans "familiestruktur har ændret sig meget pludseligt, som bare gør det for kompliceret at få en dagligdag til at hænge sammen". Sebastian Rode-Møller Grauert indtræder i LA's tomandsgruppe, der også omfatter Jens Meilvang. Michael Vejlstrup, der blev valgt ind ved KV17, opstiller ikke til KV21.

Forvaltning:

FANØ: Beredskabsdirektør bliver kommunaldirektør

Fra 1. november er Lars Møldrup ansat som ny kommunaldirektør på Fanø. Han kommer fra en stilling som administrerende direktør for det fælleskommunale selskab Brand & Redning Sønderjylland.

HORSSENS: Ny chef for HR og jura

45-årige Karina Bentsen er udnævnt til chef for det samlede område for HR og Jura i Horsens Kommune. Hun har indtil 1. august været konstitueret chefjurist og HR-chef, men hendes opgavefelt bliver nu udvidet til at omfatte det juridiske område for hele kommunen. I forbindelse med udnævnelsen har kommunen ansat en ny chefjurist. Det er den 40-årige Niels Astrup Tipsmark, der kommer fra et job som sous-chef i Civilstyrelsen.

RINGSTED: Teknik- og miljøchef hentet i Rudersdal

46-årige Maria Cathrine Nielsen er ny chef for Teknik- og Miljøcentret i Ringsted. Hun kommer fra en stilling som afdelingsleder for natur, park og miljø i Rudersdal. Maria Cathrine Nielsen er uddannet cand.tech.soc. og har derudover blandt andet en master i public governance. Hun har tidligere arbejdet i KL, blandt andet som vicekontorchef i KL's kontor for teknik og miljø. Hun tiltræder 1. november cheffposten, som blev ledig, da Anne Breinholdt Skelmose fik nyt job.

SØNDERBORG: Horsens-chef hentet til kulturen

Morten Fogh er ansat som ny kultur-, idræts- og fritidschef i Sønderborg Kommune. Han kommer fra en stilling som chef for afdelingen Bibliotek, Borgerservice og Fritid i Horsens, oplyser Sønderborg Kommune. Han afløser Nicolai Dupont Heidemann, som er blevet ansat som direktør i forvaltningen Kultur og Erhverv.

FREDERICIA: Konstitueret børnechef får stillingen permanent

Efter at have bestredet posten i mere end et halvt år, kan Magnus te Pas nu kalde

sig koncernchef for børn- og ungeområdet. Magnus te Pas var distriktsleder for Kirstinebjergskolen, da han i april blev konstitueret som chef for børne- og ungeområdet. Det skete ved en manøvre, der bragte flere ledere i spil, da Peter Mikael Andreassen valgte at sige op efter blot en måned på posten som direktør.

SLAGELSE: Fra Novo og BIG til udviklingschef

Slagelse Kommune har ansat Mette Aagaard som ny udviklingschef per 1. oktober. Mette Aagaard har gennem hele sin karriere beskæftiget sig med organisationsudvikling og HR, blandt andet i direktørstillinger i Novo Nordisk og Bjarke Ingels Group (BIG), og senest som selvstændig rådgiver. Hun er 56 år og uddannet cand.comm. fra RUC med efteruddannelser fra blandt andet Harvard og Cambridge University.

HOLSTEBRO: Ny chef for ny kultur- og fritidsafdeling

Henrik Zacho blev 1. oktober kultur- og fritidschef i en ny afdeling, der samler kunst, kultur, sport og fritid i Holstebro Kommune. Han er 49 år, uddannet cand.mag. og i forvejen bibliotekschef i kommunen.

RANDERS: Urolige Randers får ny direktør

Helene Bækmark, der senest var kommunaldirektør i Faaborg-Midtfyn, bliver den nye direktør for Social og Arbejdsmarked i Randers Kommune. 53-årige Helene Bækmark stoppede i det faaborg-midtfynske efter tre et halvt år som kommunaldirektør. Hun beskrev selv, at hun følte sig udsat for mobning fra Fyens Stiftstidende.

RANDERS: Vicekommunaldirektør går på pension

Vicekommunaldirektør og direktør for Sundhed, Kultur og Omsorg, Erik Mouritsen, har efter 26 års tjeneste

besluttet at gå på pension fra 1. februar 2021. Erik Mouritsens karriere startede i statens Skatteforvaltning sideløbende med en politisk karriere som folkevalgt byrådsmedlem for Socialdemokratiet i Randers Kommune, hvor han var formand for Socialudvalget.

KOLDING: Ny planchef fundet i egne rækker

Jan Krarup Laursen kan droppe konstitueret i sin stilling som områdechef for Plan og Byg i Koldings By- og Udviklingsforvaltning, hvor han nu er nyudnævnt. Han har været konstitueret siden 1. august, hvor Karin Niemann-Christensen skiftede Kolding Kommune ud med Middelfart. Jan Krarup Laursen har gennem seks år har været leder af Planafdelingen. Tidligere har han blandt andet været leder af Planafdelingen i Vejen Kommune.

KØBENHAVN: Ny direktør for skoler og dagtilbud

Børne- og ungdomsforvaltningen i København har ansat Gitte Lohse som ny fagdirektør pr. 1. november. Hun kommer fra en stilling som direktør i Glostrup Kommune, hvor hun bl.a. har haft ansvar for børne- og ungeområdet. I København afløser hun Camilla Niebuhr, der i sommer fik nyt job som børne- og kulturdirektør i Rødovre. 48-årige Gitte Lohse er uddannet lærer og har siden taget uddannelser som cand. pæd. i historie og samfunds-fag fra DPU og Master of Public Administration fra CBS. Hun har tidligere været områdechef og chef for ledelsessekretariatet i Børne- og Ungdomsforvaltningen i København, som hun nu vender tilbage til.

FREDERIKSBERG: Frederiksberg Forsyning får direktør

45-årige Rasmus Sielemann Christensen bliver fra nytår ny direktør i Frederiksberg Forsyning. Han kommer fra en stilling som koncerndirektør i Bornholms Energi & Forsyning, og han har de seneste 12 år arbejdet med forsyning og grøn energi. Han har desuden mange års erfaring med bestyrelsesarbejde som formand og medlem i kommercielle selskaber og brancheforeninger.

Organisationer Ulrik Wilbek (V) ny formand for KL-udvalg

Viborgs borgmester Ulrik Wilbek (V) bliver ny formand for KL's Socialudvalg. Han har været næstformand i udvalget siden 2018 og erstatter Thomas Adelskov (S). Holbæks borgmester Christina Krzyrosiak Hansen (S) bliver ny næstformand for Socialudvalget.

Vore konsulenttydelser

- Det nye byråd/udvalg – arven fra det gamle byråd/udvalg
- Udvikling af organisationen, ydelserne og det gode lederskab
- Rekruttering af topchefer, ledere og nøglemedarbejdere
- Studieture for politikere, ledergrupper, chefforeninger m.fl.
- Visions- og strategiprocesser for byråd, udvalg, direktør og ledergrupper
- Det lokale demokrati og aktivt medborgerskab
- Chef-til-leje

H.C. Vestergaard
LEDELSE STYRING UDVIKLING

Brug proceskonsulenter med topledereerfaring. Den erfaring har vi!

Tlf. 7022 0272
www.hcvestergaard.dk

Lundgaard Konsulenterne

- Rekruttering af ledere og nøglemedarbejdere
- Visions- og strategiprocesser for den politiske- og administrative ledelse
- Netværksanalyse – vi kan vise hvordan organisationen i *virkeligheden* arbejder sammen
- Udvikling af ledere og ledergrupper – med eller uden typeprofilværktøjer
- Sparring/coaching med toppolitikere og ledere

Valgkamp åbnes i grønt med undertoner af corona

Kommunen.dk har været på osetur i partiernes webshops for at aflure tidlige KV21 trends

Enhedslisten var først. Og modigst.

Vel syner partiets hvide, genanvendelige mundbind med diskret partilogo nederst i venstre hjørne ikke af meget. Men en slags "politisk haute couture" er det ikke desto mindre.

De andre partier har længe stået og tøvet ved bassinkanten, for selv om mundbind er synlige i gadebilledet og signalerer smittesikker ansvarlighed, så kan de også kvæle ethvert politisk budskab i associationer om sygdom, restriktioner og massedød eller skabe skandale, hvis kvaliteten viser sig at være for ringe.

Længe var kampagnefolkene lunkne.

Men flere partier har nu bøjet sig og sender politiske mundbind i omløb. Håndsprit med kandidatportrætter og slogans har de også forlængst bestilt hjem.

Synligt og miljøvenligt

Partipolitisk merchandise skal først og fremmest være synligt, anvendeligt og værd at gemme, forklarer Cecilie Bjerregaard Vecht, Venstres nye projektleder for valg.

Selv om partiet ikke som udgangspunkt sætter hundepolitisk dagsorden har Venstre blandt andet indkøbt hundedækener og bionedbrydelige hunde-høm-høm-poser med tilhørende holdere til V-shoppen, som Venstres merchandisebutik hedder.

Over en kam trækker partierne i en grønnere og mere miljøbevidst retning.

Trykfarver skal være uden tungmetaller og andre miljøskadelige stoffer og bruges på genbrugsmaterialer.

Balloner til næste års valgkamp bliver nu sat på pinde af genbrugspapir og fremstillet af latex, der forgår i skovbunden i samme tempo som et egeblad.

- Heliumballoner bruger vi næsten ikke længere. Dels er helium blevet sindssygt dyrt, dels havde de det jo desværre med at stige til vejrs og blæse ud over havet, hvor de endte i maven på sagesløse havdyr, siger organisationschef i De Konservative Søren Laugesen.

Karklud uden mikroplast

Set i SFs Redskabsbank

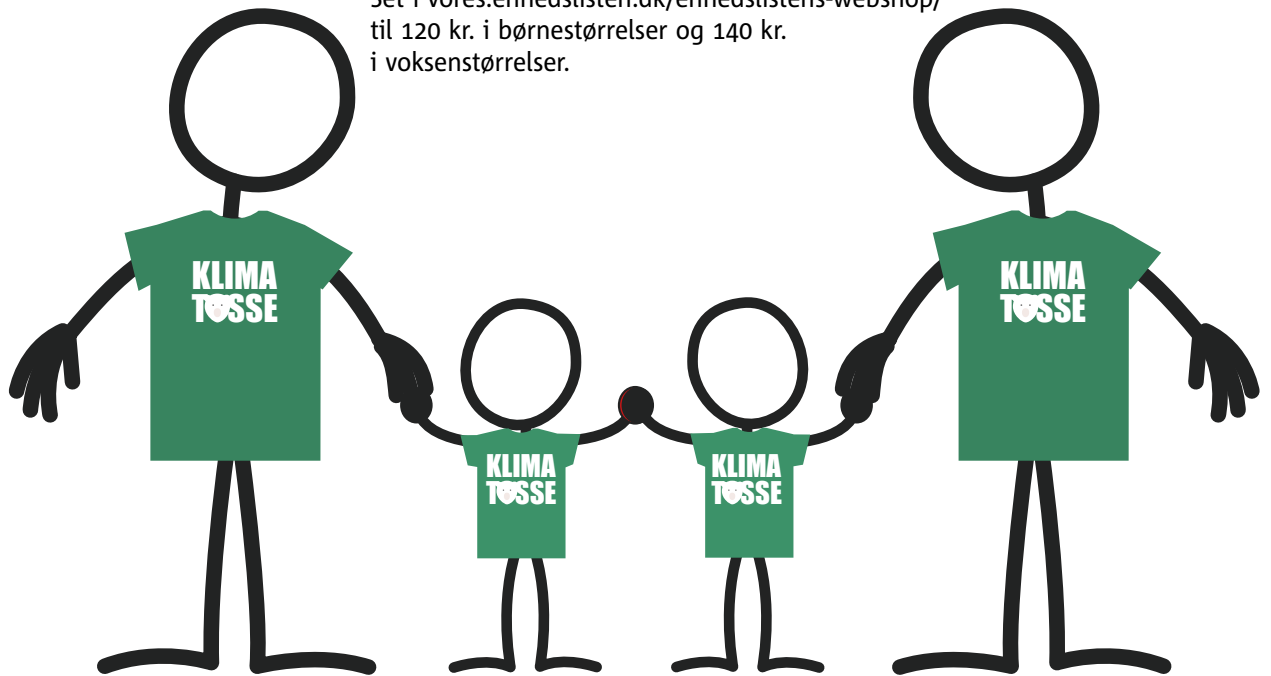

"Det hvide guld"

Luksus-golfbolde i Nye Borgerliges partifarve med partilogo set på nb-shop.dk til knap 300 kroner.

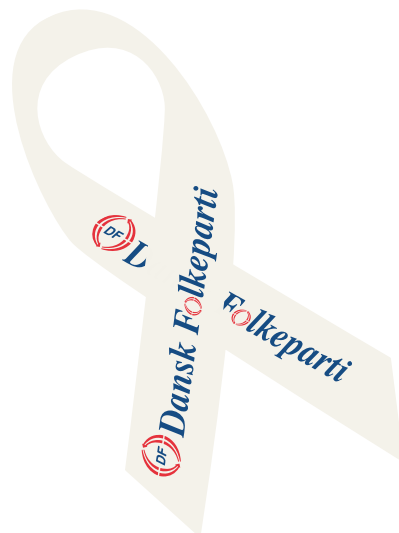
Klimatosse-t-shirts til hele familien

Set i vores.enhedslisten.dk/enhedslistens-webshop/ til 120 kr. i børnestørrelser og 140 kr. i voksenstørrelser.

Silkebånd med partilogo

Set i DF Butikken, shop.danskfolkeparti.dk. Til indpakning af gaver med videre. 60 kr. for 25 meter.

Kondomer med partirose

Set i partibutikken.dk under "kandidatprodukter". Pris 11,50 kr. pr. styk, hvis man køber 1.000. Kan efter eget valg forsynes med billede af kandidaten og/eller valgslogan.

Par10quizen

For hold eller solister: Hvem finder først svarene her på siden eller i partiernes webshops (snydere kan gå direkte til side 33)

1. Hvilket parti var **først** på nettet med et partipolitisk **mundbind**?
2. Hvilket parti har i sin webshop en **cykelbuks med seler** til herrer?
3. Hvor finder man **#Papepower** og hvem skal nyde godt af den?
4. Hvilket parti sælger en **elastisk livrem** på sin hjemmeside?
5. Hvilket parti har sat prisen radikalt **ned** på sine EU-venlige **"Europa eller kaos"** t-shirts?
6. Hvilket parti sælger **karklude** i sin "Redskabsbank"?
7. Hvilket parti sælger på sin webshop en **pin** med påskriften **"Lad os samle Danmark igen"**?
8. Sælger **DF-Butikken** **tørklæder**?
9. Hvilket parti annoncerer i sin webshop med logoindpakkede bolcher i **flest smagsvarianter**?
10. Hvilket parti sælger fra sin webshop en CD med **11 julesange**, der hylder forskelligheden i nationernes Europa?

Lækker lycra til rigtige V-mænd

Cykelbuks med seler og dertilhørende partitop. Set i V-shop (Vestres webshop).

